

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 500

Poznań, poniedziałek dnia 28 października 1929

Rok XXIV

Zacieśnione węzły

Ministrowi Zaleskiemu w jego podróży do Rumunii towarzyszą niewątpliwie życzenia całego społeczeństwa polskiego, by wydała ona jaknajlepsze owoce dla obu krajów, wzmacniając węzły sojusznicze i współpracę obu narodów, tak potrzebną dla ugruntowania traktatów, które dały im wolność i pokój.

Wizyta min. Zaleskiego w Bukareszcie była już zapowiadana na maj. Przypominamy, w jakich okolicznościach ją odwołano. Do Bukaresztu miał się udać p. Zaleski z Budapesztu, gdzie przybył 20 maja. W ostatniej jednak chwili rumuński minister spraw zagranicznych, Mironescu, zawiadomił go, że nie będzie mógł go powitać w stolicy Rumunii, bo przedłuża swój pobyt w Belgradzie, gdzie uczestniczył w obradach Małej Ententy.

Istotnie forma, jaką nadano podróży p. Zaleskiego do Węgier, złożenie tej wizyty akurat w tym czasie, gdy obradowała Mała Ententa, różne sensacyjne komentarze prasowe, jakie wyjazd ten wywołał — wzbudziły w krajach Małej Ententy pewną rezerwę i zaniepokojenie. Wszyscy bowiem znają politykę Węgrów, gdyż oni sami się z nią nie kryją. Zarówno w sprawie rewizji granic, jak w kwestjach mniejszości narodowych, rozbrojenia, art. 19 paktu Ligi Narodów, Węgrzy zajmują stanowisko, które nie da się pogodzić nietylko z polityką Małej Ententy, do której należy Rumunia, ale z podstawami polityki polskiej.

Można niewątpliwie, w imię ogólnych dążeń koncyliacyjnych, starać się spełniać rolę pojednawczą między Rumunią a Węgrami. Ale należy to robić tak, by nie wzbudzać złudnych nadziei w Budapeszcie, a niepokoju w Bukareszcie. Nie można tego czynić wbrew podstawom polityki polskiej. Lansowanie na ten temat w maju różne przypuszczenia wywołały jedynie zaostrenie stosunków rumuńsko-węgierskich, zwłaszcza w sprawie optantów.

Dzisiaj tezy te się powtarza, lecz znacznie powściągliwiej, zwłaszcza, że min. Zaleski jasno podkreślił w Bukareszcie, że z Węgrami nie łączy nas nic prócz przyjaźni, gdy z Rumunią mamy sojusz. Mimo to pewne uwagi prasowe brzmią dość nieprawdopodobnie. Sądzymy, że motywem naszych zabiegów o zbliżenie węgiersko-rumuńskie nie może być tworzenie „systemu obronnego przeciw Rosji”. Nie na tej płaszczyźnie winien się rozwijać nasz stosunek do Rumunii. Nasze zadanie określa znacznie lepiej wciągnięcie Rumunii do protokółu pokojowego polsko-rosyjskiego, podpisanego 9 lutego w Moskwie. Przyczyniło się to do odprężenia stosunków rosyjsko-rumuńskich, co może jedynie leżeć w interesie polityki polskiej. Tworzenie z Węgrami „bloków antyrosyjskich” nie tylko nie odpowiada podstawom polityki polskiej — ale pozatem jest zbyt fantazyjne, zważywszy na słabość tego kraju i zupełnie inny zakres jego bezpośrednich zainteresowań. Sądzymy więc, że i tym razem wszelkie tego rodzaju wersje są jedynie przypuszczeniami mało roztropnej i zorientowanej w błąd.

Ks. Bülow zmarł

Rzym, 28. października. (PAT.) Dziś o godz. 6.50 zmarł tu ks. Bülow, b. kanclerz Rzeszy Niemieckiej.

Od redakcji: Jak wiadomo, ks. Bülow przeszedł najpierw różne szczeble służby dyplomatycznej. W r. 1893 został ambasadorem niemieckim w Rzymie.

Kanclerzem Rzeszy był w latach 1900 do 1909. W tym czasie doprowadził system antypolski do szczytu, prześcigając „pomysłowość” i bezwzględność Bismarcka. Przeprowadził nie tylko w Sejmie pruskim ustawy wyjątkowe, godzące w polski stan posiadania na roli z wywłaszczeniem na czele, ale zdołał nawet w „demokratycznym” Parlamencie niemieckim pozyskać większość, włącznie postępowców, dla ustaw językowych. Przypominamy szczególnie paragraf językowy, który zakazywał nam mówienia na zebraniach publicznych po polsku

w tych powiatach, w których nie było rzekomo więcej, niż 60 proc. Polaków. W ten sposób uniemożliwiono nam urzędowanie polskich zebrań publicznych w mieście Poznaniu.

Udzielenie polityce brutalnie germanizacyjnej poparcia także przez czynniki demokratyczno-postępowe pozostanie po wsze czasy — zasługą ks. Bülowa, a hańbą narodu niemieckiego.

Ponieważ ks. Bülow był ożeniony z Włoszką, ks. de Campo-Reale i miał duże stosunki we Włoszech z czasów swej ambasady, rząd niemiecki polecił mu w czasie wojny, w latach 1914 do 15, misję utrzymania Włoch w neutralności. Wysiłki ks. Bülowa pozostały jednakowoż bez skutku, a udział Włoch w wojnie światowej przyczynił się do zwycięstwa koalicji i odzyskania przez Polskę zjednoczenia i niepodległości.

Minister Zaleski w Rumunii

W Sinaia i Brassowie

Bukareszt, 28. 10. (PAT.) W sobotę minister Zaleski w towarzystwie ministra Mironescu wyjechał do Sinaia i Brassowa. W podróży tej towarzyszył p. ministrowi poseł Szembek z małżonką. Na dworcu w Sinaia ministra Zaleskiego powitały władze miejskie. Orkiestra odegrała hymn polski. Dworzec i miasto udekorowane były sztandarami i kwiatami. Z Sinaia do Brassowa udano się samochodami. Po drodze ustawione były liczne bramy tryumfalne. Przy wje-

ździe do Brassowa orkiestra wykonała hymn polski, poczem konna banderka ludowa w pięknych strojach otoczyła samochody, przeprowadzając p. ministra przez miasto wśród szalera ludności. Przed prefekturą odbyły się barwne tańce ludowe. Z Brassowa minister Zaleski w towarzystwie ministrów Mironescu i Madgearu oraz posła Szembeka, udał się na specjalne zaproszenie królowej Marii wdowy do Baltic.

„Temps” o traktacie polsko-rumuńskim

Paryż, 28. 10. (PAT.) „Temps” omawiając wizytę min. Zaleskiego w Bukareszcie zaznacza, że zacieśnienie węzłów przyjaźni polsko-rumuńskiej ma wielką doniosłość z punktu widzenia polityki międzynarodowej. Oprócz faktu podpisania traktatu rozjemczego, zgodnego z duchem, zaleconym przez Ligę Narodów, wizyta min. Zaleskiego ma jeszcze inne znaczenie z powodu oświadczeń ministra, poczynionych w prasie rumuńskiej, oraz przemówień, wygłoszonych przez ministrów Mironescu i Zaleskiego, w których sprecyzowali oni charakter stosunków, łączących oba rządy i cele ich wspólnej polityki, polegające na konsolidacji pokoju.

„W obecnych warunkach wobec niepewnej sytuacji w Europie środkowej i wschodniej — pisze „Temps” — wzmocnienie porozumienia polsko-rumuńskiego leży w ogólnym interesie”. W dalszym ciągu dziennik podkreśla ustęp deklaracji min. Zaleskiego, złożonej prasie rumuńskiej, w której daje on należyte oświetlenie charakteru stosunków, łączących Polskę z Węgrami, z powodu których opinia publiczna rumuńska, po ostatniej bytności min. Zaleskiego w Budapeszcie, wykazywała niepokój.

„Ze słów min. Zaleskiego — pisze

Polska i Rumunia mają zato istotnie wiele do zrobienia na terenie znacznie realniejszym i pożyteczniejszym. Sądzymy, że wizyta p. Zaleskiego została wyzyskana nietylko dla podpisania traktatu arbitrażowego, ale że uczynione zostały nowe kroki, by uczyniły szczęśliwy projekt połączenia Gdyni z Konstancją przez utworzenie wielkiej drogi handlowej, łączącej Bałtyk z Morzem Czarnym. Droga ta nietylko zacieśni realnie węzły polsko-rumuńskie,

ale przyczyni się również do ugruntowania stanowiska obu narodów nad ich morzami.

Sojusz polsko-rumuński nie jest dziełem dyplomacji. Wypływa on z istoty rzeczy. Jest naturalnym wynikiem politycznych i geograficznych stosunków. Rzecz dyplomacji jest w sojuszu ten wkładać coraz obfitszą treść. Tego oczekujemy od nowej manifestacji przyjaźni polsko-rumuńskiej.

O naprawę konstytucji

W „Kurjerze Warszawskim” pisze poseł Klubu Narodowego, profesor uniwersytetu wileńskiego Wacław Komarnicki:

„Zagadnienie rewizji konstytucji polskiej nie stanowi problemu kwadratury koła. Przeciwnie, zagadnienie to jest przygotowane i opracowane dzięki długiej, kilkuletniej i obszernej dyskusji naukowej i publicystycznej wśród grona prawników i publicystów. W dyskusji tej wypowiedzieli się prawnicy i publicyści wszelkich odcieni, zresztą prowadzona ona była nie pod kątem widzenia partyjno-politycznym. Dyskusja ta ustaliła pewne tezy, stanowiące „communis opinio”.

„Otóż od tych projektów B. B. odbiega niemal we wszystkich punktach. Nie znajdujemy w nim ani rady stanu, ani trybunału konstytucyjnego, ani równouprawnienia Senatu, ani istotnego polepszenia ordynacji wyborczej do Sejmu. Ale za to znajdujemy w nim takie rzeczy, jak głosowanie wojskowych umarżenie śledztwa sądowego przez Prezydenta, weryfikację mandatów poselskich przez Prezydenta. Jest to istotnie „śmiałość” postawienie kwestji, ale zarazem wybitne nadanie jej specyficznego politycznego charakteru. W każdym razie wykracza to poza ramy ściśle ujętego zagadnienia „naprawy Rzeczypospolitej”.

„Rzeczpospolita”, warszawski organ Ch. D. bardzo od czasu ostatnich zmian w wydawnictwie umiarkowany w stosunku do rządu, pisze jednak:

„Dotychczasowa konstytucja ma braki. Zgoda. Ale czy ta nowa, gdyby została uchwalona w formie proponowanej przez B. B. nie posiadałaby braków jeszcze większych? Słusznie obawiają się ludzie, patrzący na rzeczy nie z partyjnego jedynie punktu widzenia, by tu nie nastąpiła zmiana w myśl przysłowia: „zamienił stryjek siekierkę na kijek”.

Tyle „Rzeczpospolita”. Klub Narodowy zwalczając niebezpieczeństwa zawarte w projekcie B. B. będzie pozytywnie i stanowczo dążył do naprawy konstytucji pod kątem widzenia rzeczywistego i trwałego dobra narodu i państwa.

Tylko „bezmyślność i głupota” zwalcza masonerię

Nowy występ Boya - Żeleńskiego w organie prorządowym

W prorządowym „Kurjerze Porannym” Boy-Żeleński prowadzi w dalszym ciągu propagandę demoralizacji. Po całym cyklu artykułów na rzecz rozwodów, po słowach uznania dla homoseksualizmu, przyszła kolej na domaganie się niekaralności przerywania ciąży. Czyny to Żeleński ponownie w olbrzymim feljetonie, w którym między innymi, broniąc zwolenników swoich poglądów od zarzutu propagowania hasel masonskich, tak pisze:

„Skoro wychodzi na plac słowo „masoni”, można być pewnym, że bezmyślność i głupota stoją za węglem”.

Tak pisze Boy-Żeleński w organie prorządowym, gdy nie przebrzmiał jeszcze słowa stanowczej przestrogi przed masonerią, jakie padły z ust Ojca św., ks. Prymasa i innych dostojników kościelnych. Rzecz nawet w czasach „sanacyjnych” niesłychana!

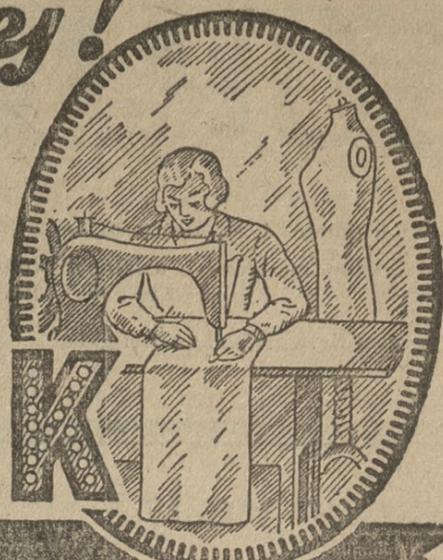
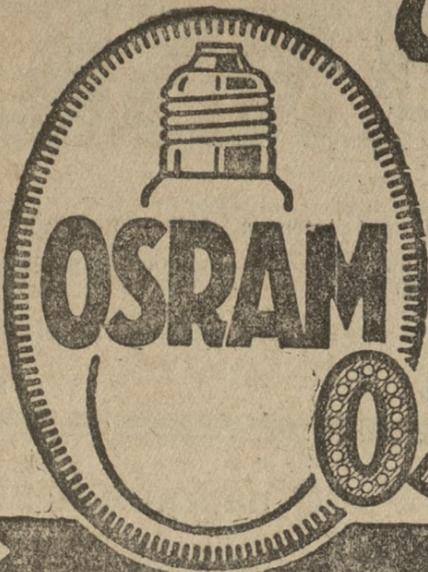
KTO KUPIJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIMI!

Oświetlajcie lepiej!

W gospodarstwie domowym światło
jest najlepszym pomocnikiem.

Do oświetlania maszyn
do szycia żądajcie

OSRAMÓWEK

Wybory na widnokręgu

Wśród rozmaitych możliwości rozwikłania obecnej sytuacji politycznej, której punktem ciężkości jest grozący konflikt między rządem a większością Sejmu, rozważana jest na pierwszym miejscu sprawa rozwiązania parlamentu i rozpisanie nowych wyborów.

Ten krok, zależny całkowicie od rządu, formalnie od Prezydenta Rzeczypospolitej, byłby załatwieniem konfliktu tylko o tyle, o ileby stronnictwo rządowe uzyskało przy wyborach absolutną większość. W przeciwnym razie konflikt zaostrzyłby się, nie ulega bowiem wątpliwości, że p. Sławek wiernie przedstawił zapatrywania grupy rządzącej, gdy powiedział, że rząd, który przyszedł do władzy przez krwawy przewrót, nie pozwolił sobie odebrać władzy w drodze głosowania sejmowego.

Na to, aby stronnictwo rządowe uzyskało przy wyborach absolutną większość, zupełnie się nie zanosi: nawet najwięksi optymiści z tamtej strony nie marzą o tem. Stąd po niektórych zapalonych głowach chodzą pomysły, ujawniające się na zewnątrz w formie pogródek, że przyszłe wybory odbędą się w taki sposób, wobec którego poprzednie były zabawką i szczytem... bezstronności i legalności.

Jeśli jednak nie chce się popełnić jaskrawego złamania konstytucji i przeprowadzić wyborów — bodaj o tyle o ile — w zgodzie z zasadami ordynacji, to nie można spodziewać się wszystkiego od „systemu”. Można przy jego pomocy zdobyć — powiedzmy — jeszcze kilka dziesiąt mandatów, co w zestawieniu z tem, że poprzednie wybory obfitowały już w tego rodzaju wyczyny, najprawdopodobniej nie wyrówna nawet tych strat, jakie w nastrojach społeczeństwa „sanacja” poniosła w ciągu półtora roku wskutek swej polityki.

Kierownicy stronnictwa prorządowego wiedzą dobrze, że nastroje te nie wróżą im nic dobrego. Niezależnie zatem od nieustannych zmian personalnych w administracji i od prób pozyskania zaufania sfer gospodarczych, gra będzie prowadzona w ten sposób, aby doprowadzić do rozwiązania Sejmu na takim tle politycznym, któreby usposobiło opinię przychylnie dla rządu, a ujemnie dla opozycji.

Tem takim nie może być oczywiście votum nieufności dla gabinetu p. Światalskiego, którego nikt w Polsce żałować nie będzie. Natomiast sfery „sanacyjne” spodziewają się, że najdogodniejszym i najkorzystniejszym dla nich byłoby doprowadzenie do konfliktu na tle konstytucji przez wykazanie, że obecny Sejm nie jest wogóle zdolny do spełnienia swego zadania w kierunku rewizji ustawy konstytucyjnej, co istotnie nie jest zbyt dalekiem od prawdy. Wówczas nowe wybory byłyby niejako plebiscytem na temat, czy społeczeństwo życzy sobie, aby Piłsudski i jego pomocnicy nadal Polsce nowy, lepszy od dotychczasowego ustrój.

W jaki sposób Seim uprzedzi te rachuby obozu rządowego, o tem należy osobno pomówić. Na dzisiaj wystarczy stwierdzić, że Blok Bezpartyjny rozpoczął już propagandę za zmianą konstytucji w myśl swego projektu. Propaganda ta idzie w tym kierunku, że uniwersalnym lekiem, stwem na wszystkie nasze niedomagania państwowe, także w dziedzinie gospodarczej, będzie zmiana konstytucji. Wprawdzie niewielu w to wierzy, ale wielu tak mówi, że przypomni tylko przemówienia niektórych

przedstawicieli świata gospodarczego na ostatniej konferencji Izby Przemysłowo-Handlowych.

Z tem wszystkim „grunt — to forsa”, jak mówią w Warszawie. Stąd płyną gorączkowe zabiegi o wytworzenie sytuacji podobnej do roku 1927/28, kiedy wybory odbywały się pod urokiem świeżo zaciągniętej pożyczki stabilizacyjnej. Dlatego dąży się do zawarcia umowy z Harrimanem, dlatego pertraktuje się usilnie o stworzenie Centralnego Banku Rolnego. W ten sposób chce

się zdobyć pieniądze. Następnym tego miałyby być — głosy.

Za dużo jest niewiadomych i nieobliczalnych czynników w naszym położeniu politycznym, aby już dzisiaj można było twierdzić, że wypadki przybiorą taki właśnie obrót. Faktem jest jednak, że ewentualność nowych wyborów jest brana poważnie pod rozwagę, że w sferach rządowych radzi się o tem i po ufnie robi przygotowania — na marzec.

Obóz narodowy przyjmie rozpisanie nowych wyborów ze spokojem i ufnością. Kto jak kto, ale my nie potrzebujemy obawiać się opinii publicznej.

M. K.

X **Teatr Świetlny „SŁONCE”** **X**

Od poniedziałku, dnia 28 października r. b. codziennie

Z DNIA NA DZIEŃ

najwspanialszy film polski. W rolach głównych:

Irena Gawęcka — Marja Gorczyńska — Adam Bródzisz — Władysław Walter — Lucjan Żurowski — Jeż Kobusz — Lech Owron.

Reżyser: Józef Lejtes

Początek seansów 5, 7, 9. Miejsca numerowane.

Przedsprzedaż biletów od 12—2 w pot. **X**

Ku czci Chrystusa Króla

Potężna manifestacja katolicka — Tłumy ludności nie znalazły miejsca w Auli Uniwersytetu, zapelniając świetlicę — Prymas Polski gromi masonerję

W całej archidiecezji gnieźnieńsko-poznańskiej odbywały się w dniu wczorajszym uroczystości Dnia Katolickiego poświęcone czci Chrystusa Króla. W kazaniach na nabożeństwach, w świątyniach naszych uczczono Chrystusa, królującego w życiu codziennym, i kaznodzieje wskazali na doniosłość tej uroczystości. W mieście naszym odbywały się zbiórki na akcję katolicką.

Po południu o godz. 17 w auli uniwersytetu poznańskiego odbyła się uroczysta akademja, która przybrała charakter potężnej manifestacji katolickiej. Salę zaległy tysiączne tłumy, tak iż musiano ją zamknąć. Olbrzymi tłum wypełnił również świetlicę i schody, prowadzące do sali.

Uroczystość zagalął dłuższym przemówieniem J. Em. ks. Kardynał - Prymas. W pierwszej części J. Em. ks. Kardynał - Prymas charakteryzował wyraźnie cele i metody i osiągnięcia tych celów przez masonerję. W drugiej części przedstawił Czcigodny Mówca szerokie pole oddziaływania masonerji na rządy, mianowicie na ministerstwa, wojsko i aparat administracyjny. Dalej stwierdził, że masonerja nie jest żadnym symbolem ale rzeczywistością, istniejącą organizacją, która dąży do zniesienia różnic narodowych, do zupełnego zniesienia religii, a przedewszystkiem religii katolickiej jako tej, która jest jedyną zapora przeciw knowaniom masonerji. Ostatecznym dążeniem masonerji jest przekształcenie ludzkości we wielką gromadę pozbawioną religii i tradycji narodowych, oddaną zupełnie na władanie masonerji. W końcu stwierdził Dostojny Mówca, że w Polsce istnieje także masonerja, wywierająca swój wpływ i przestrzegając przed jej machinacjami oraz popieraniem organizacji niewyrażnych, prowadzących do masonerji.

Przemówienie Kardynała Prymasa przyjęło kilkotysięczne zebranie niemiłkącymi oklaskami.

Wobec tego, że kilkotysięczna rzesza nie mogła uczestniczyć w uroczystości w auli, J. Em. ks. Kardynał - Prymas przemówił poraz drugi w świetlicy uniwersytetu. Czcigodny mówca wskazał na obchód uroczystości ku czci Chrystusa Króla, święconej w całym świecie katolickim. Wezwał katolików do czujności przeciw zakusom, przed którymi niedawno w przemówieniu wygłoszonym do pielgrzyńki polskiej przestrzegali Ojciec św., wskazując na złą błąd działalność masonerji, mającą na celu osłabienie wiary i wyniszczenie wszystkiego, co katolickie. To ostrzeżenie Ojca św. przestrzegającego przed masonerją, która niestety i w naszym państwie wywiera swój zły wpływ, jest faktem o bardzo doniosłym znaczeniu. Wszyscy katolicy winni zwracać uwagę na działalność sekty masonerji, występującej pod różnymi pozorami i godzącej w różnych kierunkach w życie katolickie również i w Polsce. Należy podkreślać zawsze i wszędzie, że Polska jest, była i w przyszłości chce być katolicką. „Nie mówię tego — mówił ks. Kardynał - Prymas. — aby wam tu zebrany przypomnienia te były potrzebne ale przedewszystkiem mówię to dlatego, iż młodzież nasza w przyszłości może się spotkać z zakusami masonerji, występującej pod zamaskowanym zrenie płaszczykiem. Trzeba więc przedewszystkiem zbudzić czujność młodzieży. Konieczne jest, abyśmy byli rycerzami Chrystusa Króla w życiu codziennym i we wszystkich poczynaniach. A jeśliby przyszło tym żołnierzom Chrystusowym bronić wiary, św. i wladania Chrystusowego w państwie Chrystusowym, wówczas wszyscy staną winni pod świętym Jego sztandarem. Gdy tych wielkich ideałów będziecie bronić z poświęceniem i odwagą, to każdego roku wzrastać będą szeregi zdecydowanych Chrystusowych żołnierzy i zwyciężą nad złem, które usiłuje przemycić wroga wierze świętej masonerja

W tej myśli błogosławie wam z całego serca, niech praca wasza wyda jak największe owoce. Niech żyje Chrystus Król!”

Po udzieleniu błogosławieństwa arcybiskupowskiego wrócił Kardynał - Prymas do auli uniwersytetu wśród szpalery ludności, zebranej w świetlicy i na schodach, wśród entuzjastycznych okrzyków: „Niech żyje ks. Kardynał Prymas!”

Następnie do zebranych w świetlicy przemówił ks. regens dr. Rolewski, który poprzednio przemawiał w Auli Uniwersytetu o apostołstwie świeckim. W głęboko ujętych wywodach mówca wskazał na konieczność apostołstwa świeckiego, podkreślił jego znaczenie i dał praktyczne wskazówki, jak należy apostołstwo świeckie organizować.

W auli uniwersytetu ks. prof. dr. Skaziński mówił o idei i znaczeniu święta Chrystusa Króla.

Akademję, w której uczestniczyło w sali uniwersytetu i w świetlicy około 6 tys. osób, urozmaiciły ponadto występy orkiestry uczniowskiej, chóru gimnazjum pod wezw. św. Jana Kantego pod kierownictwem prof. Drzewieckiego i żełweckiego chóru kościelnego pod kierunkiem p. Olszewskiego. Na zakończenie wypowiedział podziękowanie za tak wspaniałą manifestację uczni katolickich ks. prałat Prądyński. Zwracając myśl obecnych ku chwalebnym nam panującemu Ojcu św. i wskazując na fakt, iż naród polski jest katolicki w olbrzymiej swojej większości zakończył okrzykiem na cześć Ojca św. i Prezydenta Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, powtórzonym entuzjastycznie przez wielotysięczny tłum. Ostatecznie mury gmachu rozbrzmiały potężnym hymnem „Boże coś Polsko”, odśpiewanym z przejęciem przez tysiączne tłumy. (k)

Odmowa Adolfa Bnińskiego

Dowiadujemy się, że p. Adolf Bniński, który prawie jednomyślnie wybrany został prezesem Izby Rolniczej, wyborów tego nie przyjął. Stoi to w związku ze stanowiskiem, jakie w sprawie wyborów do zarządu Izby Rolniczej zajął wojewoda poznański.

Zjazd „Związku Tow. Kupieckich”

Gdynia, 28. 10. (Tel. wł.) Dnia 27 b. m. odbył się w Gdyni walny zjazd delegatów „Związku Tow. Kupieckich na Pomorzu” przy udziale reprezentantów prawie całego Pomorza. Zjazd poprzedzono uroczystym nabożeństwem, odprawionym przez ks. Purzyńskiego. Obrady zjazdu odbyły się w sali domu zdrojowego pod przewodnictwem dr. Smolenia z Gdyni. Po sprawozdaniu zarządu wybrano zarząd na następną kadencję. Prezesem został po raz jedenasty p. Marchlewski z Grudziądza, poza tem weszli do zarządu pp. Ruchniewicz, Froehlich, Heilke, Samoliński i Klimek z Grudziądza, Maćkowiak, Brzeski i Januszkiewicz z Torunia, Michalski z Wejherowa, Maciejewski z Tczewa, Janeczowski z Tucholi, Chmurzyński z Chelmina, Łobocki z Gdyni, Adamczewski z Brodnicy i Długoński ze Starogardu. Uczestnicy zwiedzili port Gdyni na holowniku „Ursus”. Wieczorek w Hotelu Centralnym odbył się raut.

„BACZ, BY TWOIM BYŁO CELEM BYĆ I ZWIERZĄT PRZYJACIELEM!”

Wybory w Czechosłowacji

Największe zwycięstwo odnieśli socjaliści kosztem komunistów

Praga, 28. 10. (PAT). Sądząc z dotychczasowych niekompletnych danych o wyniku wyborów, największe zwycięstwo w porównaniu z poprzednimi wyborami — odniosą czeskie niemieckie stronnictwa socjalistyczne kosztem komunistów. Agrarjusze za-

chowają prawdopodobnie dotychczasowy stan posiadania, natomiast pewne straty poniosą katolicy ludowy, czesko-narodowa demokracja i nacjonalisci niemieccy. Brak dotychczas wyników ze Słowaczyny i Rusi Podkarpackiej.

Kłeska komunistów i separatystów słowackich — Rząd Udrzala ustąpił

Praga, 28. 10. (Radjo wł.) Do godz. 10 rano był wiadomy wynik wyborów z 10 okręgów na ogólną ilość 23 mandatów. Komuniści otrzymali 11 mandatów, niemiecki związek wyborczy (dr Rasche) 12 mandatów, niemieccy socjaliści 5 mandatów, czesko-słowaccy narodowi socjaliści — 19, czescy socjaliści 21, partja Strybrnego — 2, czescy narodowi demokraci — 4, czeskosłowacka partja ludowa — 13, republikanie (czescy agrarjusze) — 21, czeska partja rzemieślnicza — 2, niemiecko-chrześcijańscy socjaliści — 3, słowacka partja ludowa (ks. Glinka) — 2 i niemieccy narodowi socjaliści — 2.

Dokładne wyniki wyborów będą znane dopiero we wtorek. Z dotychczasowych wyników wylania się wielkie powodzenie czeskich i niemieckich socjaldemokratów. Czescy socjaliści zdobędą 9—10 mandatów, tak że

w nowym parlamencie mogą liczyć na 38—39 miejsc. Niemieccy socjaliści mieli dotychczas 17 mandatów, teraz prawdopodobnie zdobędą 20—21 mandatów. Czescy socjaldemokraci mają szczególniejsze powodzenie w Słowacji.

Komuniści ponieśli sromotną klęskę, tracąc około 60 procent dawnych głosów. Jest to objaw uzdrowienia stosunków wśród robotników czeskich. Znamionną jest klęska partji Tuki (separatyści w Słowacji). Partja ta straciła połowę swoich mandatów. Partja Benesa zdobędzie prawdopodobnie 7 nowych mandatów, tak że w nowym parlamencie spodziewa się 28 miejsc. Stosunkowo duże niepowodzenie spotkało partję Kramarza i katolików. Agrarjusze utrzymali swój stan posiadania.

Dzisiaj ustąpił gabinet Udrzala, który stał na czele rządu od lutego rb.

W siódmą rocznicę rewolucji faszystowskiej

Przemówienie Mussoliniego

Rzym, 28. 10. (PAT). Siódma rocznica rewolucji faszystowskiej obchodzona była w całym Włoszech w sposób bardzo uroczysty. Nastąpiło otwarcie wielu instytucji użyteczności publicznej. W Rzymie Mussolini dokonał konnej rewji garnizonu „Czarnych koszul”. Na placu Weneckim Mussolini wygłosił przemówienie, w którym oświadczył, że 7 lat nie minęło napróżno i że nikną podłe narzekania tych mielicznych, których niestety nie postawiono przed plutonami egzekucyjnymi w dniach październikowych 1922. Podczas gdy inne rewolucje po 7

latach wykazują objawy niepewności i uwiadu, rewolucja faszystowska po 7-miu latach ma odwagę porazić strzałami swych karabinów zdrajców ojczyzny.

„Dziś po 7-miu latach jesteśmy silniejsi, młodszy i bardziej nieublagani, niż dawniej. Uroczystość dzisiejsza konkretyzuje w stylu faszystowskim otwarcie 10 000 instytucji publicznych kosztem 4 miliardów lirów”. Mussolini stwierdził w końcu, że 8-my rok rządów faszystowskich nie będzie łatwy, albowiem na całym świecie panuje trudna sytuacja.

Po upadku gabinetu Brianda

Programowa rezolucja radykałów

Paryż, 28. 10. (Radjo wł.) W niedzielę zakończył się zjazd radykałów w Reims uchwaleniem programowej rezolucji, która w zakresie polityki zagranicznej domaga się utrzymania przyjaznych stosunków z Anglią, zbliżenia się do Niemiec i uchwalenia traktatów celnych jako wstępu do przyszłych stanów zjednoczonych Europy. W zakresie

polityki wewnętrznej rezolucja żąda ograniczenia zbrojeń francuskich, zniżenia podatków pośrednich, reorganizacji podatków bezpośrednich, reformy ustaw socjalnych i ratyfikacji umowy waszyngtońskiej. Związki zawodowe robotników mają być uznane oficjalnie. Radykali żądają ponadto wprowadzenia prawa wyborczego dla kobiet.

Plany Deladiera

Paryż, 28. 10. (PAT). Daladier ma objąć stanowisko premiera oraz ministra spraw wewnętrznych, zaproponuje zaś tekę ministra wojny dep. Paul Boncourowi, finansów Auriolowi. Dep. Miasta Lille — Salengres oraz sekretarz gen. federacji pracy Jouhoux mają również wejść do gabinetu.

Ze strony radykałów do nowego rządu powołani być mają Heriot, Chautemps i Montigny. Skład gabinetu uzupełnią przedstawiciele grup lewicowych. Mają być powołane do życia podsekretarjaty stanu marynarki, handlu i higieny.

Przeszkody

Paryż, 28. 10. (Radjo). W kołach socjalistycznych nie tają, że utworzenie nowego gabinetu przez Daladiera nie będzie łatwe. Do utworzenia większo-

ści parlamentarnej i rządowej potrzeba jeszcze zdobyć poparcie prawego skrzydła partji lewicowej oraz lewicy republikańskiej.

Jak odcyfrowano szyfr dyplomatyczny w ambasadzie włoskiej w Berlinie?

Zdrada urzędnika ambasady włoskiej — Podstęp sekretarza ambasady sowieckiej

Warszawa, 28. 10. (Tel. wł.) Nadeszła tutaj wiadomość, że b. radca ambasady sowieckiej w Paryżu Biedrowski w dalszym ciągu swych rewelacji zdradzał tajemnicę odkrycia szyfru dyplomatycznego z ambasady włoskiej w Berlinie. Szyfr znajduje się obecnie w ręku czerewycyżajki moskiewskiej. Przed rokiem jeden z urzędników ambasady włoskiej w Berlinie wszedł w bliższy kontakt z tamtejszą ambasadą sowiecką. Na drugiej wizycie dyplomata włoski oświadczył gotowość dostarczenia klucza tajemnego szyfru rządu włoskiego za cenę

5 tys. dolarów. Sekretarz ambasady sowieckiej odpowiedział, że na nabycie tego klucza potrzebne jest zezwolenie z Moskwy i prosił, aby przyszedł jeszcze raz. Gdy Włoch przybył po raz trzeci do ambasady, sekretarz prosił o przedstawienie klucza celem przejrzania go. Pod tym pretekstem udał się do drugiego pokoju, gdzie szyfr sfotografowano. Po dwóch godzinach, które dyplomata włoski oczekiwał w ambasadzie, zwrócono mu klucz z oświadczeniem, że nie przedstawia on dla rządu sowieckiego żadnego znaczenia. (w)

Kobiety — profesorami uniwersytetu

Warszawa, 28. 10. (AW). Na posiedzeniu Rady Ministrów, które się odbyło dnia 25. bm. powołano na raz pierwszy w Polsce kobiety na stanowiska profesorów uniwersytetu. Cecylja z Baudoin de Courtenay-Ehrenkreutzowa mianowana została prof. nadzwyczajnym etnologii i etnografii na Uniwersytecie Wileńskim, dr. Helena z Grabowskich Wilmanowa — prof. nadzwyczajnym sanskrytu i filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Sarkofag i pomnik dla ś p. J. Malczewskiego

Kraków, 27. 10. (PAT). Odbyło się tutaj posiedzenie komitetu ogólnego w sprawie wzniesienia sarkofagu dla ś p. Jacka Malczewskiego. Przedstawiony projekt sarkofagu pomysłu artysty rzeźbiarza St. Popławskiego został przyjęty z ogólnym uznaniem. Uchwalono zbudowanie tego sarkofagu z kamienia szydłowieckiego. Ponadto uchwalono wzniesienie pomnika Malczewskiego w Krakowie i w tym celu wystosować odezwę do społeczeństwa z wezwaniem do składek.

Nowy władca Afganistanu jest zwolennikiem stopniowych reform

Wiedeń, 28. 10. (PAT). „Neue freie Presse” zamieszcza rozmowę swego korespondenta w Kabulu z nowym królem Afganistanu Nadir-Khanem. Oświadczył on, że podobnie jak król Amanullah, jest on zwolennikiem przeprowadzenia reform, lecz stopniowo. Reformy muszą pójść w Afganistanie od wewnątrz. Przedewszystkiem musi być zreformowane wychowanie ludności. Wszystko inne przyjdzie z czasem samo. W dalszym ciągu rozmowy oświadczył Nadir-Khan, że nie jest przeciwnikiem haremu.

Reformy rolne w Sowietach

Mińsk, 28. 10. (AW). Sowiecka Rada białoruska rozesała niektórym organizacjom rolniczym projekty nowego kodeksu rolniczego. Przeprowadzi się systematyczną likwidację poszczególnych gospodarstw rolnych a zamienia się je na kolektywy. Nowy kodeks wzbudził w kilku centrach rolniczych niepokój. W ostatnim czasie nadeszły z poszczególnych wsi odpowiedzi na ankietę z protestem przeciwko nowemu kodeksowi. Protest nadeszł również ze strony „kolchozów” a nawet ze strony t. zw. „biedoty”, która uważa nowy kodeks rolniczy za klęskę dla rolników.

Podpisanie paktu polsko-chilijskiego

Warszawa, 28. 10. (PAT). W dn. 19. bm. został podpisany w St. Jago de Chili traktat koncyliacyjny polsko-chilijski. W imieniu prezydenta Rzplitej traktat podpisał min. pełnomocny Mazurkiewicz, poseł Rzplitej w Argentynie, akredytowany również przy rządzie Rzeczypospolitej w Chill. W razie sporów między stronami traktat przewiduje postępowanie wyłącznie koncyliacyjne, czyli pojednawcze. Traktat ten jest pierwszym tego rodzaju traktatem, zawartym przez Polskę z państwami kontynentu amerykańskiego.

O popieranie wytwórczości krajowej

Warszawa, 28. 10. (AW). Wczoraj rozpoczął się w Warszawie manifestacyjny tydzień umiejętnej sprzedaży wyrobów krajowych, zorganizowany przez Ligę Samowystarczalności Gospodarczej. Zarząd Ligi udał się do min. Kwiatkowskiego, któremu wręczył dyplom pierwszego członka honorowego Ligi. P. min. Kwiatkowski przybył na plac Saski, gdzie zabrał głos, stwierdzając, że tylko popieranie wytwórczości krajowej zapewni Polsce dobrobyt obywateli wewnątrz i potęgę gospodarczą na zewnątrz państwa.

Pomnik Pułaskiego

St. Paul (Mennesota), 28. 10. (PAT). Staraniem polskiego proboszcza w miejscowości Willow Riwer odsłonięto pomnik Pułaskiego przy udziale 2 i pół tysiąca okolicznych farmerów polskich. Legjon amerykański wystawił straż honorową.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,90 2/5 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,79 zł, gotówką — 212,37 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 173,55 zł, gotówką — 173,20 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28 października 1929.

Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego nie wykazał większych zmian w kursach.

Z pap. procent. płacono za wszystkie notowane walory a mianowicie: za 5 proc. poź. konwers. 50 proc., za 8 proc. listy dolarowe 91,50 proc., za 4 proc. listy zast. konwert. 40,50 proc. i za 6 proc. listy żytnie 23,—. Poza tem handlowano mniejszą ilość 5 proc. premj. dolarowych po 64,— bez notowania.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych oddawano Bank Polski po 166,— zaś płacono za Herzfeldy 44,— i za R. Maya po 95,—

Cedula urzędowa z 28 października 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 50% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 91,50% P.
4% listy zastaw. sonw. Pozn. Ziem. Kred. 40,50% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 23,— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. zł. 166,— O.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Herzfeld-Viktorius I em. zł. 44,— P.

Dr. Roman May I em. zł. 95,— P.

Tendencja: Bez zmiany.

Giełda warszawska

dnia 28 października 1929 r.

Waluty Gotówka

Dol. St. Zjedn. tr. 8,90 1/4 sp. 8,92 1/4 kup. 8,88 1/4

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Kopenhaga	238,95	239,55	238,35
Londyn	043,50	043,61	043,35
Nowy Jork	008,89 3/4	008,91 3/4	008,87 3/4
Paryż	035,13	035,22	035,04
Praga	026,41	026,47	026,35
Szwajcaria	172,77	173,20	172,34
Sztokholm	239,61	240,21	239,01
Wiedeń	125,37	125,62	125,00

Papiery państwowe i obligacje:

4% poź. inwest. 000,00 118,25 118,50
5% poź. premj. dol. 000,00 63,00 64,00
6% poź. dol. 000,00 000,00 080,50

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	119,00—120,00
Bank Polski	000,00—164,00
Bank Zachodni	000,00—070,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Lilpop	000,00—027,75
Modrzejów	018,50—019,00
Norblin	000,00—019,00
Ostrowieckie zakłady	000,00—083,00
Parowoz	000,00—024,00
Starachowice	020,25—02,75
Haberbusch	000,00—100,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg

reszta za 100 kg

Berlin dnia 28 października 1929

Pszenvica march. od st. za 1	227,00—228,00
76-79 kg. przeciętn. jakości	
Tendencja spokojna	
Pszenvica march. od st. za 1	236,00—237,00
81-82 kg. przeciętn. jakości	
Zyto march. od st. za 1	172,00—177,00
72 kg. przeciętn. jakości	
Tendencja spokojna.	
Jęczmień browarny	195,00—215,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	172,00—188,00
Tendencja spokojna.	
Owies march. od st. za 1	164,00—174,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	27,50—33,00
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	23,00—25,80
Tendencja wzmocniona.	
Ospa pszenna	11,00—11,50
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	9,25—09,75
Tendencja słaba.	
Groch Victoria	35,00—40,00
Groch dr. jad	26,00—31,00
Groch pastewny	21,00—22,00
Makuch rzepakowy	18,50—19,00
Makuch lniany	23,80—24,00
Wyłłoki suszone	09,80—10,30
Srót Soja	18,40—18,80
Platki ziemniaczane	15,00—15,50
Ziemniaki jadalne białe	1,90—2,20
Ziemniaki jadalne czerwone	2,20—2,40
Ziemniaki jad. inne żółte	2,50—2,70
inne żółte z wyjątkiem nerkowych	
Ziemniaki fabryczne w fg. 0,08 1/2—0,09 1/2	
Tendencja utrzymana.	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 28 października 1929.

Wyplaty na Warszawie: 46,75—46,95

Noty wielkie: 46,70—47,10

MEBLE wszelkiego rodzaju **J. KADLER** dawniej O. Dümke **POZNAŃ** wykonanie wszelkich prac wyściełanych i dekoracji.
ul. Fr. Ratajczaka 36 ul. Fr. Ratajczaka 36
Fabryka mebli wejście przez podwórko
P w 6270-41, 208

„Sanacyjne” i „chrześcijańskie” metody wydawnicze

W sobotnim numerze wieczornym podaliśmy artykuł o niesłychanych metodach wydawniczych „sanatorów” pomorskich. Artykuł ten został cały, także w części informacyjnej, przedrukowany ze „Słowa Pomorskiego”, skonfiskowany przez Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego. O konfiskacie zdecyduje sąd.

Nim to nastąpi powtarzamy w tej sprawie artykuł „Gazety Warszawskiej”, w którym komisariat stoleczny nie uznał niczego złego. „Gazeta Warszawska” (nr. 310) pisze:

„Na Pomorzu sfery, popierające sanację, zgrupowane w t. zw. Chrześcijańskim Stronnictwie Rolniczym, zapragnęły stworzyć własne pismo codzienne. Równocześnie mają być zwinięte różne lokalne pisma sanacyjne, a ich wydawcy mają do organu głównego dodrukowywać miejscowe wiadomości. Nie można mieć przeciw temu planowi, każdemu wolno wydawać pismo, jeśli ma na to pieniądze. Ale z tem jest szkopał. Tych pieniędzy niema w dostatecznej obfitości. Jak bez pieniędzy zabezpieczyć byt pisma? Te trudności rozwiązuje „zaproszenie” toruńskie do wydawców dotychczasowych pism „sanacyjnych”, ujęte w formę umowy. Brzmi ono w ten sposób:

„§ 4. Niżej podpisani wydawcy uzależniają przystąpienie do koncernu od następujących warunków: a) od uzyskania wszystkich urzędowych ogłoszeń (państwowych i samorządowych); b) od uzyskania dla koncernu wszystkich druków państwowych oraz tych samorządowych, na które rząd posiada wpływ z terenu województwa pomorskiego”. Dowiadujemy się dalej, że „druki te mają wyrównać straty, poniesione przez wydawców - współników wskutek zlikwidowania własnych organów lokalnych”.

„Wreszcie określono kierunek pisma jako prorządowy, a „w dziedzinie rolniczej dziennik ma stać na gruncie ideologii Chrześcijańskiego Stronnictwa Rolniczego”.

„Otóż czy jest zgodnym z ideologią tego stronnictwa, by zawierać umowy, które są sprzeczne z obowiązującymi prawami i przepisami, które są niezgodne

z prawem? Według obowiązujących zasad, dostawy rządowe, a więc i druki, mają być oddawane temu, kto je najtaniej wykona. Jaka ustawa ustanowiła monopol robót drukarskich na czas projektowanego koncernu prasowego? Kiedy został uchwalony monopol ogłoszeń rządowych? Cały szereg tych ogłoszeń musi być zamieszczony w różnych pismach, wedle praw obywatelskich. A już wszystko się kończy, gdy się czyta, że druki rządowe, wykonywane za pieniądze podatnikowe, mają pokrywać straty zwiniętych pismek „sanacyjnych”.

„Tego rodzaju pomysły nietylko są niezgodne z prawem, lecz także są niemoralne. Przejawia się w nich tendencja do pasorzytництва na skarbie państwa.”

„Rozluźnienie pojęć i obyczajów posunęło się dość daleko. Okoliczność, że pewne sfery konserwatywno - „sanacyjne” tak mało są wrażliwe na zasadę poszanowania prawa, że nie zdobywają się nigdy na protest przeciw gwałtom, jeśli one bezpośrednio nie uderzają w ich interesy, nie pozostaje bez pewnych wpływów wychowawczych. Bo wówczas zatracą się wrażliwość na takie rzeczy, na które ci sami ludzie byli w zliwi jeszcze kilka lat temu. Na szczęście reakcja przeciw temu wszystkiemu rośnie bardzo szybko. Jeżeli ta reakcja zwróci się przeciw niektórym sferom umiarkowanym, które nietylko popierają „sanację”, lecz potrafiły się przejąć „sanacyjnymi” metodami politycznego działania — to niech ci ludzie sobie samym przypiszą winę.”

Tyle „Gazeta Warszawska”. „Zaproszenie” do koncernu „chrześcijańsko - sanacyjnego” jest dziełem spółki wydawniczej „Ziemia” w Toruniu, której nakładem wychodzi organ Stronnictwa Chrześcijańskich Rolników „Rolnik Polski”. „Zaproszeniem” tem manewrowano już we wrześniu. Znane nam są szczegóły tych zabiegów.

Tymczasem powstał nowy, szerszy plan prasowo - „sanacyjny” w Toruniu. Oparty o świeżo utworzoną Pomorską Spółdzielnię Wydawniczą, sp. z o. odp. Zasiadają w niej częściowo te same osobistości, które w rachubę wchodziły w spółce wydawniczej „Ziemia”.

egoistyczne, oparte na niskich przesłankach...

„U nas wytworzyło się jedynowładztwo, jako okres przejściowy, próbny, w ciągu którego partje powinny koniecznie ulec reorganizacji. Partje muszą się zespolić, wciągnąć w krąg swych wpływów szerokie masy społeczeństwa, uniezależnić finansowo i nade wszystko wytworzyć odpowiedni sztab przywódców światłych, a nie demagogów i agitatorów. Wówczas to będziemy mogli przejść do normalnego trybu życia publicznego i obecny stan przymusowych feryj okaże się dla partji korzystnym. Na dalszą bowiem metę nie jest możliwym opieranie się rządów na jedностce. Często-kroć bowiem po genjalnych jednostkach władza przechodzi w ręce indywidualności słabszych i wyradza się w rządy policyjne koteryj”.

Jak widzimy, nie bardzo to zgodne z tem co zwykły pisać pułkownikowski radykalny „Głos Prawdy” albo monarchistyczne „Słowo” wileńskie i inne konserwatywne dzienniki „sanacyjne”.

Partyjna organizacja

Organ socjalistów rządowych (grupa Moraczewskiego) „Przedświt” zamieszcza komunikat „Głos Prawdy” o więźniach politycznych D. Frakcji Rewolucyjnej P. P. S., wzywający „proletariat” warszawski do manifestacji w dn. 1 listopada.

Wynika z tego, że organizacja byłych więźniów politycznych jest partyjno-socjalistyczną i „sanacyjną”.

„Lwowski Kurjer Poranny”

Organ narodowy we Lwowie „Lwowski Kurjer Poranny” rozszerzył znacznie swą objętość i wchodzi w nową erę rozwoju. Nie mogły go skrepić różnego rodzaju szkody i przeszkody. Mimo krótkiego istnienia zdobył sobie poczytność i stał się głośnym w całym kraju. Do czego przyczyniły się nieustanne konfiskaty.

Okazuje się, że system konfiskat do niczego nie prowadzi. Ostatnia konfiskata „Lwowskiego Kurjera Porannego” dotyczyła artykułu prezesa Stronnictwa Narodowego Joachima Bartoszewicza na temat „O ziemie wschodnie”. Artykuł ten ukazał się bez przeszkód m. i. pod okiem rządu w „Gazecie Warszawskiej”. Skutek konfiskaty we Lwowie był taki, że wszystkie numery „Gazety Warszawskiej”, jakie tam nadeszły z artykułem Joachima Bartoszewicza, zostały natychmiast rozchwytnane.

Obóz Wielkiej Polski

Dnia 20 bm. odbyło się w Gębicach na sali p. Gałęziewskiego zebranie Obozu Wielkiej Polski. Zebranie zagał p. Rolski, podając jednocześnie porządek obrad.

Głosu udzielono delegatowi z Poznania p. Wyganowskiemu, który przedstawił zebranym doniosłe zadanie obozu a także obecną sytuację gospodarczą jak i polityczną w kraju.

W dyskusji zabierali głos pp. Malenda Roman, Rolski Jan oraz inni. Po odśpiewaniu „Roty” zamknął p. Rolski zebranie.

Z konferencji Episkopatu ruskiego w Rzymie

(KAP.) Dnia 21 bm. została otwarta konferencja Episkopatu ruskiego w domu głównym Towarzystwa Jezusowego w pobliżu Watykanu i Kongregacji dla Kościoła wschodniego. Jedną z pierwszych kwestyj, nad którą rozpoczęto obrady, jest sprawa wprowadzenia celibatu dla kleru ruskiego. Sprawa ta wywołała ożywioną dyskusję. Biskupi stanisławowski i przemyski bez uprzedniego porozumienia się z Metropolita lwowskim wprowadzili w swych diecezjach celibat, obowiązujący wszystkich, którzy po wyjściu rozporządzenia poświęcają się stanowi kapłańskiemu. Przeciwno wprowadzeniu celibatu przymusowego wystąpił Metropolita Szeptycki, motywując tem, że natrafi na opór ze strony kleru ruskiego, oraz, że ułatwi się przez to prace propagandzie prawosławnej. Istotnie, seminarja duchowne księży biskupów, zwolenników celibatu dla kleru, od kilku lat świecą pustkami.

Spotkanie!

Witaj drogi przyjacielu, wyznać szczerze trzeba że przybyło Ci urody - cereę masz efeba...
- Cud przemiany tej odkryję bez wynagrodzenia: Bo używam „PRZEMYSŁAWKI” mydła do golenia,
P w 6270-2, 738

Z drugiej strony księży biskupi przemyski i stanisławowski skarżą się na Metropolita, że jego osobiste stanowisko ogromnie utrudniło sprawę wprowadzenia celibatu. W archidiecezji lwowskiej ukazały się wydawnictwa i pamflety, skierowane przeciwko XX. Biskupom przemyskiemu i stanisławowskiemu, na co Metropolita Szeptycki nie reagował.

Stanowisko, jakie zajmie w tej sprawie Stolica Apostolska, niewątpliwie doprowadzi do osiągnięcia całkowitego porozumienia.

KINO RENAISSANCE, Kantaka 8-9.

Od dziś widmo Louvru p. t.

Król Detektywów Paryskich

dramat detektywno-sensacyjny w 12 aktach. Dla młodzieży dozwolone. b p w 628

Dziś, w poniedziałek w teatrze „Słońce” premiera najwspanialszego filmu polskiego p. t.

„Z DNIA NA DZIEŃ”

Dziś, w poniedziałek po raz pierwszy rozbłyśnie na srebrnym ekranie „Słońca” najpiękniejszy film polski

„Z DNIA NA DZIEŃ”

osnuty podług głośnej powieści Ferdynanda Goetla, a reżyserowany przez Józefa Lejtesa, który pochłubić się może świetnym „Huraganem”. Wspaniały ten film zrealizowany z wielkim nakładem kosztów poraz pierwszy przeniesie nas w cudowne a tak mało w Polsce znane ziemie polskie. Ujrzymy kapitalne typy Pole-szków — barwne sceny z ich codziennego życia a zwłaszcza świetnie uchwycone epizody jarmarku. Treścią filmu to przeżycia trzech dusz — to odwieczny dramat miłości i poświęcenia, w filmie tym nabierający nowych barw i wzruszający nas do głębi.
P w 6521-44,7

Artyści grają pierwszorzędnie. Nasza uroczą, Gawećka i świetny nowy amant Adam Brodzisz — to doskonała para kochanków, których przeżycia wzbudzają w widzach uczucie szczerzej sympatii. Obok nich doskonała w roli wiejskiej kochanki Marja Gorkczyńska, Walter, Zurowski, Galiowski, Kobusz, Owron — stworzyli kreacje pełne życia.

Sądząc z olbrzymiego zainteresowania, jakie w całym mieście wywołał film „Z dnia na dzień”, spodziewać się należy, że dzisiejsza premiera w „Słońcu” stanie się prawdziwą atrakcją dla Poznania i zgro-nadzi w kopiecie wszystkich miłośników polskiego filmu. Jak się dowiadujemy na seansie o godz. 9 wiecz. obecną będzie bohaterka filmu, uroczą naszą gwiazdą Irena Gawećka i reżyser filmu p. Józef Lejtes.

Sprawdzanie ważności wyborów

Zgodnie z art. 19 konstytucji o ważności zaprotestowanych wyborów do Sejmu i Senatu rozstrzyga Sąd Najwyższy.

W wykonaniu tego postanowienia konstytucji ustaw o ordynacji wyborczej z dnia 28 lipca 1922 roku stanowi, że Sąd Najwyższy rozstrzyga w sprawach wyborczych w komplecie 3 sędziów na posiedzeniu jawnym po wysłuchaniu prokuratora i interesowanych.

Kiedy Sąd Najwyższy unieważnia wybór posła lub wybory zaprotestowane? W dwóch wypadkach, a mianowicie:

1. jeżeli zostanie stwierdzone, iż w danym okręgu wyborczym dopuszczano się przy wyborach przekupstw, wymuszeń, fałszu lub jakichkolwiek podejść w rozmiarach zdolnych zmienić wynik wyborów;

2. jeżeli wybory przeprowadzone zostały niezgodnie z przepisami ordynacji wyborczej, a uchybienia popełnione mogły wpłynąć na wynik wyborów.

Unieważniając wybory, Sąd Najwyższy jednocześnie orzeka, czy głosowanie względnie wybory, mają być unieważnione w całym okręgu wyborczym, czy też tylko w niektórych obwodach głosowania.

Przypomnienie powyższych przepisów prawnych jest bardzo na czasie z tego względu, iż izba do spraw wyborczych Sądu Najwyższego przystępuje właśnie obecnie do rozpoznania około 150 skarg i protestów wyborczych, wniesionych w związku z wyborami do Sejmu i Senatu, które miały miejsce w dniach 4 i 11 marca 1928 roku.

Wymienione przed chwilą daty nasuują jedno pytanie: dlaczego tak późno sprawdza się tym razem w Sądzie Najwyższym ważność zaprotesto-

wanych wyborów do izb ustawodawczych?

Dawniej było inaczej. Oto wybory do drugiego Sejmu i pierwszego Senatu Rzeczypospolitej odbyły się w dniach 5 i 12 listopada 1922 r., a już na posiedzeniu w dn. 12 grudnia 1922 roku, izba do spraw wyborczych Sądu Najwyższego rozpoznawała pierwszy protest wyborczy, przyczem po roku od daty wyborów wszystkie sprawy były już rozpoznane. W świetle tego porównania zaznaczone opóźnienie tembardziej zwraca uwagę.

Konserwatywny „Czas” przeciw jedynowładztwu, a w obronie stronnictw

W krakowskim „Czasie” konserwatywny leader w Małopolsce zachodniej prof. Estreicher występuje przeciw tym, co zwalczają potrzebę stronnictw politycznych, a natomiast życie polityczne oprzeć chcą o dyktaturę jednostki i za nią stojącej klikki. Czytamy:

„Historja nie potwierdza słuszności tych przekonań. W historii zawsze ścierały się różne ugrupowania polityczne, religijne, społeczne itp i walka ta o programy okazywała się zawsze daleko bardziej pożądaną, aniżeli walka o władzę poszczególnych jednostek. Gdzie bowiem zanikła walka partji, wylaniały się spory osobiste,

łączy w sobie te dwie ważne właściwości, które winny decydować przy wyborze pasty do zębów, a mianowicie: czystości zębów i jest zupełnie nieszkodliwy. Działanie Odolu jest niezrównane.
Tw 504

NA KATAR
Żadajcie tylko
Pino-Boromentol
Chemergon
w opakowaniu jak poniżej.

P w 6309-46, 229

Sirax
do czyszczenia wszelkich przedmiotów domowych i kuchennych jakoteż do mycia rąk

Do CZYSZCZENIA METALI SZYB I LUSTER tylko:

KONSORCIUM WYDAROWYCH
P 5 785-02,706

Uroczyste poświęcenie Domu Akademickiego

W niedzielę rano odbyło się uroczyste poświęcenie Domu Akademickiego przy Walach Leszczyńskiego. Na uroczystość przybył J. Em. ks. Kardynał Prymas, rektor uniwersytetu wraz z senatem, wojewoda Raczyński gen. Dzierżanowski, wiceprezydent Kiedacz, przedstawiciele wszystkich władz oraz społeczeństwa. Sala reprezentacyjna Domu Akademickiego wypełniła się poza tym tłumnie młodzieżą, która stanęła na tle barwnych sztandarów korporacyjnych.

Po poświęceniu przez Ks. Prymasa gustownej kaplicy, wygłosił kazanie ks. prałat Prądzyński, który nawiązując do obchodzonego w tym dniu właśnie święta Chrystusa Króla, wywiódł z tego wskazania zwłaszcza dla młodzieży akademickiej, wzywając ją, aby Dom Akademicki, który jest symbolem samowystarczalności i twórczości polskiej, był dla niej nie tylko hotelem, ale przede wszystkim kuźnicą wielkich ideałów chrześcijańskich i narodowych, którym ta młodzież chce służyć. Następnie rozpoczęła się msza św., celebrowana przez Prymasa Polski w asyście ks. prałata Prądzyńskiego, ks. proboszcza Putza i ks. kapelana Mędleńskiego. W czasie mszy św. śpiewał chór parafjalny przy kościele św. Wojciecha pod batutą p. Rynka.

Po mszy św. wygłosił przemówienie prezes poznańskiego komitetu wojewódzkiego do spraw pomocy polskiej młodzieży akademickiej, Adolf hr. Bniński, który złożył dokładne sprawozdanie z działalności komitetu przy budowie Domu Akademickiego oraz domu dla rolników na Sołacz. Sumy, podane przez p. prezesa Bnińskiego, wykazały dobitnie ogrom wysiłku społeczeństwa wielkopolskiego przy budowie gmachu, który powstał bez oglądania się na państwo. P. wojewoda Bniński wyraził gorącą wdzięczność tym wszystkim, którzy przyczynili się do powstania Domu, a zwłaszcza władzom samorządowym w Wielkopolsce i na Po-

morzu z prezydentem m. Poznania na czele, instytucjom bankowym, b. rektorowi Grochmalickiemu, kuratorowi Domu p. prof. Gantkowskemu itd. Szczególną wdzięczność wyraził Prymasowi Polski za przybycie na uroczystość, odprawienie pierwszej mszy św. w kaplicy Domu Akademickiego i za poświęcenie go. Dom Akademicki wznosiłi wierni synowie Kościoła, życzeniem ich jest, aby rozwijał się w nim duch katolicki.

Rektor uniwersytetu J. M. Stanisław Kasznica dziękował następnie komitetowi i jego przewodniczącemu p. wojewodzie Bnińskiemu, który kierował ciężkimi i mozolnymi pracami dokola budowy gmachów. Zwracając się do młodzieży akademickiej, zauważył, o ile łatwiejsze są warunki jej pracy obecnie, niż przed wojną. Dom Akademicki powinien być również wyrazem coraz większego wybijania się w czasach obecnych pierwiastka społecznego w życiu ludzkim. Winien on przyzwyczajać młodzież do życia samorządowego, a następnie do karność i dyscypliny, która winna wypływać nie z nakazów zewnętrznych, ale z potrzeb i zrozumienia wewnętrznego.

Prezes Bratniej Pomocy, p. Nowak, dziękował w imieniu młodzieży p. wojewodzie Bnińskiemu oraz całemu społeczeństwu za danie tak wspaniałego do wodu zainteresowania i przyjaźni dla młodzieży akademickiej. Zachowa ona dla nich wszystkich głęboką wdzięczność. Pan prezes Nowak zapewniał następnie, że młodzież istotnie nie chce uważać Domu Akademickiego wyłącznie za hotel, lecz pragnie, by stał się on nowym fundamentem dla rozwoju drogiej jej idealów. Młodzież ta, stojąc stanowczo przy tych, którzy głoszą wyraźne hasła chrześcijańskie i narodowe, nie zawiedzie społeczeństwa.

Po wygłoszeniu tych przemówień Prymas Polski dokonał poświęcenia gmachu. Podniosła, a zarazem miłą uroczystość zakończono odśpiewaniem hymnu narodowego.

Akademja czesko-słowacka

Uroczystości z racji czeskosłowackiego święta narodowego w Poznaniu spotykają się zawsze z wielkim poparciem i zainteresowaniem miejscowego społeczeństwa. Właśnie w niedzielę, kolonja czeskosłowacka w Poznaniu w przeddzień uroczystości jedenastej rocznicy niepodległości państwa czeskiego, przy współudziale polskich władz zorganizowała wspaniałą akademję. Już przed godz. 20-tą tłumy publiczności spieszyły do Auli uniwersyteckiej, gdzie za chwilę rozpocząć się miała uroczystość. W pierwszych rzędach zasiadli przedstawiciele władz państwowych, miejskich, wojskowych, reprezentanci organizacji społecznych z konsulem czeskosłowackim p. inż. Zdenkiem Matouskiem na czele.

Program akademji był bardzo obszerny i urozmaity. Pierwszym punktem był występ orkiestry wojskowej 57 p. p. pod batutą kapelm. por. Vorela. Odegrano przepiękną uwerturę do opery „Libusza” Fryderyka Smetany. Wreszcie na mównicę wszedł prezydent Ratajski, wygłaszając krótkie przemówienie o łączności duchowej narodów czeskosłowackiego i polskiego, zakończone trzykrotnym okrzykiem na cześć republiki czeskosłowackiej i jej prezydenta Massaryka. Następnie wystąpił wielki chór mieszany „Kola śpiewackiego polskiego” w Poznaniu. Przy organach zasiadł prof. Feliks Nowowiejski. Przy mistrzowskim akompaniamencie organów chór pod batutą prof. Wiechowicza odśpiewał „Hejnał triumfalny” prof. Feliksa Nowowiejskiego. Występ chóru był niezwykle udatny. Wśród

niemiłkających oklasków kompozytorowi Nowowiejskiemu i dyrygentowi prof. Wiechowiczowi wręczono piękne bukiety kwiatów.

Następnym punktem programu był referat prof. Peretiatkowicza. O roli Czechosłowacji w Europie. Atrakcją programu był występ konsulowej p. Matouskowej, która odśpiewała arję z opery „Sprzedana naręczona” Smetany. Huczniei brawami zmuszono ją do odśpiewania kilku pieśni nadprogramowych. Świetnej śpiewaczce akompanjowała prof. Państwowego Konserwatorium Muz. p. Gertruda Konatkowska. Obu też w dowód uznania wręczono śliczne bukiety kwiatów. Ostatnim punktem podniosłej uroczystości było przemówienie konsula czeskosłowackiego p. inż. Zdenka Matouska. Mówca na początku złożył podziękowania w języku polskim wykonawcom programu i Radju Poznańskiemu za transmitowanie uroczystości, poczem podkreślił sympatję, jaką Poznań obdarzył kolonję czeskosłowacką. W imieniu więc wolnych Czechów, a specjalnie kolonji czeskiej w Poznaniu za swobodę ruchu i działalności oraz sympatji, złożył na ręce prezydenta Ratajskiego serdeczne i gorące podziękowanie, poczem wniósł okrzyk na cześć Rzeplitej Polskiej i jej prezydenta. Końcowe przemówienie o braterskich stosunkach narodu polskiego i czeskosłowackiego wygłosił p. Konsul w języku czeskim. Na zakończenie uroczystej akademji orkiestra odegrała narodowy hymn polski. Uroczystość zamknięto wśród serdecznego i podniosłego nastroju. (tr.)

Dziś premjera
arcydzieła polskiej kinematografii

„Mocny człowiek”
opartego na znanej powieści Stanisława Przybyszewskiego.
Reżyser: **HENRYK SZARO**
W głównych rolach:
Marja Majdrowicz, Agnes Kuck, Grzegorz Chmara, Artur Socha.

Przedstawienia o godz. 5, 7 i 9-tej.

Od jutra t. j. wtorku, dnia 29 października w kinie „Metropolis” jako nadprogram wyświetlany będzie przebieg I konkursu fotogeniczności młodzieży, połączony z głosowaniem P. T. Publiczności. — Bliższe szczegóły podamy w numerze jutrzejszym.

Poświęcenie kamienia węgielnego pod osiedle spółdzielni „Dom własny”

W niedzielę, 27 bm. odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod fundamenty domów, budowanych przez spółdzielnię budowlaną „Dom własny” na terenach położonych przy szosie Warszawskiej.

Uroczystość rozpoczęła się pod zapowiedzią b. piękną, bo w dniu święta Chrystusa Króla.

W kościele parafjalnym w Głównej, zebrał się udziałowcy, goście, członkowie zarządu i rady nadzorczej, by wysłuchać mszy świętej, którą odprawił proboszcz ks. Chilomer. Podniosłe kazanie wygłosił prob. ks. M. Meissner z Środy, podkreślając niezwykłą inicjatywę Stronnictwa Narodowego, które pierwsze w tej formie pragnie umożliwić nabycie przez warstwy robotnicze własnego domu. Nie z gołem bowiem słowem, lecz z czynem trzeba przyjąć z pomocą — mówi kaznodzieja — tym, którzy tej pomocy łakną. Z kościoła udano się na tereny spółdzielni przy ul. Warszawskiej (narożnik Krańcowej), gdzie już zdaleka widnieją fundamenty 17-tu domów rozpoczętych 23 września, br.

Na uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego przybyli m. in. prezes Rady Nadzorczej Spółdzielni Budowlanej „Dom własny” p. Samulski, senator dr. M. Seyda, dyr. Drukarni Polskiej p. E. Pawłowski, inż. A. Górnicki, ks. prob. Meissner, ks. prob. Chilomer, członkowie rady nadzorczej i zarządu „Dom własny” oraz tłumy przygodnej publiczności.

O godzinie 11 prezes rady nadzorczej p. Samulski dokonał położenia kamienia węgielnego na parceli 85. Następnie ks. prob. Chilomer poświęcił wedle zwyczaju Kościoła świętego budowę wspomnianych 17-stu domków, które wykonał budowniczy Fr. Brzeziński. Po poświęceniu podniósł inicjatywę osób z spółdzielni Budowlanej, które zakreśliwszy sobie tak śmiały plan, dziś już patrzeć mogą na początek realizacji pięknego dzieła. Szczere podziękia za powołanie do życia kolonji należą się przede wszystkim p. prezesowi Samulskiemu i inż. A. Górnickiemu, który żywo interesuje się budową domków służąc gdzie i czem tylko może.

Następnie zabierał głos prezes Samulski, który w przemówieniu swem podkreślił, że możliwym jest, iż ustawa o ochronie lokatorów przeszkadzała w budowaniu domów. Przeszkodą też był brak pieniędzy oraz wysokie odsetki od pożyczek. To było przyczyną, że ruch budowlany zamarł — natomiast budowało się gmachy luksusowe, rządowe i samorządowe, lecz dla małych ludzi nic lub wglądnie mało się czyniło. Nie może być zdrowe spo-

łeczność tam, gdzie wielu gnieździ się po norach, spelunkach, gdzie nie trudno o demoralizację. Aby temu złu zapobiec, powstała właśnie spółdzielnia budowlana „Dom własny”, która czyni wysiłki, by szczególnie mało zamożnym umożliwić stworzenie sobie własnego domu z ogródkiem i innymi wygodami, słowem — mieszkanie ludzkie. Pomoc okazuje też miasto, które b. korzystnie oddało tereny pod budowę. Apel do społeczeństwa nie pozostał również bez echa, gdyż umożliwił dalsze prowadzenie akcji.

Im. Prezydenta i miasta, mówił radca dr. Kryzan. Powojenne stosunki mieszkaniowe — zaznaczył mówca — wykazują w wszystkich krajach Europy poważne braki. Braki te są najdotkliwsze w Polsce. Budownictwo mieszkaniowe w Poznaniu nie postępuje równomiernie z przyrostem ludności. I tak w latach od 1923 do 1928 przyrost ludności wynosił 42 tys. głów. Licząc po 5 osób na 1 mieszkanie należałoby stworzyć w tym czasie 8 i pół tys. nowych mieszkań, a stworzono ich zaledwie 1300. Głód mieszkaniowy powiększył się o przeszło 7 tys. mieszkań. Wysiłki i dążenia zarządu miasta Poznania idą stale w kierunku zniwelowania powojennej bolączki społecznej, jaką jest głód mieszkaniowy.

Następnie przewodniczący p. J. Kawecki odczytał akt erekcyjny, podpisany przez zgromadzonych, poczem złożono go w puszkę, którą zalutował instal. p. Gubczyński i w końcu puszkę z dokumentem zamurowano.

Dalsza uroczystość przeniosła się do ubikacji firmy H. Cegielski w Głównej, gdzie goście i udziałowców podejmował zarząd spółdzielni śniadaniem, podczas którego wygłoszono cały szereg przemówień.

Z różnych stron Polski

Znowu proces o szpiegostwo.

Przed sądem okręgowym w Królewskiej Hucie toczy się rozprawa o szpiegostwo na rzecz Niemiec. Oskarżeni są urzędnik polskiego urzędu celnego Sokal Wawrzyniec, oraz wspólnicy jego Schneider i Kulig. Sokal oskarżony jest m. in. o dostarczenie wywiadów niemieckiemu spisu obywateli, którzy są podejrzani o działalność polityczną na polskim Górnym Śląsku. Poza tem jest oskarżony, że swego czasu usiłował zwabić na stronę niemiecką celem wydania władzom niemieckim obywateli polskich Stawinogi i Pazgudy. Do rozprawy, która potrwa dwa dni, wezwano 36 świadków i jednego rzeczoznawcę wojskowego z Krakowa. Rozprawa odbywa się przy drzwiach zamkniętych.

Okrety marynarki wojennej na leżu zimowym.

Część jednostek morskich naszej marynarki wojennej odstawiona została do portu w Gdyni, czyli przeszła na okres zimowy do t. zw. „rezerwy”. W czasie zimy jednostki, będące w „rezerwie”, podane będą remontowi, malowaniu dna, burt i t. p., by z wiosną, odnowione, płynęły znów na ćwiczenia morskie. Druga część jednostek morskich pozostanie w ciągu zimy w służbie czynnej i odbywać będzie programowe ćwiczenia.

Dwie osoby zastrzelone przez patrol litewski

Na pograniczu polsko-litewskim w rejonie Druskiniek patrol litewski zastrzelił dwóch osobników, którzy usiłowali przekroczyć granicę do Polski. Zabici osobnicy są rzekomo dwoma wojskowymi z litewskiego garnizonu w Marjampolu.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Atrakcyjne popisy na Ławicy

Ogromne zainteresowanie — Walka z „nieprzyjacielem” — Odparcie ataku — Skok ze spadochronem

Wśród tylu innych imprez, jakie widzieliśmy w czasie Wystawy Krajowej, żadna z nich nie cieszyła się takim poprostu niezwykłym zainteresowaniem, jak niedzielne popisy lotnicze w Ławicy.

Tysiączne tłumy podążyły już po godz. 12 w kierunku mostu Teatralnego skąd autobusy miały odwieźć wszystkich do Ławicy. Frekwencja była tak wielka, że poprostu przemocą dobijano się o miejsca. Mimo przygotowań ten rodzaj lokomocji okazał się absolutnie niewystarczający; to też nie dziwnego, że liczne setki ciekawych musiało zrezygnować z tak pięknej atrakcji. Niektórzy nie mogli sobie darować tego, więc nie znaleźli miejsca w autobusach spiesząc się dążyli na dworzec, ale napróżno. Pociąg, który miał wyruszyć o 13,50 z powodu przeładowania wyszedł z 20-minutowym opóźnieniem. Na miejscu dosłownie wszystkie taksówki pozamawiano tak, że np. pasażerowie, którzy w tym czasie przybyli do Poznania, musieli z dworca wędrować... pieszo.

Popisy same rozpoczęły się z wzorową punktualnością. Natłok był tak ogromny, że często musiały interwenjować policja. Po zapowiedziach przez gigantofony oczy i uwaga tysięcy tłumów zwróciła się na dziesiątki samolotów, gotowych do startu. Puszczono motory i, jakby na rozkaz, wszystkie wzbily się w przestworza, wykonując różne ciekawe ewolucje. Morze podniesionych głów śledziło bacznie popisy każdego samolotu; tym czasem odważni nasi lotnicy wykazywali maksimum sprawności. Powszechne zainteresowanie obudziło wypuszczenie baloników. Z nad lasu nadciągały eskadry. Wnet lotnicy zauważyli „nieprzyjaciela” i rozpoczęła się pogon za nim i już po kilku minutach baloniki zestrzelono ku uciesze publiczności.

Niebawem ogłoszono przez gigantofony, że wysoko nad lotniskiem ukazują się nieprzyjacielskie samoloty i czempredziej należy zorganizować obronę. Natychmiast w uwidoczonych miejscach porostawiano specjalne kulomioty i działa zenitowe, a z hangaru wyciągnięto 10 samolotów myśliwskich, zaopatrzonych w bomby. Nieprzyjacielska eskadra widząc spieszne i sprawne przygotowania, momentalnie się skryła, by za chwilę jednak napaść niespodziewanie. Lecz baczne oko obserwatora zdemaskowało jej plany i wnet wyruszyły samoloty myśliwskie, by stoczyć zacięty bój... Za chwilę hen w podniebnych szlakach starli się „wrogowie”, rozlegały się detonacje bomb i wkrótce wśród radoznego nastroju ogłoszono, że „nieprzyjaciel” został pobity na „leb i szyję” a samoloty wzięte do niewoli.

Chwilę przerwy wykorzystali lotnicy, wykonując indywidualne popisy. Wreszcie gigantofony ogłaszają skok ze spadochronem. Uwaga tłumów skoncentrowała się na ogromnym samolocie t. zw. „Goljacie”, z którego miał skoczyć manekin. Motor puszczono w ruch i po kilku sekundach kolos wzbil się wysoko w powietrze. W pewnym momencie ktoś wyskoczył. Spadochron ładnie się rozwinął natychmiast i ku uciesze publiczności, bujając się, opadał powoli. Po kilku minutach „sztuczny człowiek” zetknął się ze ziemią bez żadnych uszkodzeń.

Dalsze punkty programu składały się z akrobacji indywidualnej i grupowej, poczem trzeba było, kto nie posiadał własnego wehikulu, wracać do Poznania pieszo, gdyż o dostaniu się do autobusów nie było nawet mowy. Już to pod względem komunikacyjnym organizacja szwankowała ogromnie z powodu niewątpliwie, nadspodziewanego napływu publiczności, co wszakże nie może całkowicie usprawiedliwić urządzających. (tr)

Pożar browarów chelmińskich

Straty wynoszą około 200 tys. zł — Przedsiębiorstwo nie przerwie prac

Nasz korespondent (iks) donosi z Chelmy:

W sobotę o godz. 3 rano wybuchł w zabudowaniu browarów wielki pożar, który ogarnął 60-metrowy masywny gmach. Ponieważ ogień zagrażał przyległym budynkom, dyrekcja zwróciła się telefonicznie o pomoc do Świecia, Mniszka a nawet do 35 km oddalonego Grudziądza. Niebawem stanęło piętnaście straży pożarnych z ośmioma sikawkami motorowymi do akcji ratowniczej; po trzygodzinnej wycię-

nej pracy zdołano ogień zlokalizować. Główny gmach fabryczny, hala masywna, śpichlerze wraz z magazynowanym zbożem i biura ocalały, tak, że to poważne przedsiębiorstwo pracujących nie przerwie. Straty są wielkie i wynoszą około 200 tys. zł.

Przyczyna pożaru nie została dotąd ustalona, przypuszczalnie powstał ogień wskutek krótkiego spięcia w przewodach elektrycznych obok biur browaru.

Moście samochód wjechał z niewiadomej przyczyny na poręcz mostu nad Brdą i spadł z 5-metr. wysokości do rzeki, koziolkując w powietrzu aż znikł do góry kołami w nurtach. Natychmiast rzucono się na pomoc. Na szczęście ofiarom wypadku udało się wydostać z samochodu i przysięgnąć do brzegu, dziecko uratowano przy pomocy łodzi.

Niebawem przybył z Tucholi lekarz p. dr. Gratka, który zaopiekował się rozbitkami. P. Reszkowski i szofer nie odnieśli żadnego szwanku. P. Reszkowska i gimnazjasta ulegli złamaniu lewej ręki.

KALENDARZYK

Poniedziałek, 28 października 1929

Słońce: wschód 6,40; — zachód 16,31; — długość dnia 9 godz. 51 m.
Księżyc: wschód 1,12; — zachód 15,33, — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Poniedziałek, godz. 7 rano Temperatura powietrza umiarkowana plus 3 st. Cels., Pochmurno. Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 746 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 9 st. Cels., najn. plus 3 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych wczoraj i dziś minus 0,10 m.

Kal. rz.-kat.: Szymon, Tadeusz; — jutro Narcyz.

Kal. słow.: Wasybóg; jutro Dalemę

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka 27 Grudnia, ulica 27 Grudnia 18. — Apteka pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apteka św. Piotra, pl. Świętokrzyski.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 98.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta tamtejsze apteki.

OSOBISTE

— **Jubileusz pracy.** Dwudziestopięcioletnie nieprzerwanej pracy w jednym przedsiębiorstwie obchodzi w dniu 30 bm. p. Herman Perski, oddziałowy i pierwszy maszynista-drukarz w Drukarni Katolickiej sp. akc. w Poznaniu Jubilat, jako obowiązkowy i nadzwyczaj sumienny pracownik, cieszy się wielkim zaufaniem swych przełożonych a dla swej prawości jest ogólnie szanowany przez kolegów. — Jubilatowi w dalszej pracy „Szczęść Boże!”. (k)

WYSTAWY

— **Jubileuszowa wystawa.** Stowarzyszenie Artystów Wielkopolskich w Poznaniu obchodzi w roku bieżącym 20-lecie swego istnienia. Z okazji tej uroczystości z początkiem grudnia wielką jubileuszową wystawę obrazów i rzeźb wszystkich członków (artystów) od początku istnienia salonu aż do obecnej doby. Wystawa ta ma być nie tylko dowodem żywotności i postępu artystów poznańskich, ale i przypomnieniem, że placówka ta jest jedną z najstarszych tego rodzaju i że powstała w trudnych warunkach, przesładowana przez zaborców pruskich i tylko dzięki energicznemu wysiłkowi jej założycieli zdołała się rozwinąć do obecnego rozkwitu. Dla uświetnienia tej wystawy prosi Zarząd Stowarzyszenia Artystów wszystkich posiadaczy obrazów i rzeźb już zmarłych członków, jak: śp. Paulina Gardzielskiego, Fr. Zygarta, Władysława Zamiara, Fr. Płauka, Ign. Stryczyńskiego, Zmudzińskiego, Marjana Puffkiego, Gendzińskiego, Jana Kopczyńskiego i Aleksandra Lisieckiego o łaskawe zgłoszenie znajdujących się w ich posiadaniu obrazów i rzeźb do dnia 15 listopada br. w Salonie Sztuki, pl. Wolności 14a od godz. 10—17.

WYKŁADY

— **Wśród popularnych wykładów.** urządzanych przez miejscowe Towarzystwo Fizyczne, na osobliwą uwagę zasługuje odczyt pod tytułem: „Zasada przyczynowości a fizyka współczesna”, jaki wygłosi nowomianowany na naszej wszechniży profesor filozofii dr. Zawirski.

W naukach przyrodniczych nikt dotychczas nie wątpił, iż każda zmiana ma przyczynę, i że ta sama przyczyna wytwarza zawsze ten sam skutek. Tylko w odniesieniu do woli ludzkiej przyjmowano czasem, iż prawo przyczynowości nie jest ważne. Tymczasem obecnie twórcy nowych teorii fizycznych (twórcy mechaniki kwantowej) utrzymują, iż w o brębie procesów wewnątrz-atomowych w obrębie zjawisk o bardzo małej wymiarowości, istnieje w przyrodzie pewna sfera nieokreśloności, która sprawia, iż zasada przyczynowości nie znajduje tu swego za stosowania. O ile taki pogląd ustaliliby się, świat fizyczny musiałby się nam przedstawiać bardzo zagadkowo. Filozofowie narazie zachowują się z pewną rezerwą wobec tych śmiałych twierdzeń fizyków.

Odczyt odbędzie się w sali Śniadeckich (gmach Collegium Medicum), ulica Fredry 10, we środe 30 bm. punktualnie o godzinie 19. Goście mile widziani. Wstęp bezpłatny.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Posiedzenie Rady Miejskiej** odbędzie się w środe, dnia 30 bm. o godz. 6,30 po południu Porządek obrad: Różne wybory i sprawy urzędnicze, przyjęcie dalszej gwarancji dla Spółki Akc. „Samolot” zatwierdzenie zastrzeżeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych odnośnie do pożyczki na budowę domów mieszkalnych w wysokości 20 000 000 zł. sprawa linii wyciecznych. zasilenie funduszu budowlanego budowy 4 domów w Górczynie. sprawa odstąpienia terenów ulicznych na Sw. Lazarz. zażądanie od Skarbu Państwa terenów położonych przy Alei Litewskiej na Solaczu celem oddania ich Sp. Mieszk. Pracown. Państw. „Osiedle”, sprawa użytkowania hotelu „Polonia”, sprawa przymusowych obwodów kominiarskich

— **Wolny Cech Krawiecki** odbędzie swe zebranie we wtorek 29 bm. punktualnie o godzinie 8 wieczorem w lokalu Koła Seniorów, Al. Marcinkowskiego 26. II dom ogrodu II piętro. Na porządku obrad referat kolegi Latanowicza.

— **Zebranie Narodowej Organizacji Kobiet Koła Jeżyce** odbędzie się w środe 30 bm. o godzinie 20 w sali p. Kasperkowej, ul. Kraszewskiego 16. Wykład wygłosi p. Pawłowska.

— **Tow. Przemysł. „Jedność”** pod wezw. św. Antoniego w Poznaniu. Zebranie plenarne Tow. odbędzie się we wtorek 29 bm. o godz. 20 w lokalu p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6. O liczny udział prosi Zarząd.

Przy zepsutym żołądku, zaburzeniach trawienia, niesmaku w ustach, bólu w skroniach, gorączce, zaparciu stolca, wymiotach lub rozwolnieniu już jedna szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa działa pewnie, szybko i dodatnio. Poważni lekarze specjaliści chorób żołądka stwierdzają, że przy przeładowaniu narządów trawienia przez jedzenie lub picie woda Franciszka Józefa jest prawdziwym dobrodziejstwem dla chorych. Żądać w aptek. i drog. nw 4843

Mussolini o kobietach i mężczyznach.

Premjer Italii napisał dla jednej z amerykańskich agencji prasowych artykuł o kobiecie współczesnej. Między innymi czytamy tam takie poglądy. nw 4201

„Najważniejszą rolą i najwyższym przeznaczeniem kobiety jest i pozostanie rodzina. I mało jest kobiet, które nie odczuwałyby przyrodzonego pragnienia posiadania własnej rodziny i spełnienia najwyższego obowiązku swojej płci.

Bojaźń przed trudami życia rodzinnego jest przeważnie niczym innym jak tchórzostwem i egoizmem mężczyzny, który chciałby uchylić się od obowiązku i odpowiedzialności. Ile to kobiet wędnie z gorczy i samotności, nie mogąc doczekać się spełnienia swego obowiązku kobiety i matki? Mężczyznę, który uchyla się od przyjęcia odpowiedzialności pojęcia żony i założenia rodziny uważam za dezertera z szeregów obowiązkowych obywateli. Wprowadziliśmy podatek na takich kawalerów, ale jest to tylko słaba próba zastoso wania kary za brak poczucia obowiązku”. Słyszycie panowie? Tchórzostwo i egoizm mężczyzny... uchylanie się od obowiązku... dezercja obywatelska... kara za brak poczucia obowiązku... Ładna lekcja! Kawalerowie w Polsce — mają do pewnego stopnia usprawiedliwienie: brak mieszkań na zakładanie gniazd rodzinnych. Jeśli chodzi o żonaty, to war tcy przy tej okazji nadmienić, że ci nie tchórzliwi nie dezertery i nieuchylający się od obowiązku, niby przyjęli na siebie ciężar odpowiedzialności za byt rodziny, ale... Jakże „ale” zapytacie? Co za „niby”? Owszem, jest i „ale” i „niby”. Bo z ręką na sercu odpowiedź wie, dzisiaj, codzienni żywciele rodzin i ich opiekunowie, w jaki też to sposób zabezpieczyliście byt rodzin na wypadek gdyby was nie stało? Jak zabezpieczyliście spokojne jutro Waszej rodziny? Czy w razie Waszej przedwczesnej śmierci rodzina Wasza nie popadłaby w nędzę? Jakże więc ta Wasza odpowiedzialność wygląda i czy nie nastęca żadnego „ale”? Przy tem roztrząsaniu sumienia o jednym wiedzcie powinniście. Każdy dobry, sumienny, kochający ojciec i mąż powinien niezwłocznie zabezpieczyć przyszłość rodziny, zawierając **Ubezpieczenie Życiowe w P. K. O.** Za kilkanaście czy kilkadziesiąt złotych, opłacanych miesięcznie na polisę ubezpieczeniową odpowiedzialność za przyszłość rodziny będzie całkowicie i należycie dopełniona. Nigdy nie jest zapóźno. Trzeba to zrobić niezwłocznie. M. Cz.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Wycieczka Zw. Ofic. Rez. do Paryża.** Termin wyjazdu wycieczki ustalony został następująco: Odjazd z Poznania 26 grudnia o godz. 3,48, przyjazd do Paryża dn. 27. 12. o godz. 6,33. Odjazd z Paryża dn. 2 stycznia o godz. 23 do Hawru; wyjazd z Hawru dn. 3 stycznia w południe. Przyjazd do Gdyni 6 stycznia w nocy. Zgłoszenia ofic. rez., armji czynnej wraz z rodzinami przyjmuje kier. wycieczki, Łódź, Park Sienkiewicza. — Wpisowe wpłacać należy do Łódzk. Oddz. Banku Gosp. Kraj. na książkę wkładów L. 2853. Informacyj udziela Kier. Wycieczki, Łódź, Park Sienkiewicza, oraz Zarządy Okręgowe Z. O. R.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z targu.** Dnia 28 b m. na pl. Sa pieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 6,00 złotych; masła mleczarskiego 7,00 złotych; twarogu 1,00—1,40 zł; mendel jaj 3,30 zł; litr śmietany 2,80—3,20 zł; litr mleka pełnego 40 gr; za mięso: 1 kg stoniny świeżej 3,20 do 3,40 zł; stoniny wędzonej 4,00—4,20 zł; wieprzowiny 3,20—4,40 zł; wołowiny 3,20—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,80 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4,00—4,20 zł; za drób: para kurcząt 5,00—6,00 zł; kura 4,00—5,00 zł; perlica 6,00—8,00 zł; kaczką 5,00—6,00 zł; para gołębi 2,00—3,00 zł; para kuropatew 6,00—7,00 zł; za ryby: 1 kg. szc-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Ulubienica żalgi”.
Aurora: „Córka Zory”.
Bajka: „Pokój nad Europą”.
Casino: „Tułaczka księżnej Trubeckiej”.
Colosseum: „Bandyta”.
Corso: „Zemsta szaleńca” (Harry Peel).
Edison: „Miłość w pociągu”.
Kapitol: „Kobiety na śliskiej drodze”.
Metropolis: „M. cny człowiek”.
Odeon: „Variete”.
Polonia, Górczyn: „Kochanka oficera ochrany”.
Renaissance: „Król detektywów paryskich”.
Słońce: „Z dnia na dzień”.
Stylowe: „Dziewczę z Singapore”.
Wilsona: „Piękność amerykańska”.

paka 4,80—5,20 zł; karpia 4,80—6,00 zł; lina 5,00—5,60 zł; węgorza 7,00—8,00 zł; karasia 2—4,40 zł; leszcza 2—4 zł; okonia 3,60 zł; suma 4—5 zł; białych ryb 0,80 do 1,50 zł; za jarzyny: 1 kg ziemniaków 8—10 gr; pęczek marchwi 10 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 40—50 gr; szpinaku 60—80 gr; jarmużu 40 gr; 1 kg fasoli 30 do 50 gr; fasoli szparagowej 1,20 zł; 1 kg rabarbaru 30 gr; 1 gl. salatkii zielonej 30 do 50 groszy; białej kapusty 25—40 groszy; miodrej i włoskiej 40 do 60 groszy; 1 p. kalarepy 15 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 mdl ogórków 60—80 gr; 1 kg bobu 1,20 zł; 1 kg pomidorów 0,30—0,50 zł; za owoc: 1 kg jabłek 0,40—1,10 zł; gruszek 0,60—1,00 zł; sliwek 0,50—0,80 zł; winogron 5 zł; za grzyby: 1 kg pieczarek 1—2 zł; 1 kg zielonek 1,20—1,60 zł; 1 kg maślaków 1,00—1,20 zł; 1 kg borowików 3,00 do 3,60 zł; 1 kg podpieńnik 0,80—1,20 zł; czubajki, szare zielonki, sarny i inne grzyby 1,00 zł za kg; za mendel raków placono 1—3,50 zł; 1 kg. chleba 40 gr Dowozy duże, targ dość ożywiony. Nabiał i jaja nieco tańsze. Bardzo duży do wóz grzybów, wobec czego ceny znacznie niższe. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

— **Ściganie fałszerzy pieniędzy.** Policja Państwowa w Poznaniu poszukuje z powodu zbrodni podrabiania monet 1- i 2-złotowych Tadeusza Kierszanka, urodz. 5. 6. 1891 r. w Nowym Sączu, syna Roberta i Marji, ostatnio zamieszkałego w Kostrzynie. Rysopis: wzrost 1,71 m, blondyn, twarz pociągła, oczy niebieskie. (z)

— **Krwawa bójka.** Między braćmi Wojtkowiakiem Janem, Chwaliszewo nr 27-28 i Ludwikiem, plac Nowomiejski 5 a a Romanem Urbańskim, zamieszkałym przy Tylnym Chwaliszewie 25, powstała bójka na tle porachunków osobistych. W toku bójki Urbański ugodzony został nożem w okolicę śledziony; odstawiono go do szpitala miejskiego, gdzie stwierdzono, że stan jego jest bardzo poważny. (z)

— **Włamanie z przeskodami.** W niedzielę około godz. 7 włamało się dwóch elegancko ubranych rzeźmieszków do składu nasion p. Otmianowskiego, skąd łatwym już sposobem mogli włamać się do sąsiedniego składu futer p. Piotrowskiego przy ul. Szkolnej nr 9. W połowie drogi przeskodził jednak zuchwałym włamywaczom stróż Zemski z Poznańskiego Towarzystwa Strzeżenia i złodziejska wyprawa skończyła się na wylamaniu drzwi od składu i uszkodzeniu tylnego wejścia. — Tegoż dnia krótko po godzinie 5 przychwycił stróż Szymber z wymienionego Towarzystwa dwóch włamywaczy w chwili, gdy po otworzeniu wytrychem głównej bramy przy ul. Góra Przemysłowa 4 usiłowali w ten sam sposób otworzyć drugą bramę i zakraść się przez tylne wejście najprawdopodobniej do jednego ze składów przy Starym Rynku. Przechwyconych złodziei zabrała policja.

— **Kradzieże i włamanie.** P. Bierackiej Praksedzie, zamieszkałej przy ulicy Polnej 11, skradziono z mieszkania różną bieliznę i garderobę wart. 500 zł. — P. Pieczyńskiemu Czesławowi, zamieszkałemu przy ul. Piotra Wawrzyniaka 16, skradziono pozostawiony przy św. Marcynie nr. 61 rower marki „Delfin”, nr rej. 5687. — Z mieszkania p. Tomczyka Antoniego przy Chwaliszewie 12 skradziono większą ilość garderoby i futro damskie; straty wyposza 1500 zł. — P. Lewandowskiemu Lucjanowi, zamieszkałemu przy ul. Ogrodowej 6, skradziono prymus i części kuchenne z kiosku Godlewicza na terenie „D”. P. W. K. — Do biur Polskiego Banku Handlowego włamali się złodzieje i rozpruili kasę ogniotrwałą, z której skradli 1000 złotych. — P. Gnatkowskiemu, Wierzbicice 46, skradziono z warsztatu różne części miedziane do aparatów gorzelniczych, wart. 4000 zł. — Do sklepu żelaza Modzelewicza przy ul. Kramarskiej 19-20 włamali się złodzieje i skradli większą ilość noży i widelców kuchennych, ogólnej wartości 3000 zł. (z)

— **Licytacja 12 ctr. jęczmienia.** Wydział Śledczy (pokój 71) sprzedaje w dniu 31 bm. o godz. 14 przez publiczną licytację za gotówkę 12 ctr. jęczmienia, pochodzącego z kradzieży. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Samochód spalił się na szosie między Szubinem a Zninem.** Samochód ten P. Z. nr. 40288, prowadzony przez właściciela kupca Bronisława Metelskiego z Bydgoszczy, najechał na drzewo i rozbił się. W czasie wypadku nastąpiła eksplozja benzyny i auto wartości około 12 tysięcy zł. spaliło się doszczętnie. Było ono ubezpieczone zaledwie na 1750 złotych. (k)

— **Najechano na szosie między Wrześnią a Białęciami (pow. wrzesiński)** za mieszkałą tamże Katarzynę Szarzyńską, która odniosła złamanie obojczyka oraz inne obrażenia. Winę ponosi Szarzyńska, która usiłowała przebiec przez szosę przed zbliżającym się samochodem. (k)

— **Spadł we Wrześni w cukrowni,** uderzając głową o żelazną windę, 67-letni Stanisław Mielcarek z Oblaczkowa; przewieziono go do lecznicy we Wrześni, gdzie zmarł wskutek krwotoku mózgu. (k)

— **Postrzelono w lesie pod Wierzonką (pow. poznański)** Czesława Kamińskiego z Kobylnicy, którego napotkał gajowy Otton Lipski, przy zastawianiu siodeł na dzikie króliki. Kamińskiego przewieziono do lecznicy miejskiej w Poznaniu. (k)

— **Najechano w Ostrowie na Rynku** 53-letnią Annę Jaekelową, którą przewieziono do lecznicy miejskiej. Winę przypisuje się zsoferowi Strzelczykowi, który jechał nieprzepisowo. (k)

— **Pod zarzutem podpalenia.** W związku z pożarem w zabudowaniach Ratajczaka w Grzebieńsku w powiecie szamotulskim, aresztowano jako podejrzanego o podpalenie Franciszka Goździewiczza z Jastrzębnik w powiecie nowotomyskim. Aresztowanego odstawiono do więzienia sądowego w Szamotulach. (k)

— **Zbrodnicze podpalenie?** W Rusku w powiecie jarocińskim wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika Stanisława Grygiela. Spaliła się stodoła, zawierająca większą ilość zboża niemłóconego i narzędzia rolnicze. Straty wynoszą około 11 tys. zł. Podejrzuwa się, iż ogień został podłożony z zemsty; w tym kierunku też prowadzi się dochodzenia. (k)

— **Dzielny lokaj uratował mienie swego pana,** właściciela pałacu w Marcinkowie, w pow. mogileńskim, o czym już donosiliśmy. W tej sprawie dowiadujemy się jeszcze następujących szczegółów. Około godz. 2 w nocy usłyszał lokaj w jednym z pokoi jakies podejrzanym szmery oraz ujadanie psów na dziedzińcu. Czempredziej zaalarmował stróża a wróciwszy, zabrał fuzję i wszedł do pokoju, gdzie bandyci spakowali już zastawy srebrne i inne przedmioty ogólnej wartości 20 000 zł. Złodzieje nie usiłowali wezwania, wobec czego lokaj strzelił i zranił jednego z nich. Reszta opryszków uciekła, po pewnej chwili jednak zaczęli szturmować pałac, by odbić swego kolegę. W międzyczasie przyszli ludzie z majątku, tak że napaściny musieli ostatecznie skapitulować. Odważnemu lokajowi zawdzięcza właściciel majątku, który bawił w podróży poślubnej, ocalenie swego mienia. (rg)

— **Konie spłoszyły się** w Gębicach i spowodowały ciężki wypadek. Z niewiadomej przyczyny ruszyły konie p. Steffego z Procyńska wraz z zaprzęgiem, a wpadły na ul. Strzebińską, poturbowały bardzo poważnie idącą chodnikiem córkę miejscowego mistrza ślusarskiego p. A. damczyka. Wóz uległ zupełnemu rozbiciu. (rg)

— **Napaść na wagon pocztowy na szlaku Toruń — Jabłonowo** pewien osobnik wypuszczony niedawno z więzienia ukrył się na prawdopodobnie już na stacji w Toruniu w budce hamulcowej jednego z wagonów. W drodze niedaleko Rychnowa przedostał się bandyta do wagonu pocztowego, gdzie porwał pierwszy z brzęgu kosz i wyskoczył przez otwarte drzwi wagonu tak niefortunnie, że złamał nogę, a nie mógł też ulotnić się z tępem i został aresztowany przez służbę kolejową. (wd)

JARMARKI

— **Krobia.** Jarmark kramny, na konie i bydło odbędzie się we wtorek, dnia 29 bm.

Z WIELKOPOLSKI

— **Gniezno.** (Nowe kino.) Dnia 26 b. m. o godz. 16 nastąpiło uroczyste otwarcie nowego kinoteatru „Apollo”. Kino było przepelnione publicznością. Właściciel kina p. Politowicz powitał gości przemówieniem i przedstawił przebieg budowy teatru, poczem zapowiedział, że o ile zajdzie potrzeba, to bezinteresownie odda gmach na uroczystości narodowe wzgl. zebrań i imprez społeczne i kulturalne. Po przemówieniu tem ks. dziekan Zabłocki poświęcił teatr. Przemawiał jeszcze prezydent miasta p. Balciszewski. — Teatr jest pięknym i okazałym gmachem i można zaliczyć go do pierwszorzędných zabytków tego rodzaju.

— (Rzemiosłniczy kurs rysunkowy.) — Związek Tow. Czeladzi Rzem. Koło Gniezno podaje do wiadomości, że otwarcie kursu rysunkowego dla ślusarzy i pokrewnych zawodów nastąpi we wtorek, dnia 29 bm. o godz. 19,30 w Szkole Przem.-Handlowej pokój 39.

— (Kurs gospodarstwa domowego.) — Miejska Szkoła Handl. Przemysł w Gnieźnie przyjmuje od 1 listopada r. b. kilka uczennic na kurs kroju, szycia i gotowania. Zgłaszać się mogą osoby ponad lat 18.

— K. P. H.) Na ostatnim walnym zebraniu Koła Przyjaciół Harcerzy wybrano do zarządu następujące osoby: prezesem p. dr. Krukowskiego, wiceprezesem p. Ziemska, sekretarzem p. Lipowicza, skarbnikiem p. dyr. Grabskiego, ławnikami pp. pułk. Loslera, insp. szkolnego Kunę, rektora Ratajczaka. Do komisji rewizyjnej weszli pp. Badyłek i prof. Borczowski. (br)

— **Międzychód n. Wartą.** (Rozwój gimnazjum koedukacyjnego.) Złożone w r. 1927 gimnazjum koedukacyjne liczy obecnie sześć klas. Dobrane grono pedagogiczne, należyta organizacja, obszernie rozbudowany gmach i dziedziniec szkolny, dają gwarancję, że zakład stanie na odpowiedniej wyżynie. Władze kolejowe uruchomiły pociąg szkolny na liniach Pniówek-Międzychód i Chrzypsko-Sieraków-Międzychód, przyczyniając się w znacznej mierze do podniesienia liczby uczniów i uczennic.

— (Zawody kościuszkowskie.) Miejsce towarzystwo gimnastyczne „Sokół” urządziło na miejskim stadionie sportowym zawody kościuszkowskie. Wydanie nagród nastąpiło wieczorem w sali dru-

Rawicz

Agencja „Kurjera Poznańskiego” znajduje się tylko u p.

I. Mrówczyńskiego

księgarnia
Rawicz, Rynek 38.

Zamówienia oraz przedpłaty na listopad i dalsze miesiące skutecznie prosimy tylko u p. Mrówczyńskiego. Powyższa nowa agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat. Dostawa gazety odbywa się jeszcze tego samego dnia.

ha Wróza, po wygłoszonym odczycie o życiu i czynach Tadeusza Kościuszki. Po deklamacjach, odegraniu sztuki teatralnej, ćwiczeniach rytmicznych druhen i młodzieży, zakończono uroczystość zabawą taneczną.

— (L. O. P. P.) Przed tygodniem urządził komitet urzędników skarbowych zabawę na rzecz Ligi Obrony Powietrznej Państwa. Zaproszony i oczekiwany samolot zjawił się w ubiegłą sobotę i kilkoma strzałami zaalarmował okoliczną ludność. W sobotę w godzinach popołudniowych i przez niedzielę urządzano loty propagandowe, które wzbudziły wielkie zainteresowanie. (rm.)

— **Wągrówiec.** (T. C. L.) Walne zebranie Towarzystwa Czytelnicy Ludowych na powiat wągrówiecki odbędzie się w Wągrówcu w niedzielę, dnia 27 bm. o godzinie 17,30 w sali p. Podlewskiego. Referat wygłosi członek zarządu głównego, p. Piekućki z Poznania.

— **Ostrów.** (Wieczornica dzieci.) Z okazji zamknięcia ogródków dziecięcych odbył się tutaj publiczny występ naszych milusińskich. Publiczność zjawiła się tak licznie, że dużą salę Domu Katolickiego wypełniono po brzegi. Przemówienie wstępne wygłosił patron ogródków, ks. Mielcarski. Poza tem urządzono popisy śpiewackie, śliczne korowody, deklamacje i tańce. Publiczność przyjmowała szczególnie występy z dużym zadowoleniem. (n.)

— **Gniezno.** (Z „Tygodnia Dziecka”) Przy końcu ub. miesiąca zorganizowano w Gnieźnie „Tydzień Dziecka”. Zebrano wówczas w kweście ulicznej 931,40 zł na rzecz opieki nad dzieckiem i młodzieżą. Kwotę całą rozdzielono w następujący sposób: dla Wojew. Komitetu „Tygodnia Dziecka” w Poznaniu 231,22 zł — dla ochronki św. Wojciecha w Gnieźnie 173,42 zł — dla żłóbka w Gnieźnie 173,22 zł — dla stacji opieki nad matką i dzieckiem w Gnieźnie 173,22 zł, wreszcie dla lecznicy dziecięcej w Gnieźnie 173,22 zł. (br.)

— **Pakość.** (Z VI Tygodnia L. O. P.) W dniach od 5 do 12 bm. odbył się doroczny tydzień lotniczy. W czasie tym zbierały członkinie Tow. Młodych Polek datki na rzecz lotnictwa w Polsce, a w sobotę, dnia 12 bm. urządzono zabawę z loteryją fantową. Dochód w sumie 1286,33 zł odstawiono do Pow. Koła L. O. P. P. w Mogilnie.

— (Kampanja cukrowni.) Kampanja tuż cukrowni rozpoczęła się 14 bm. Zarząd cukrowni przyjął do pracy około 220 bezrobotnych. Uroczystego poświęcenia fabryki dokonał miejscowy proboszcz, ks. Kielczewski. (pli.)

— **Koronowo.** (Zawody S. M. P.) W dniu 20 bm. na zakończenie tegorocznego sezonu sportowego urządziło miejscowe Stow. Młodzieży Męskiej „Promień” zawody lekkoatletyczne, połączone z ostrym strzelaniem drużyny P. W. Pomimo złej pogody otrzymano niezłe wyniki, co świadczy o dobrej postawie zawodników. Wieczorem rozdano zwycięzcom nagrody.

— (Przedstawienie.) Teatr tuż więzienia karnego odegrał, po rocznej przerwie, dnia 22 bm. przedstawienie amatorskie, na którego program składaly się dwie jednoaktówki: operetka p. t. „Tajemnice gabinetu” i komedia p. t. „Było to pod Wagram”. Przedstawienie urozmaicała przygrywająca orkiestra więzienna. (fj.)

KSIEGI STANU GYWILNEGO

Zgony:

Edward maertius, rolnik, 62 l. — Marja Borusówna, bez zawodu, 22 l. — Stanisław Salomon, ślusarz, 47 l. — Marja Skiba z d. Lisiecka, 54 l. — Ludwika Mastowska z d. Pajka, wdowa, 71 l. — Prakseda Najderówna, hafciarka, 28 l. — Jadwiga z d. miodowa z d. Teresiakówna, 37 l. — Stanisława Kabatówna 22 l.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Pań przy Chor. Wlkp. Związku Hallerczyków.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 29 bm. o godz. 19 w salce restauracji Teatru Wielkiego. Ze względu na bardzo ważne sprawy uprasza się o jak najliczniejsze przybycie członków.

— **Tow. Młodych Przemysł. wydział szewski.** Członków, chcących brać udział w bezpłatnych kursach, uprasza się

o przybycie we wtorek 29 bm. o godz. 20 do lokalu przy ul. Podgórnej 13.

— **Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincetego a Paulo pod wezw. św. Józefa.** Walne zebranie odbędzie się dnia 30 bm. — Msza św. wraz z wspólną komunią św. o godz. 9 rano w kaplicy św. Józefa, poczem zebranie.

— **Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej.** I roczne walne zebranie Koła odbędzie się w środę 30 bm. o godz. 20 w sali Królowej Jadwigi przy Alejach Marcinkowskiego 1.

— **Koło Śpiew. im. Moniuszki** urządzi w czwartek, 31 bm. zabawę taneczną w sali „Boulevard”, plac Nowomiejski 8. — Początek o godz. 20. Zaproszenia otrzymać można w firmie „Kastor”, św. Marcina 55 oraz u p. Pińskiego, G. Wilda 13.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Zemsta nietoperza”. We wtorek wspaniałe wystawiony balet Różyckiego „Pan Twardowski”. W środę operetka „Hrabina Marica” z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Gruszczyńskim, Raczkowskim i Sendekim, kapelmistrz p. Leszczyński. W czwartek pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Rigoletto” z pp. Fedyczkowską, Karpackim i Perkowiczem. W piątek „Hrabina Marica”.

W Teatrach miejskich obowiązują niskie ceny przedwystawowe.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś komedia W. Bogusławskiego „Spazmy modne”, poprzedzone pięknym prologiem „Aktor wieczny” Emilia Zagadłowicza. Jutro i dni następnych świetna komedia krakowska Adolfa Nowaczyńskiego „Wiosna narodów”, która wzbudziła entuzjazm wśród bywalców teatralnych. Pierwsze cztery przedstawienia „Wiosny narodów” były wyprzedane i owoacyjnie przyjmowane przez publiczność.

— **„Teatr premier”** pod dyrekcją Franciszka Frączkowskiego wystąpi dwukrotnie gościnnie w Teatrze Polskim w dniach 4. i 5. 11. Odegrana będzie głośna komedia w 3 aktach G. B. Shawa „Wielki kram”, w której rolę popisową wykona znakomity artysta scen stołecznych Kazimierz Junosza - Stępowski „Wielki kram” zdobył w całej Polsce nadzwyczajne powodzenie, do czego w dużej mierze przyczynia się mistrzowska gra Junoszy-Stępowskiego.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś gościnnie występują Marja Malicka, znana bohaterka niezapomnianych filmów „Zew morza”, „Dzikuska” i innych. Marja Malicka to bożyszcze nie tylko ekranu, ale i sceny. — Jakaż potężna siła młodości, czaru i wiosny bije, gdy widzimy ją w prześlicznej komedji Nicodemiego „Świt, dzień i noc”. Znakomitym partnerem jest Aleksander Węgielko, niezrównany odtwórca roli Mario i świetny reżyser Gra tej pary artystów, słusznie nazwanej najmiłszą pod słońcem parą kochanków, wywołuje entuzjastyczne brawa wypełnionej sali Teatru Nowego.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Zemsta nietoperza”, opera komiczna Straussa.

Wtorek, 29 10. „Pan Twardowski”, balet Różyckiego.

Środa, 30 10. „Hrabina Marica” — operetka Kalmana.

Czwartek, 31 10. „Rigoletto” — opera Verdi.

Piątek, 1 11. „Hrabina Marica” — operetka Kalmana.

Sobota, 2 11. „Madame Butterfly” — opera Pucciniego.

Niedziela, 3 11. o godz. 15 „Polska krew”, operetka Nedbała. (Ceny znizone).

Niedziela, 3 11. wieczorem „Hrabina” — opera Moniuszki.

Poniedziałek, 4 11. „Pan Twardowski” — balet Różyckiego.

Wtorek, 5 11. „Hrabina Marica” — operetka Kalmana.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuścić nie będzie. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia

Teatr Polski

DZIŚ — „Spazmy modne”.

Wtorek, 29 10. „Wiosna narodów”.

Środa, 30 10. „Wiosna narodów”.

Czwartek, 31 10. „Wiosna narodów”.

Piątek, 1 11. „Wiosna narodów”.

Sobota, 2 11. „Wiosna narodów”.

Niedziela, 3 11. o godz. 15 „Para nie para” (ceny znizone).

Niedziela, 3 11. wieczorem „Wiosna narodów”.

Poniedziałek, 4 11. „Wielki kram”. — Występ Teatru Polskiego z Warszawy z udziałem Kazimierza Junoszy-Stępowskiego.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Świt, dzień i noc”. — Gościnnie występ Malickiej i Węgielko.

Wtorek, 29 10. „Świt, dzień i noc”. — Gościnnie występ Marji Malickiej i A. Węgielko.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarełowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

POZNAWANIE POLSKI U MISTRZA MADEJA

KOŁA KRAJOZNAWCZE
MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Między wielu zjazdami, jakie odbyły się w czasie P. W. K. jednym z najżywszych i najradośniejszych był z pewnością zjazd młodzieży z Kół Krajoznawczych. Było to zarazem ich dziesięciolecie. Ruch ten bowiem, stworzony przez niezmiernie zasłużonego i wybitnego nauczyciela-wychowawcę, prof. Leopolda Węgrzynowicza w Krakowie, sięga swymi początkami roku 1919.

Nie trzeba dowodzić, że krajoznawstwo to jeden z najsilniejszych i najżywniejszych czynników wychowawczych w szkołach wolnej, niepodległej Polski. Każde uczniowskie kole: czy przyrodnicze, czy językoznawcze, geograficzne czy historyczne, fotograficzne czy śpiewackie może i powinno być zarazem krajoznawczym; staje się ono niem o ile zajmuje się zbieraniem materiałów przyrodniczych gwarowych, opisowych i t. p. przede wszystkim w swej siedzibie i okolicy. Organizacją Kół Krajoznawczych młodzieży szkolnej zajmuje się Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, które wyłoniło z pośród siebie Komisję Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej.

Organem Kół jest miesięcznik „Orli Lot”, który drukuje przedewszystkiem materiały przez młodzież zebrane. Organizacja Kół Krajoznawczych przy P. T. K. ma tę zaletę, że pozostaje pod stałym kierownictwem naukowym i organizacyjnym. P. T. K. wydaje kwestionariusze, wspiera wydanie Kola pracujące, urządza Zjazdy Kół, wystawy doroczne, czem dąży do zespolenia młodzieży polskiej do wspólnej pracy ku wspólnym celom. Zjazdy, urządzone w coraz to innej dzielnicy Polski, jednoczą młode pokolenie w jedną wielką rodzinę, przywiązaną do ziemi polskiej, do ludu polskiego, do tradycji polskiej.

Dzisiaj już może młodzież poszczycić się pięknym dorobkiem zawartym w dziesięciu rocznikach „Orlego Lotu”, oraz oddzielnymi wydawnictwami, jak: „Zamki drewniane przy drzwiach” praca Koła Seminarjum w Tomaszowie Mazowieckim wydana przez Akademię Umiejętn.; „Wesele na Wileńszczyźnie” i „Żytnie żniwo” napisane na podstawie materiałów zebranych przez uczniów Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Wilnie; poza tem cały szereg prac czeka na wydanie. — Wystawy, urządzone od lat trzech, dają piękny pokaz pracy młodzieży i są dowodem, co z młodzieży zrobić można, o ile tylko zajmą się nią prawdziwi obywatele-wychowawcy.

Praca młodzieży w Kółach Krajoznawczych zyskuje coraz większe uznanie i poparcie władz szkolnych. Min. Oświecenia daje co roku pewną kwotę na nagrody dla Kół. W roku 1927 uzyskały nagrody Koła w Tomaszowie Mazowieckim (opiekun prof. T. Seweryn) i Bochni (opiekun prof. P. Galas), w roku 1928 Koła w Wilnie Gimnazjum im. A. Mickiewicza (opiekunka p. Z. Domaniewska) i w Krakowie Gimnazjum żeńskie (opiekunka p. J. Berggruenowa i Dr. Niemcówna) w bieżącym roku nagrody zostaną rozdane w grudniu. Poza tem Komisja K. K. M. S. rozporządza funduszem sp. St. Sobińskiego, zebrany w składkę, z którego również co roku rozdaje pewną ilość nagród Kółom lub wybitniej pracującym uczniom.

Nie wszystkie Koła młodzieży są już zrzeszone w Komisji. Świetne rezultaty, jakie osiągnęła, powinny zachęcić wszystkich wychowawców-opiekunów Kół młodzieży, aby do tej organizacji przystępowali. Siedzibą Komisji jest obecnie Kraków (Krowderska 74, prof. Leopold Węgrzynowicz).
K. M.

KSIAŻKI NADESLANE

Prof. Zdzisław Ludkiewicz: „Zagadnienia programu agrarnego a emigracja”. — Warszawa 1929. Skł. gł. „Dom książki polskiej”.

Emil Zegadłowicz: „Dziesięć Ballad o Buzinogach Bezkidzkich” (z drzeworytmami barwnymi Zbigniewa Pronaszk). — Poznań, 1929 — Tow. Bibliofilów Polskich.

T. M. Plautus: „Zolnierzy samochwał”. Przekł. i opr. Gustaw Przychocki. Biblioteka Narodowa. S. II Nr. 53.

„Rocznik statystyczny przewozu towarów na Polskich Kolejach Państwowych według poszczególnych rodzajów towarów za rok 1928”. Część I. Warszawa 1929. Nakł. Ministerstwa Komunikacji.

(Z wrażeń rzymskich)

Na widok tytułu może na niejednym z czytelników ścierpieć skóra; kto inny powie, że robię konkurencję wujowi Czesiowi i piszę bajkę, która nadaje się nietytuł do „Działu Kultury i Sztuki” ile raczej do jakiejś książeczki, wydanej przez R. Wegnera. Każdy bowiem jeszcze z lat dziecięcych pamięta owego strasznego mistrza-opryszka, Madeja, co to ludzi walił pałką po głowie, rznął, siekł, rąbał, wieszał, miętosił, rabował, gromadząc w swych zbójceckich apartamentach nieprzebrane skarby. Jednakże proszę pozbyć się strachu czy też sceptycyzmu. Opowiem nie bajkę, ale prawdę, o mistrzu Madeju, który bynajmniej nie jest opryszkiem, ale owszem najłagodniejszym człowiekiem w świecie, jeżeli wali pałką, to po trzonku dłuta, jeżeli ludzi rżnie, to tylko w marmurze, jeżeli miętosił, to tylko glinę do modelunku, jeżeli wiesza, to tylko manekiny do draperji lub obrazy na ścianie. Skarby, prawda, gromadzi w swoich apartamentach i to skarby nielada: obrazy, miniatury, stare brzozy, porcelany, książki w przepięknych oprawkach...

W każdym razie nie taki straszny Madej, jak go malują; zresztą i gdy go malują, nie bywa straszny — dowodem tego naprzykład bardzo dobry jego portret własny, wiszący na jednej ze ścian, tuż obok portretu pani Modrzejewskiej. Bo mistrz Madej w chwilach wolnych zajmuje się i malarstwem, choć zasadniczym fachem jego i głównym tytułem jego sławy jest rzeźba. Albowiem żartobliwe miano Madeja zdawien dawna otrzymał od przyjaciół — i sam sobie przybrał — prof. Antoni Madeyski, jeden z naszych najwybitniejszych rzeźbiarzy.

Niema chyba inteligentnego Polaka, któremu by nie były znane — choćby w reprodukcji — dwa najgłośniejsze dzieła Madeyskiego: sarkofagi Jadwigi i Warneńczyka na Wawelu. Przed temi sarkofagami — zwłaszcza przed Jadwigą — zatrzymują się wielkie rzesze; Warneńczykowi przed paroma laty wieniec złożyli Węgrzy i Bułgarzy, a Jadwigę zasypują kwiatami uczestnicy wycieczek z prowincji i proste wieśniaczki, poczytujące leżącą postać za nagrobne wyobrażenie świętej Jadwigi. Jednakże mało komu z nich jest znane nazwisko ich twórcy. Podobnie nie każdy warszawianin, oglądając w kościele św. Krzyża płaskorzeźbę upamiętniającą zgon pułkownika Mościckiego, wie, dzieć będzie, że twórcą tego pomnika jest prof. Madeyski. To też dziś, gdy niedawno znalazłem się w Rzymie i parę tygodni w towarzystwie prof. Madeyskiego spędziłem, rad jestem do tych miłych wspomnień powrócić.

Prof. Madeyski, choć znaczną część swych zbiorów złożył w depozycie Muzeum Wielkopolskiemu w Poznaniu, choć do Polski nieraz zjeżdża, jednakże pracownię swą i swój „home” ma w Rzymie, którego mieszkańcem jest z pewnymi przerwami od lat trzydziestu z górą. Obecnie jego mieszkanie jest Hozjuszowem hospicjum polskiem, dziś należącym do Akademii Umiejętności, przy via delle Botteghe Oscure. Dom ten jest głównym punktem, gromadzącym przybyśców z Polski; kto jada przyrządzone po polsku kolacje u siostr Nierpokolank przy kościele św. Stanisława (co zwykli czynić przyjezdni Polacy), ten niechybnie spotka się z prof. Madeyskim i nagawędzi się z nim z godzinę conajmniej. Bo mistrz gawędził lubi — i ma o czem gawędzić; świata dużo zwiedził, znał niemało ludzi, a pomimo lat trochę podeszłych ma pamięć świetną, swadę i fantazję sarmacką, to też słucha się go przyjemnie.

Raz więc słyszy się jego wspomnienia z lat sielskich-anielskich spędzonych na rodzinnym Polesiu; to znów reminiscencje z rosyjskiej szkoły wojskowej i pobytu na Kaukazie, gdzie żyło się za pan brat z samymi książętami (jako że u Kaukaszów człowiek dopiero od kniazia się zaczyna); potem znów o polskich książętach i hrabiach, których genealogie Madeyski zna świetnie — że żył z nimi blisko, świadczą in effigie wykonane przezeń ich popiersia czy inne portrety; potem o działalności w Polskim Komitecie Narodowym w Paryżu; ale najulubieńszym tematem gawędy są dzieje kolonji artystycznej polskiej w Rzymie. Tych dziejów nikt tak nie

zna, jak on właśnie, który godzinę jest otrzymać honorowe obywatelstwo miasta Rzymu.

Pamięta każdego artystę, który tu bawił na studjach czy w celach zarobkowych — bo był i taki czas, gdy artyści polscy mogli w Rzymie sprzedawać swe obrazy... Te wspomnienia o owych „lepszych czasach” (naprawdę lepszych) zwłaszcza o słynnym „Café Greco” spisał prof. Madeyski w nader ciekawym szkicu, który oddawna czeka ogłoszenia w jednym z pism artystyczno-literackich, zwłaszcza że dołączony jest do niego bogaty materiał ilustracyjny. Zdradzę tu tajemnicę, że twórca „Warneńczyka” ma wybitne zdolności literackie, o czem mogłem się przekonać naocznie, przeczytawszy grubą paczkę użyczonych mi przezeń rękopisów. Mógłby się z nich utworzyć tom pokaźny. Większość stanowią bardzo dobre przekłady poetów rosyjskich (Sołohuba, Nadsona, Lermontowa, Balmonta etc.) i francuskich; również dobrze władza Madeyski rymem i rytmem w utworach oryginalnych — lirykach, wierszach opisowych, fraszkach, epigramatach, przypowiastkach i satyrach — pisanych bądź po polsku, bądź po

francusku. A i prozą włada tego; dowodem tego są powiastki, z których jedna „Dlaczego Cup nie dusi kur” w formie umyślnie naśladuje Kiplinga, druga zaś „Nasz sekret” (w przejechanym piasku pielęgowanym przez dzieci) ma już barwę całkiem swojską. Sądzę, że dziatwa wielką miałaby radość z tych obu powiastek, gdyby mistrz wydał je w książce, ozdobiwszy przytem własnymi ilustracjami. Byłoby to już zupełnie w guście Kiplinga.

Pomimo ciasnoty w pracowni (pokoju nie przeznaczonym pierwotnie na ten cel) sędziwy artysta nie ustaje w pracy rzeźbiarskiej; to też obok rzeźby przedstawiającej młodego Mickiewicza, zadanego w ławeczce, tu znów papieża Piusa XI, siedzącego na krześle w stylu XVI w., to znów posąg Serca Jezusowego, to wreszcie piękny krucyfiks, przeznaczony właśnie do odlewu. Teżyna ducha i żelazne zdrowie artysty (podtrzymywane wegetariańskim trybem życia) pozwalają wróżyć, że dzieł tych powstanie jeszcze bardzo wiele.

Józef Birkenmajer.

Warszawa.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z Tow. Przyjaciół Nauk. Na ostatnim posiedzeniu Komisji Teologicznej dnia 17 bm. Ks. Dr. Słomkowski wygłosił wykład na temat: „Charakter stanu pierwotnego człowieka według nauki św. Augustyna”. W walce swej przeciw Pelagianom starał się św. Augustyn przedewszystkiem udowodnić, że nasi pierwsi rodzice otrzymali pewne dary od Boga, które potem przez grzech utracili. Wypowiada on też tu i ówdzie zdanie swe o charakterze tych darów, to jest o ich stosunku do natury ludzkiej. Zagadnienie to zresztą stało się dopiero aktualnym w 16 i 17 wieku. Św. Augustyn różni się od teologów późniejszych w określeniu natury; zajmuje on pod tym względem stanowisko na wskroś teocentryczne, uważając za naturalne wszystko to co Bóg czyni i co czynić może. Stąd też naturalnym nazywa stan, jaki człowiek otrzymał w raju, a naszą naturę uważa za zepsutą. Nie wynika jednak z tego, że według Doktora Łaski człowiek miał prawo do owych darów. Przeciwnie, tak nieśmiertelność, uwarunkowana zachowaniem przykazania Bożego, jak i wolność od poruszeń zmysłowych, uważa św. Augustyn za skutek łaski, do której człowiek nie miał żadnego prawa. Nie uchybiałoby nawet zdaniem jego niczem do broci Bożej, gdyby był stworzył ludzi w którymś niedoskonalości, gdyż w takim razie mogliby oni przy pomocy łaski z nich się wyzwolić. Stan zaś obecny, w którym człowiek dnia jednego nie jest bez walki i w którym tyle nieszcześć go gnębi, nie da się zdaniem św. Augustyna wytłumaczyć, o ile się nie przyjmie, że nasza natura przez grzech pierwszych rodziców została skażona.

Krakowskie Towarzystwo Miłośników Książki odbyło posiedzenie z odczytem dr. K. Piekarskiego n. t.: „Bibliofilsko-księgoznawcze zabawy i doświadczenia z wakacyjnych wędrowek”.

OCHRONA ZABYTEKÓW

1.200.000 na Pałac Staszica. Z Warszawy piszą nam: Tow. Naukowe Warszawskie usunęło już pamiątki rosyjskiego panowania w zewnętrzny wyglądzie gmachu, obecnie toczą się prace nad przebudową wewnątrz. Na ukończeniu jest lokal, w którym pomieszczone będzie muzeum im. Erazma Majewskiego, największy w Polsce zbiór zabytków przedhistorycznych. Ukończona będzie wkrótce restauracja sali posiedzeń, reprezentacyjnej, klatki schodowej oraz lokali biurowych. Ogólne koszty przebudowy i restauracji wyniosą około 1.260 tysięcy złotych, które pokrywa w części subwencja rządowa. Dotychczas wydano 800.000. (wz.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Sztuka i fabryka w Szwecji. Z Warszawy piszą nam: Szwed, dr. Nils C. Wollin, opowiedział nam w ciekawym odczytaniu w Klubie Artystycznym, jak Szwedzi dążą do tego, aby każde mieszkanie miało gustowne i artystyczne meble. Jest to ten sam mniej więcej sposób, jaki zastosowały „Deutsche Werkstaetten” dawno przed wojną, mianowicie współdziałania artysty-zdobnika i fabrykanta. Artysta daje projekty umeblowań, fabryki wykonują je masowo, tak że można takie „pokoje” nabywać bardzo tanio. W r. 1916 kilku artystów nawiązało kontakt z fabrykami w ten sposób, w rok później towarzystwo „Sloejd” urządziło już wystawę wewnątrz, obejmującą różne typy mieszkań od kuchni doł okalu trzypokojowego. Za rok odbędzie się druga taka wystawa, na której okaże się jakie postępy przez ten czas zrobił wyrób taniego artystycznego mebla.

MUZYKA

Kto rządzi Filharmonją. Piszą nam z Warszawy: Władze zatwierdziły statut „Stowarzyszenia artystów orkiestry Filharmonji warszawskiej”. Stowarzyszenie to sprawuje rządy w Filharmonji i prowadzi sezon koncertowy w tym roku na swoje ryzyko. Dyrektorem artystycznym i kierownikiem koncertów jest p. Roman Chojnacki, zarazem przewodniczący Stowarzyszenia. (mw.)

SZKOLNICTWO

Analiza Witka z „Chłopów”. Postać Witka analizuje p. K. Gugulski w artykule zamieszczonym w „Przyjacielu Szkoły”. Autor zwraca uwagę, iż praca jego ma być próbą, jak należy korzystać z utworów literackich, by zapoznać się z psychiką dziecka. Metoda badania dziecka za pomocą testów nie jest wystarczająca. Wspomagać ją musi bezpośrednia obserwacja, która nie jest wcale łatwa. I dlatego przygotowaniem do niej powinna być obserwacja pośrednia — na utworze literackim. Rozbiór taki musi być jednak bardzo umiejętny. Inne przyniosłyby szkód utworom literatury. Przypominamy, że o sprawie tej pisał ciekawie J. E. Skiński w „Tęczy” na skutek analizy postaci Mikolaja Srebrzempianego, zamieszczonej w „Pracy Szkolnej”. (St. N.)

PISMA NADESLANE

„Alma Mater Vilmensis”. Czasopismo akademickie. Zeszyt 8. Treść: Józef Wybicki: „Mowa do akademików wileńskich”. — X. prof. M. Bobrowski: „Wspomnienia”. — Prof. dr. L. Janowski: „Pochwała”. — St. Pigoń: „O powołaniu”. — Utwory poetyckie. — W. Charkiewicz: „Bez steru i busoli”. — Ks. J. Poplatek T. J.: „Książd Jędrzej Rudomina T. J.” — Ka. dr. W. Meysztowicz: „Zapomniana pieśń”. — J. Koppen: „Aula Uniwersytetu”. — Dr. S. Burhardt: „Józef Goluchowski — William James”. — E. Gulczyński: „Obchód przed stu laty”. — Z. Kowalski: „Święty Lunatyk z Asyżu”. — J. Leżeński: „Ojczyzna, nauka, cnota”. — I. Widawski: „Gdy kwitła”. — Dr. W. Sylwanowicz: „Garść wspomnień”. — J. Wierzbicka: „Nasz stosunek do Reduty”. — Z. Falkowski: „Przegląd czasopism w okresie 1919—29”. — Żywa gazetka. — J. Rodziński: „Tradycje cechów malarskich”. — Organizacje akademickie. — Recenzje. — Od Redakcji.

„Nowiny społeczno-lekarskie”. Nr 20. Treść: Z życia Związku Lekarzy. — Z Izby Lekarskiej. — Sprawozdanie z działalności Izby Lekarskiej Wileńsko-Nowogrodzkiej. — Dr. P. Specklin (Milhuza): „Indywidualna oszczędność przymusowa jako rozwiązanie racjonalne ubezpieczenia społecznego”. — Wolna Trybuna. — Z Rodziny Lekarskiej. — Kronika.

„Przyjaciel Szkoły”. Dwutygodnik Nauczycielstwa Polskiego. Nr 16. Treść: Ks. Dr. J. Adrian: „Czy nowa metoda „szkoły twórczej” potrafi wywołać zwrot dydaktyczny w nauczaniu religji?”. — Ks. Dr. K. Mazurkiewicz: „Nowsze prądy w szkolnictwie (II)”. — K.: „Zastosowanie metody twórczej w nauce religji”. — Ks. Gadowski: „Katechizm jako ośrodek koncentracji”. — Uwagi dyskusyjne: O rewizję poglądów. — A. Walerowicz: „O kult grobów”. — M. Jagodziński: „Wiersz „Syn” (Lekcja)”. — Język ojczysty: R. Zawiliński: „Opieka nad językiem, jej środki i sposoby”. — Dr. W. Pniewski: „O zgubnym wpływie szkół dwujęzycznych”. — Dr. A. A. Kryński: „Objaśnienia językowe”. — Odezwa w sprawie Poradnika Językowego. — Oceny książek. — Przegląd czasopism.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O sytuacji gospodarczej

Instytut badania koniunktur stwierdza, że sytuacja gospodarcza we wrześniu utrzymała się bez większych zmian. Rynek pieniężny w dalszym ciągu ujawniał poprawę. Działalność kredytowa Banku Polskiego wzrastała nadal, przyczem źródła kredytu tego banku powiększyły się przez wzrost zapasów złota i dewiz. Poprawa płynności gospodarstwa społecznego odbywała się w dalszym ciągu, o czym świadczy obniżenie procentu weksli protestowanych. Wskaźnik weksli wystawionych wzrósł z 109,7 do 132,6, głównie wskutek dokonanych prolongat. Na rynku lokacyjnym trwała nadal depresja. Kursy akcji ujawniły chwiejność z tendencją raczej zniżkową. Kursy obligacji państwowych wzrosły, lecz kursy listów zastawnych w dalszym ciągu spadały.

Bilans handlowy był w dalszym ciągu aktywny. Ceny hurtowe zasadniczych surowców i półfabrykatów nie zmieniły się, ceny wyrobów gotowych ujawniły lekką zwyżkę. Jedynie ceny zbóż spadały nadal, pogarszając elastyczność procesów wymiennych w gospodarstwie społecznym. Duży import maszyn i aparatów świadczy, że działalność inwestycyjna, oraz procesy renowacji aparatu wytwórczego utrzymują się, mimo pogorszenia koniunktury, na stosunkowo wysokim poziomie.

Miesiące jesienne są zazwyczaj okresem sezonowego ożywienia w przemyśle włókienniczym i metalowym, oraz w górnictwie węglowym. Ogólne rozmiary produkcji były jednak we wrześniu o 1,6 proc. niższe niż w tym samym miesiącu roku ub. Na rynku pracy w wyniku utrzymywania się rozmiarów robót budowl. na niewiele niższym niż w roku ub. poziomie, oraz sezonowego ożywienia produkcji, sytuacja była nadal pomyślna. W początkach października zaczął się jesienny wzrost bezrobocia, nieco wcześniejszy niż zazwyczaj.

W rolnictwie wrzesień nie przyniósł pogorszenia, atoli sezonowe odprężenie, spowodowane realizacją zbiorów, zaledwie dało się odczuć. Istnieje nadzieja, że wobec nieurodzaju pszenicy w Ameryce, cena jej się poprawi, lecz zbyt nadmiaru żyta, na które brak jest odbiorców, przedstawia ogromne trudności. Produkcja zwierzęca przeżywa okres pomyślności, która nawet może łatwo doprowadzić do nadprodukcji trzody chlewnej, co groziłoby pogorszeniem sytuacji drobnych rolników, gdy dotychczas najbardziej dotknięte było rolnictwo wielkie. Należy się liczyć z niskim stanem siły nabywczej rolników przez cały rok 1929/30.

Sytuacja na międzynarodowym rynku pieniężnym, którą cechowała ciasnota i wysoka stopa procentowa, nie wywierała dotychczas na stosunki w Polsce wydatniejszego wpływu. W ocenie obecnej sytuacji gospodarczej kraju uderza fakt, iż pomimo pewnego załamania się koniunktury ogólnej, wyrażającego się w zmniejszonej rentowności przedsiębiorstw i zerwaniu nieprzerwanego kołobieżu wymiany (pogorszenie „płynności” gospodarstwa społecznego, wzrost niewypłacalności), rozmiary produkcji zmniejszyły się tylko bardzo nieznacznie. W porównaniu z najwyższym stanem produkcji ub. roku najniższy w lipcu i sierpniu rb. był tylko o 8 proc. mniejszy.

Niektóre gałęzie produkcji, mimo ogólnej recesji, nawet powiększały rozmiary wytwarzania. Do gałęzi przemysłu, które nieprzerwanie zwiększały produkcję, należą górnictwo węglowe, przemysł papierniczy, cementownie i wapienniki. Nie zmniejszyły produkcji w większości swych podstawowych działów przemysł chemiczny, spożywczy, odzieżowy i poligraficzny. Jedynie przemysły włókienniczy i skórzany ograniczyły w bardzo silnym stopniu wytwarzanie. W ostatnich miesiącach ograniczenie pracy objęło również gałęzie produkcji dóbr wytwórczych — hutnictwo żelazne i przemysł metalowy.

W przebiegu ub. cyklu gospodarczego gałęzie produkcji wytwarzające dobra spożywcze rozwijały się stosunkowo słabo i z przerwami, natomiast gałęzie związane z inwestycjami wszelkiego rodzaju oraz budownictwem ujawniły tempo rozwoju szybkie. Wyjaśnia się to potrzebami rekonstrukcji gospodarczej po wojnie i inflacji

Z amerykańskiego świata finansowego

Fuzje bankowe — Rynek pieniężny

Zyjemy obecnie w dobie wielkich fuzji finansowych i gospodarczych. Celem ich głównym jest możliwie jak największe zredukowanie kosztów handlowych i usunięcie konkurencji, która w Ameryce dochodziła do granic absurdalnych. Dlatego też tam powstają najpotężniejsze organizmy bankowe. Można śmiało powiedzieć, że największym bankiem na świecie jest obecnie National City Bank, a do tej supremacji doszedł przez ustawiczne wchłanianie mniejszych instytucji. Po sfuzjonowaniu się w lutym br. z Corn Exchange National Bank i przed kilku miesiącami z City Bank Farmers Trust Company wykazuje aktywa w wysokości 2,5 miliardów dolarów, kapitały zaś własne wynoszą 270 milionów. Są to cyfry wprost astronomiczne, nawet na stosunki amerykańskie. Jedna fuzja pociąga za sobą siłą faktu drugą, gdyż inne instytucje, aby móc sprostać takiemu organizmowi, muszą też się starać o powiększenie swych środków obrotowych. Dochodzi wreszcie do tego, że powstaje kilka potężnych organizmów, kontrolujących całe życie gospodarcze. Dlatego też byłoby nie od rzeczy spróbować poddać analizie korzyści wynikające z powstawania dużych organizmów z punktu widzenia dobra ogółu.

Oparciem finansowym dla klienta drobnego i średniego są banki prowincjonalne. Mają one możność poznać istotę rzeczy interesów swoich klientów, śledzić ich rozwój i skutecznie z nimi współpracować. Z chwilą, jak dany bank prowincjonalny zostanie przejęty przez organizm silniejszy, nie może już należycie wypełniać swego zadania, gdyż musi przejąć politykę banku, z którym się sfuzjonował, ulega biurokratyzowaniu, w dużych instytucjach bowiem musi panować polityka centralistyczna i drobny klient nie jest już tak obsłużony, jak dawniej.

Weźmy teraz pod uwagę szerokie masy, lokujące swoje oszczędności w bankach. Rokrocznie czytamy o niewypłacalności kilku mniejszych banków i co roku deponenci tracą na tem kilkadziesiąt milionów dolarów. Prawdopodobieństwo niewypłacalności dużego organizmu jest daleko mniejsze, dlatego też deponent unika strat, mając możność złożenia swoich oszczędności w dużym banku. A to dzieje się właśnie wtedy, jeśli banki prowincjonalne są pod kontrolą dużych instytucji,

gdyż trudno sobie wyobrazić, aby drobne oszczędności były skierowywane wprost do dużych instytucji.

Jak widzimy z tych typowych przykładów, fuzje mają swe dobre i złe strony. Z chwilą jednak, gdy fuzje są stosowane nie tyle w celu racjonalizacji, ile utrzymania się na pierwszym miejscu, złe strony przeważają. Cóż się wtedy dzieje? Instytucja, czując, że może być wyprzedzona przez inną, dąży za wszelką cenę do tego, aby przejąć jak największą część banków, nie patrzy już na to, czy to się kalkuluje, czy też nie. Skutkiem tego traci materialnie na fuzjach, byłoby tylko utrzymać się na pierwszym miejscu, nie bacząc na to, że się finansowo osłabia.

W Ameryce obowiązuje t. zw. Sherman Bill, czyli ustawa antitrustowa. W związku z pogonią o pierwszeństwo, ma być ona znacznie rozszerzona, aby uchronić interesy ogółu przed ewentualną stratą. Od mądrego rozwiązania tego problemu zależy obecnie, jakimi torami pójdzie życie gospodarcze Ameryki w najbliższym czasie, a od tego zależy sytuacja międzynarodowa w dziedzinie finansów.

Ze wpływ koniunktury amerykańskiej giełd na życie gospodarcze Europy jest potężny, mamy możność stwierdzenia od półtora roku, tj. czasu orgji spekulacyjnej, na giełdzie nowojorskiej. Do niedawna za call-money (pieniądz dzienny) płacono do 20 proc. i wszelkie płynne kapitały europejskie powędrowały do Ameryki, gdyż tam była dla nich aktualnie największa rentowność. W związku z tem rynek europejski stracił zupełnie swą płynność i zapanowała ogromna ciasnota gotówkowa. Teraz nastąpiło w Nowym Jorku znaczne uspokojenie. Pieniędz dzienny waha się między 6 i pół proc. w ofiarowaniu i 6 proc. w placeniu, a więc nie ma już kolosalnej marży między rentownością rynku europejskiego i amerykańskiego. Skutek jest prawie, że natychmiastowy: odpływ kapitałów z Ameryki do Europy, szczególnie duży jest odpływ kapitałów francuskich, a ogółem Francja była zaangażowana w Ameryce do wysokości jednego miljarda dolarów. Dlatego też należy się spodziewać znacznego odprężenia na rynku europejskim.

Dr. Adam Kierski.

O komisji kolonizacyjnej

Ministerstwo reform rolnych wydało drukiem przekład sprawozdania jubileuszowego b. pruskiej Komisji Kolonizacyjnej (1886—1906) pt.: „Dwadzieścia lat kolonizacji niemieckiej w b. zaborze pruskim”. (Warszawa 1929. Tłoczono czcionkami Drukarni Państwowej, Miodowa 22, stron 226).

Sprawozdanie b. pruskiej Komisji Kolonizacyjnej, obecnie przełożone na język polski, jeszcze dziś jest aktualne i posiada wielkie znaczenie ze względu na to, że — jak w przedmowie słusznie powiedziano — pewne cechy obecnych stosunków rolnych na ziemiach zachodniej Polski są bądź bezpośrednim bądź pośrednim czynnikiem działalności b. Komisji Kolonizacyjnej dla Prus Zachodnich i Poznańskiego. Wobec tego też poznańskie warunki pracy Komisji, jej metod działania i wyników osiągniętych przez nią, posiada pewną wartość dla polskich instytucji państwowych i społecznych.

Dzielo to ma znaczenie także z tego względu, iż stwierdza tężyznę żywiołu polskiego w województwach zachodnich, jego solidarności i zwartość w walce przeciw germanizacji. Prawda ta — jak zaznacza wydawca polskiego przekładu — nabiera tem większego znaczenia, że potwierdzenie jej wychodzi ze strony ówczesnych władz pruskich, których zadaniem była walka z polskością i w których intencji leżało przedstawienie wyników tej walki w jak najkorzystniejszym dla siebie świetle, a które pomimo to zmuszone były ten fakt w swem wydawnictwie stwierdzić.

T. P.

Krótkie informacje gospodarcze

— Najbliższe zebranie plenarne Izby przemysłowej - handlowej w Warszawie odbędzie się dnia 30 października br. o godzinie 18-ej w siedzibie Stowarzyszenia Techników przy ulicy Czackiego 35.

— Konferencja państw sukcesyjnych w sprawie rent została znowu odroczone z powodu opornego stanowiska delegacji węgierskiej.

— Według danych Komisariatu Ludowego Rolnictwa stan zasiewów ozimych w R. S. F. S. R. jest zadawalający.

— Czechosłowacja importuje rok rocznie za 9 milionów perfum do 2½ miliona mydeł oraz za przeszło 50 milionów różnych lakierów.

— Komisariat Ludowy Finansów przedłożył do aprobaty rządu sowieckiego swą decyzję podniesienia sumy trzeciej pożyczki uprzemysłowienia do 900 milionów rubli.

— Zwraca uwagę fakt ucieczki pieniądza z Austrii do Pragi. W ostatnich dniach przekazy sum, zwłaszcza w dolarach z banków wiedeńskich do zakładów praskich znacznie wzrosły, a zakup koron czechosłowackich jest częstszy. W szeregu banków praskich dzienny napływ sum z Austrii wzrósł do kilku milionów.

— Premier Mac Donald powołał komisję i podkomisję do badań naukowych w dziedzinie przemysłu rybnego ze specjalnym uwzględnieniem zagadnienia podziału produkcji rynków rybnych.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Posiedzenie Rady Banku Polskiego.** Dnia 25 października odbyło się posiedzenie Rady Banku Polskiego pod przewodnictwem dr. Władysława Wróblewskiego. Rada wysłuchała sprawozdania naczelnego dyrektora dr. Władysława Mieczkowski o położeniu Banku w pierwszej połowie października i przeprowadził obszerną dyskusję nad organizacją naszego rynku pieniężnego, poczem członek Rady p. dyrektor Falter wygłosił szczegółowy referat o położeniu polskiego przemysłu górniczego na tle organizacji

międzynarodowego rynku węgłowego oraz zagadnień, omawianych na konferencji węglowej, odbytej ostatnio w Genewie. Następnie Rada załatwiła szereg spraw administracyjnych i personalnych

(k) **Możliwość nawiązania stosunków handlowych z Dalekim Wschodem.** P. Edward Lewicki z Charbina, korespondent Państwowego Instytutu Eksportowego, reprezentant wielu firm polskich i były przedstawiciel Międzynarodowych Targów w Poznaniu na Daleki Wschód, przybył obecnie do Poznania i udziela zainteresowanemu informacyj, dot. handlu z Dalekim Wschodem, poczynając od 29 do 31 października br. włącznie, codziennie od godziny 11 do 13-ej w biurach Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, ul. Marsz. Focha 18. P. Lewicki posiadając bogaty materiał może udzielić dokładnych informacyj co do cen rynkowych, cla i zwyczajów handlowych Dal. Wschodu. Prywatny adres p. Lewickiego, Poznań - Dębiec, Plac Lipowy 4.

(k) **Senat gdański przeciwko polskim robotnikom.** Senat gdański opracowuje projekt ustawy w sprawie zaprowadzenia kartek roboczych w porcie gdańskim. Ustawa ta wymierzona jest przeciwko Polakom oraz przeciwko robotnikom nie należącym do związków zawodowych, zwłaszcza socjalistycznych lub centrowych i wywoła wielkie niezadowolenie w polskich kołach robotniczych. Poza tem Senat postanowił, żeby niezatrudnionych w porcie robotników początkowo w ilości 500 a potem tysiąca robotników oddawać pod opiekę urzędu bezrobocia.

Z ZAGRANICY

(z) **Dekola Banku Międzynarodowego.** W związku z wiadomościami o tem, jakoby w Baden-Baden zapadła już decyzja co do osoby prezesa przyszłego Banku Międzynarodowego komunikują, że komitet organizacyjny wcale się tą sprawą nie zajmował. Komitet organizacyjny po zakończeniu swych prac zwole pierwsze posiedzenie dyrektoriatu oraz wyznacza tymczasowego przewodniczącego pierwszego posiedzenia do chwili wyboru stałego przewodniczącego. Wówczas dopiero obrany będzie prezes Banku. Przypuszczalnie w sprawie osoby przyszłego prezesa odbywały się już poufne rozmowy.

(z) **Komitet fiskalny Ligi Narodów.** W Genewie obraduje utworzony przez Radę Ligi Narodów komitet fiskalny. Prezsem wybrany został p. Borduge, dyrektor w francuskim ministerstwie finansów. W komitecie zasiada dwóch członków komitetu finansowego Ligi Narodów, a mianowicie pp. Młynarski (Polska) i Pospisil (Czechosłowacja). Na porządku dziennym obecnej sesji figuruje zbadanie konwencji międzynarodowych, zawartych ostatnio, a mających na celu przeciwdziałanie podwójnemu opodatkowaniu oraz uchylaniu się od placenia podatków. Komitet postanowił włączyć do porządku dziennej obecnej sesji m. in. zbadanie zasad opodatkowania przedsiębiorstw, których działalność rozciąga się na kilka państw, jak również opodatkowania trustów międzynarodowych i t. zw. Holding Companies; zasad jakie należy zastosować celem uniknięcia podwójnego opodatkowania praw autorskich i praw wynalazczy; możliwości zawarcia pomiędzy kilkoma państwami konwencji celem uniknięcia podwójnego opodatkowania w dziedzinach, w których dostateczna ilość państw stosuje te same zasady.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań dnia 28. 10. 1929.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 696 gr (118,5 f. w. hol.); b) pszenicy 753 gr (128,0 f. w. hol.)

„Ceny orientacyjne”

parytet Poznań

Zyto	22 50	23 00
Usposobienie słabe.		
Pszenica	34,75	36,75
Usposobienie słabe.		
Jęczmień przemysłowy	25,00	26 00
Jęczmień browarowy	26,00	29 00
Usposobienie spokojne.		
Owies	21 50	23,50
Usposobienie spokojne.		
Mąka żytnia w workach według urzędowo ustalonego typu (70%)		34,50
Usposobienie słabe		
Mąka pszenna 65% w worka	34,00	58,00
Usposobienie słabe.		
Otręby żytnie	15 50	16 50
Otręby pszenne	17,50	18 50
Żepak	70,00	74,00
Groch polny	38,00	42,00
Groch Victoria	50,00	57,00
Groch Polgera	42,00	47,00
Ziemniaki fabryczne franco		
fabryka za kg % mączki		0,19
Ogólne usposobienie słabe.		

Uwagi: Ziemniaki jadalne bez handlu. Jęczmień pojawiający się na rynku w większej ilości wypadkach nie odpowiada normom jęczmienia browarowego.

SPORT

Na ligowym finiszu

Piękne zwycięstwo „Warty“ — Najwięcej szans na zdobycie tytułu mistrza, ma „Garbarnia“ oraz „Warta“.

Ubiegła niedziela nie przyniosła również odpowiedzi na dwa intrygujące liczne rzesze polskich piłkarzy pytania: kto zostanie mistrzem ligi i jakie dwie drużyny spadną do klasy A. O zaszczytny tytuł mistrzowski może się ubiegać jeszcze tylko pięć pierwszych drużyn z tabeli, przy czym 75 proc. szans na zdobycie go posiada „Garbarnia“, pozostały tylko dwie rozgrywki i to na własnym gruncie (z „Pogoń” i „Czarnymi“, zatem słabszymi zespołami). Na drugim miejscu postawilibyśmy „Wartę“, chociaż w tabeli zajmuje ona trzecie, posiada jeszcze dwie gry (jednak na cudzych boiskach z „Wisłą” i „L. K. S.”) i ogromne prawdopodobieństwo zdobycia dwóch punktów w o. z. „Turystami“, lub trzeciej rozgrywki z nimi znacznie mniejsze są szanse „L. K. S.” nawet po zwycięstwie nad „Wartą“, gdyż jest to jego ostatni mecz; a jeszcze mniejsze „Wisły” i „Legji”. Pretendentami do spadku mogą być wszystkie drużyny z końca tabeli ligowej od siódmego miejsca włącznie, wszakże w najgorszej sytuacji znajduje się „I. F. C.”, który ma jeszcze tylko dwa mecze, gdy natomiast „Warszawianka”, „Turyści” i „Pogoń” posiadają przed sobą po trzy spotkania, a „Ruch” nawet cztery. Ze względu na obecną słabą formę „Warszawianki” jest ona bodaj po „I. F. C.” najbardziej zagrożona. Za tydzień wiele tych wątpliwości będzie już wyjaśnionych. Poniżej podajemy wynik niedzielnych spotkań na podstawie telefonicznych relacji naszych korespondentów.

Warszawa. „Warta” — „Warszawianka” 4:0 (3:0). Tymu publiczności stawiły się na boisku „Legji”, korzystając z pogody, oraz faktu, że oczekiwali ich nielada emocje, gdyż aż dwa ważne mecze ligowe. — „Warta” miała znowu swój „dobry dzień” i jako całość spisywała się niemal bez zarzutu. Posiadała ona zdecydowaną przewagę w pierwszej połowie, prac naprzód i atakując nieustannie, a jej napad dużo strzelał, formalnie niejednokrotnie nawet bombardował bramkę przeciwnika, który ma dużo do zawdziaczenia Domańskiemu, że nie zeszedł z boiska z poważniejszą jeszcze porażką. W tym okresie już w 2 min. po ładnej kombinacji zdobywa prowadzenie Przybysz, poczem przy stałej przewadze gości, toczy się gra niemal ciągle na połowie „Warszawianki”. Pod jej bramką co chwila powstają bardzo niebezpieczne sytuacje; w 17 min. właśnie w jednym z takich momentów zdobywa Kniola z zamieszania drugi punkt. I znow w dalszym ciągu góruje „Warta”, a jedynie rzadka dochodzi „Warszawianka” do głosu, nie potrafi jednak zagrażać poważnie przeciwnikowi. W 40 min. uzyskuje trzecią bramkę po kornierze lewostrzylowym „zielonych”. Po pauzie sytuacja nieco się zmienia i przez 30 mniej więcej minut ma nawet lekką przewagę „Warszawianka”, wszakże nieporęczność jej ataku, w którym jedynie Szenajch grał względnie możliwie, oraz chaotyczność wszystkich poczynań, nie pozwala zaznaczyć tej przewagi cyfrowo. Ostatni kwadrans należy znow do „Warty” dla której w 40 min. strzela czwartą bramkę Kniola. U zwycięzców na specjalne wyróżnienie zasługują atak a zwłaszcza jego lewa strona, w której na 10 min. przed końcem nastąpiło przesunięcie pomiędzy skrzydłowym i łącznikiem. Pomoc spisywała się również naogół dobrze, a jedynie Szerfke I. w drugiej połowie zawodził. Z obrońców Nowicki był lepszy od Fliegera. Fontowicz miał bardzo niewiele do roboty. Sędziował dobrze p. Niedźwirski ze Lwowa. (Tel. wł.)

„Garbarnia” — „Legja” 1:1 (1:0). „Garbarnia” wystąpiła bez Smoczka, „Legja” w pełnym składzie Pierwszą bramkę zdobył Pazurek po indywidualnej akcji. Wyrównanie uzyskali gospodarze przez Łankę śliczną główką na cztery minuty przed końcem. Sędzią p. Wardęszkiewicz z Łodzi. Publiczności 7 000 osób. (Tel. wł.)

Lwów w. „Pogoń” — „Czarni” 2:1 (1:0). Gra była naogół wyrównana z nieznaczną przewagą „Pogoń”, w drugiej połowie, w której padal silny deszcz. Obie bramki zdobył Zimmer; dla „Czarnych” honorowy punkt strzelił Chmielowski. Sędziował p. Arczyński. Publiczności — 6 000 osób. (Tel. wł.)

Łódź. „L. K. S.” — „I. F. C.” 0:0. Katowiczanie zawiedli na całej linii, jednak zastosowali taki system obrony, że „L. K. S.” mimo tego, iż miał przewagę od początku do końca i stale gościł na połowie „I. F. C.” nie mógł dojść do strzału. Poza tem Łodzianie uważają ten wynik za ich „tradycyjny pech”, gdyż dotąd jeszcze nigdy z „I. F. C.” nie wygrali. Sędziował p. Lustgarten. Publiczności 5 000 osób. (Tel. wł.) W. K.

Kraków. „Cracovia” — „Polonia” 5:2 (3:1). Obie drużyny w pełnych składach. Gra toczyła się na rozmokłym boisku, przy stałym deszczu z nieznaczną przewagą „Cracovii”. Pierwsza bramka pada w 10 min. przez Kossoka, lecz w 20 min. Szczepaniak wyrównuje. Drugą bramkę strzela Malczyk w 35 min. a trzecią Kubiński w 40 min. Po przerwie „Cracovia” bardziej góruje i zdobywa dalszą bramkę przez Kubińskiego. Drugi punkt dla „Polonii” strzela Ałaszewski w 30 min.

zaś 10 min. później pada ostatnia bramka dla gospodarzy przez Kossoka. Sędziował p. Słomczyński. Publiczności mimo deszczu 5 000 osób. (Tel. wł.) K. S.

Król. Huta. „Ruch” — „Turyści” 0:0. Gra toczyła się podczas deszczu na rozmokłym i śliskim boisku. „Turyści” byli od początku do końca lepsi, lecz ich ataki nie umiał strzelać. „Ruch” miał jeden ze swych słabszych dni; zadowolili jedynie obrona i bramkarz. Sędzią p. Rutkowski. dobry. (Tel. wł.) F. G.

Tabela ligowa przedstawia się jak następuje (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1. „Garbarnia” 29 p. (22, 57:41); 2. „L. K. S.” 29 p. (23, 41:39); 3. „Warta” 28 p. (22, 54:35); 4. „Wisła” 27 p. (22, 58:43); 5. „Legja” 27 p. (22, 41:32); 6. „Cracovia” 25 p. (22, 52:35); 7. „Czarni” 18 p. (22, 57:52); 8. „Polonia” 18 p. (22, 42:54); 9. „Ruch” 17 p. (20, 32:41); 10. „Warszawianka” 17 p. (21, 30:47); 11. „Turyści” 16 p. (21, 28:50); 12. „I. F. C.” 16 p. (22, 30:46); 13. „Pogoń” 15 p. (21, 37:44)

Nasze pływactwo

Walne zebranie Pozn. Okr. Zw. Pływ. — Sprawozdania i wybory nowych władz.

Zebrań to odbyło się w niedzielę w lokalu p. Jarockiego. Zagaił p. prez. Stuermer, witając przewodniczącego miejscowego komitetu w f. i p. w. p. rad. dr. E. Sokołowskiego, przedstawiciela prasy, oraz delegatów poszczególnych klubów. Po przyjęciu porządku dziennego oraz odczytaniu protokołu z ostatniego walnego zebrania na propozycję prezesa wybrano przez aklamację na przewodniczącego p. rad. dr. Sokołowskiego; do pióra powołano p. Koehlera (Unja), na ławników pp.: ppk Bukowskiego (T. S. Swarzędz) i por. Foltyna (Unja). P. rad. Sokołowski obejmując przewodnictwo podziękował zebranym za zaufanie, jakim go obdarzono, zapewniając, że jako lekarz w całej pełni doceni dodatnie czynniki pływania, wartości słońca, ruchu i wody. Oświadczył dalej, że poczynił starania, aby naukę pływania zaprowadzono obowiązkowo w szkołach oraz prosił p. rad. Rucińskiego, aby w swych planach uwzględnił wybudowanie w Poznaniu krytej pływalni.

Z kolei przystąpiono do referatów. P. prez. Stuermer w swem sprawozdaniu podkreślił ogrom pracy wykonanej przez ustępujący zarząd, mimo niejednokrotnego braku zrozumienia dla jego poczynań, zaznaczając specjalnie niewłaściwy stosunek zawodników i zrzekając się przyjęcia jakiegokolwiek stanowiska w następnym zarządzie. Dalej zdawał sprawozdania pp.: sekretarz — Fortuniak, skarbnik Herberg, kapitan sportowy — por. Jankowski oraz przewodniczący komisji rewizyjnej — Kryg, który wniósł o dzielenie absolutorjum dla zarządu: gospodarz p. Baum odmówił złożenia relacji. Po krótkiej dyskusji, w której przemawiali pomiędzy in. pp.: Stuermer, Jaroszewski, Kryg i Perzyna, ustępującemu zarządowi udzielono jednogłośnie absolutorjum wraz z podziękowaniem, poczem przystąpiono do wyborów nowych władz.

Prezensem został p. Jęczkowiak (Sokół) przez aklamację. Z kolei p. por. Foltyn przedstawił listę dalszych członków zarządu, uzgodnioną z większością klubów, którą zebranie przyjęło. Lista ta jest następująca p.: wiceprez. — Jaroszewski (AZS), sekretarz — Danielczyk (Unja), skarbnik — Herberg (Schwimm V.), gospodarz — Gaszak (Sokół); przewodniczącym komisji sportowej został por. Jankowski; na ławników powołano pp.: Wojtasik (Warta), Przydryga (Tryton), Perzyna (Unja). Komisja rewizyjna wybrana została jak następuje pp.: por. Foltyn (Unja) por. Cendlak (Warta) i dr. Budyń (Unja). Członkowie komisji sport. pp.: Bujak (AZS), por. Cendlak (Warta) i ppk. Bukowski (Tow. Sport Swarzędz). Kandydat P. T. P. na wiceprezesa dr. B. Sliwiński uzyskał tylko jeden głos. Również przepadły wnioski P. T. P. o zmniejszenie liczby członków zarządu, oraz o powiększenie komisji sportowej przez włączenie do niej wszystkich kapitanów poszczególnych klubów.

Całe zebranie miało na ogół przebieg rzeczowy, dzięki sprzężystemu prowadzeniu przez p. rad. dr. Sokołowskiego. W uznaniu zasług dla okręgu przyznano ustępującemu prezesowi p. Stuermerowi członkostwo honorowe.

Boks

Zawody pięściarskie zorganizowane przez K. S. H. Cegielski w sobotę wieczorem przyniosły technicznie słabe walki. Pokazano nam jednak bardzo dobry materiał, gdyż oglądaliśmy w ringu również nowicjuszy, którzy wszakże walczyli bardzo ambitnie. Do ciekawszych należało spotkanie w w. koguciej: Stepiak (W.) pokonał po trudnej walce twardego Czerniaka (HCP.) nieznacznie na punkty. Atrakcją wieczoru był ostatni mecz Anioła (HCP.) — Seweryniak (Sokół — Łódź); pierwsze starcie przyniosło nieznaczną przewagę gościowi, lecz w następnych dwóch górował Anioła. Był to jakgdyby inny zawodnik, niż ten, któregośmy widzieli podczas spotkania z Lipskiem; odnieśliśmy wrażenie, że w walkach z zagranicznymi zawodnikami ma on za dużą tremę, która nie pozwala wykazać w całej pełni swych walorów. Seweryniak był zdaje się lepszy, niż w czasie Wszechrzłowski Złoty Sokołów, kiedy walczył w hali Centr. Szkoły. Inne spotkania przyniosły następujące wyniki: w. musza: Pa-

terczyk (HCP.) zwycięża nieznacznie na punkty Furmanka (Warta), oraz Matuszewski III. (W.) i Buszka (HCP.) uzyskują wynik nierozstrzygnięty; w. kogucia: Wdowicki (W.) zwycięża na punkty Chmielowskiego II. (HCP.) oraz w piórkowej: Warecki (W.) wygrywa na punkty z Wojewodą (HCP.) Organizacja zawodów bardzo dobra. Sędziowali w ringu w pierwszej walce p. Ermanowicz, gdyż wyznaczony p. Janusz spóźnił się; winien tem zająć się wydział sportowy O. Z. B. Na punkty sędziowali pp.: L. Kościelski i Dola. Publiczności zebrało się około 300 osób

Międzymiastowe zawody Praga—Poznań odbędą się w niedzielę 3 listopada o godz. 12 w sali kina Słońca. Zespół praski jest niemal identyczny z czeską reprezentacją narodową, wobec czego walki zapowiadają się bardzo ciekawie i nasi pięściarze będą mieli trudne zadanie, aby uzyskać honorowy wynik. Składy obu reprezentacji podamy niebawem.

Hokej

Międzypaństwowe spotkanie Węgry—Polska odbyło się w niedzielę w Budapeszcie i zakończyło się wynikiem 6:0 (4:0). Niestety pogoda zawiadła, mimo to zebrało się sporo publiczności. Poziom gry był naogół niski, a utrudniał ją śliski teren. Węgry byli lepsi pod każdym względem; górowali oni technicznie i fizycznie. Po przerwie Polacy grali nieco lepiej, jednak nadarżających się pozycji nie umieli wyzyskać napastnicy. (tel. wł.)

Spotkania międzypaństwowe Niemcy—Danja w Hamburgu zakończyły się porażką Duńczyków w stosunku 5:0 (1:0). Wynik nie odpowiadał stosunkowi sił, gdyż Duńczycy walczyli dobrze, jednak świątyni bramkarz niemiecki Linke nie puścił żadnego strzału. (Radjo).

Lekka atletyka

Petkiewicz w Szwecji w biegu na jedną milę angielską przegrał do Krafta, zajmując drugie miejsce z różnicą ćwierć sek. Bliższych szczegółów brak. Został on zaproszony na 3 listopada do Sztokholmu, gdzie ma startować na 3 km. w dn. 3. 11.

Trójmecz pomiędzy sokolami gniazda mi Poznani I, II. i VIII. przyniósł w ogólnej punktacji gniazdu Poznań II. 87 p., 2. Poznań I. 80 p., 3. Poznań VIII 45 p. Wyniki indywidualne są następujące: 60 m.: 1. Br. Czaja (P. II) 8 sek., 2. Ratajczak (P. II), 3. Lewandowski (P. I); 100 m.: 1. Br. Czaja 12,9 (rek. młodzieży), 2. Ratajczak, 3. Lewandowski; 800 m.: 1. Mańczak (P. II), 2. 27,3, 2. Draber (P. II), 3. Sniegowski (P. VIII); 1500 m.: 1. Kramer (P. II) 5:09,1, 2. Nowowski (P. I), 3. Janczak (P. VIII); 4x75 m.: 1. (P. I) 39,8 sek., w składzie: Lewandowski, Niewiada, Koniczny i Nowalewski, 2. Poznań II, 3. Poznań VIII; kula (4 kg.): 1. Koniczny 13:59 (rek. młodzieży), 2. Dykier (P. I) 11,36 m., 3. Czaja 11,26 m.; dysk (1 kg.): 1. Koniczny 39,15 m., 2. Lewandowski (P. VIII) 35 m., 3. Czaja 33,42 m.; oszczep: 1. Z. Niewiada 38,47 m., 2. Mikolajczak (P. VIII) 37,84 m., 3. Koniczny 31,90 m.; skok w wyż.: 1. Sikorski (P. II) 1,48 m., 2 i 3. Guza i Kowalewski (P. I) 1,45 m.; skok w dal: 1. Ratajczak 4,89 m., 2. Koniczny 4,82 m., 3. Sikorski 4,73 m. Organizacja zawodów dobra. Startowali młodziecy do lat 18.

W Krakowie spotkanie międzyklubowe Cracovia — Wawel dało rezultat 96:56. Wyniki techniczne są następujące: 100 m.: Ropa (Cr.) 12,4; 200 m.: Irwitt (Cr.) 24,4; 400 m.: Kiszar (Wawel) 54,2; 800 m.: 2:09,6; 1500 m.: Czubak (W.) 4:34,2; 500 m.: Czubak 17 min.; 110 mpt.: Nowosielski (Cr.) 16,6 (zdyskwalifikowany); 400 m.: Drozdowski (Cr.) 1:10; skok w dal: Nowosielski 6,50 m.; w wyż.: Ropa 1,615 m.; tyczka: H. Gieraltowski (Cr.) 2,80 m.; kula: Szczurek (W.) 11,60 m.; dysk: Szczurek 34,45 m.; oszczep: Gieraltowski 49,27 m.; 4x100 m.: Cracovia 47 sek.; 4x400 m.: Cracovia 3:46,6. (Tel. wł.) K. S.

W Katowicach w biegu na przełaj około 5 000 m. zwyciężył Wenzel (11 p. p.) w czasie 18:11, 2) Meier (SKLA.), 3) Nowara (Kol. K. S.) (Tel. wł.) F. G.

W Warszawie w biegu na przełaj Wilanów—Warszawa na dystansie około 8 000 m. zwyciężył Sarnacki (Warsz.) przed Puchalskim (Huragan — Wol.) i Nowackim (Warsz.). W ogólnej punktacji zwyciężył „AZS” przed „Polonią” i „Warszawianką”. (Tel. wł.)

Motocyklizm

Gymkhana motocyklowa i wyścigi zorganizowane przez Tow. Sp. Unja odbyły się w niedzielę na boisku Sokoła przy 1500 widzów, jak na obecną późniejszą porę jeździeczeni udziału publiczności. Sport ten zapoczątkowany ongiś przez „Unję” na miejscowym gruncie po długim letargu znow ocknął się i znalazł w szeregach Unji licznych zwolenników. Zawody nosiły charakter wewnętrzno-klubowy, mimo to udział zgłoszonych maszyn był dość liczny. Wyniki są następujące: W jeździe zręczności w której każdy zawodnik musiał przejechać kilka określonych linii przeprowadzonych pomiędzy poustawianymi na boisku butelkami, przyczem niektóre obowiązkowo trzeba było przewracać i od wrotnie, najwięcej zręczności wykazał p. Czerniak, zajmując pierwsze miejsce w ogólnej klasyfikacji z 12 p. karn.; drugie przypadło Weillowi II. z 19 p. karn., a trzecie uzyskał p. Turkiewicz przed Tyrąją II. Wyścigi motocyklowe, w czasie których każdy zawodnik musiał przebyć 5 o-

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

krążeń bieżni, odbyły się w 3 przedbieg. Wyniki tej konkurencji są następujące: I. przedb.: 1) Bielawski 3:14, 2) Weil, 3) Musiał; II. przedb.: 1) Tyrąja II 3:15, 2) Turkiewicz, 3) Tyrąja I.; III. przedb.: 1) Koszczyński 3:10, 2) Fiedler, 3) Bąk; bieg zwycięzców: 1) Koszczyński na „Motosa-coche” 3:07, 2) Tyrąja, Bielawski wycofał się nie ukończywszy biegu.

Narciarstwo

Polski Związek Narciarski postanowił obesłać tegoroczne mistrzostwa narciarskie Niemiec, które odbędą się w Algaeu w dniach od 4 do 9 lutego. W związku z przypadającym w sezonie bieżącym jubileuszem 10-lecia istnienia związku narciarskiego postanowił PZN zorganizować wielkie zawody konkurencji międzynarodowej.

Piłka nożna

O wejście do ligi — Warszawa. „Legja” — „Marymont” 2:1 (1:1). Zwyciężyła drużyna technicznie i taktycznie lepsza, natomiast „Marymont” wyróżnił się ambitną grą. Pierwszą bramkę strzela dla gospodarzy Chudzikiewicz, w 10 min. później wyrównuje „Legja” przez Zarembe. Zwycięski punkt pada w ostatnich minutach gry przez Wizego. Najlepiej spisała się prawa część ataku i Rydlowski w bramce. Sędziowanie p. Langego pozostawiało wiele do życzenia pod względem bezstronności.

K. S. H. Cegielski pokonał w Środzku w spotkaniu o puchar ABC. miejscową Pogoń 4:1 (3:1), przyczem przewagę w pierwszej połowie mieli goście podczas, gdy w drugiej gra była więcej wyrównana.

W Gdańsku grała Geda i ja z miejscowym klubem ligowym Prussen uzyskując wynik 1:1. Gedanja w ostatnich tygodniach przechodził pewien kryzys i spałdek formy u graczy, czem usprawiedliwia się ostatnie jej wyniki.

Wyniki zagraniczne. Spotkanie międzypaństwowe z serji o puchar Środkowej Europy dla zawodowców Austria—Szwajcaria w Bernie wygrali Austriacy w stosunku 3:1. Z całej serji pozostał jeszcze tylko do rozegrania mecz Węgry—Włochy. Oba państwa mają szanse zajęcia pierwszego miejsca. Szwajcaria przegrała wszystkie spotkania. — W Paryżu pokonał „Stade Français” niemiecką drużynę Karlsruhe F. C. „Phoenix” 4:0 (1:0) „Club Français” zwyciężył „Royal San Sebastian” 4:0, a „Vienna” (Wiedeń) pokonał „Racing Club de France” 2:0. (Radjo).

Tragiczny wypadek. Na zawodach „Sp. Vgg. Fuerth” — „Sp. Vgg. Hcf” o mistrzostwo okręgu, które wygrał pierwszy, uległ znany piłkarz reprezentacyjny Niemiec Hagen (Sp. Vgg. Fuerth) pęknięciu czaszki. (Radjo).

Pływanie

Mistrzostwo Niemiec w pływaniu wodnej zdobył dotychczasowy mistrz „Hellas Magdeburg” bijąc w finale w berlińskim Lunaparku „Wasserfreunde” (Hannover) 4:2 (4:0). (Radjo).

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: S. Madyś 5 zł; — rodzina Krysztofiaków Budyń 3 zł; — Stanisław Charszewski 10 zł; razem z poprzednio pokwitow. 420, 10 zł.

Na chleb św. Antoniego: 120 zł wypłacono dnia 26. 10. 29 Siostrze Henryce.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: 346 zł wypłacono dnia 25. 10. 29. S. S. Karmelitanom.

KRONIKA FILMOWA

Premiera kina „Apollo” — „Wziętych wspan. Heleny”. Równocześnie z monumentalnym filmem polskim „Mocny człowiek”, wyświetlanym od dziś w kinie „Metropolis” — na ekran kina „Apollo” wchodzi — jako najbliższa premiera — jutro t. j. we wtorek, 25 października epokowy film historyczny z ostatnich lat życia Napoleona, kiedy pokonywał „bóg wojny” przeżywał tysiąckrotnie swą niewyłąkłą tragedję na odległej wyspie św. Heleny. Scenariusz gorącego wielbiciela osoby Napoleona — Abła Gance’a tchnie wielkim umiłowaniem tematu i epoki, a reżyserja Lupu Pick’a razem z kreacją w roli tytułowej — Wernera Kraussa tworzy z całości arcydzieło filmowe par excellence.

RADJO

Programy radjofoniczne

Wtorek, dnia 29 października 1929 r.
Poznań (335 m) godz. 7.15 gimnastyka poranna (prof. Waxman); godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdowe; godz. 14.15 komunikaty; godz. 17.05 „Silva rerum”; godz. 17.25 kurs średni języka francuskiego (wykl. p. Omer Neveux); godzina 17.45 koncert popularny. (Transmisja z Warszawy); godz. 18.45 nadprogram; godz. 19.05 odczyt p. t. „Pochwała Boksu” (wygl. A. M. Swinarski); godz. 19.20 interludium muzyczne; godz. 19.50 odczyt p. t. „Garsć wspomnień z podróży” (wygl. p. Edward Konkol); godz. 20.30 koncert międzynarodowy z Berlina via Warszawa. W przeważających program teatrów poznańskich oraz program radiostacji poznańskiej na dzień następny; godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty; godz. 22.15 radjografja (system Fultona); godz. 22.45 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.
Katowice (416 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.00 komunikaty gospodarcze; godz. 16.20 koncert gramofonowy; godz. 17.15 Włosik: „Ogrodnik śląski”; godz. 17.45 koncert popularny z Warszawy; godz. 19.10 komunikaty harcerskie; godz. 19.20 transmisja z Warszawy. Następnie komunikaty Transmisje dalekich stacji.
Warszawa (1412 m) godz. 12.05 radjowy poranek szkolny; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 15.45 „Chwilka lotnicza” (ostatnie typy samolotów polskiej konstrukcji) — wygl. inż. J. Kawecki; godz. 16.15 koncert gramofonowy; godz. 17.15 „O kierunek w wychowaniu fizycznym: kobiet” — wygl. p. Wanda Prażmowski; godzina 17.45 koncert popularny. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego. Marja Korwin (sopran) i prof. Ludwik Urstein (akomp.); godz. 19.10 giel-

da rolnicza; godz. 19.20 koncert międzynarodowy. Po transmisji komunikaty: „Z dymkiem papierosa”, oraz komunikaty PAT.

Klasztor, o którym bolszewicy nie wiedzieli

W Kowrowie okręgu Włodzimierskiego przez szereg lat istniał klasztor bez wiedzy władz państwowych. Dopiero niedawno funkcjonariusze sowieccy wykryli „tajny klasztor”, którego kierowniczką postawione zostały w stan oskarżenia. W tych dniach odbyła się przeciwko nim rozprawa sądowa, w wyniku której trzy mniszki skazane zostały na 1—2 lat więzienia. Majątek klasztoru skonfiskowano.

SKRZYNIKA DO LISTÓW

— **M. C.** „Ruch Słowiański”, miesięcznik; adres redakcji: Prof. dr. Tad. Lehr - Splawiński, Kraków, Loretańska nr. 6; adres administracji: Wład. T. Wilsłocki, Lwów, ul. Długosza 37 m. 3. (K)
 — **J. S., Poznań.** Pracodawcy służą prawo niezwłocznego rozwiązania umowy w razie niestawienia się pracownika do pracy wskutek choroby w ciągu więcej niż trzech miesięcy bez przerwy. Kasa chorych wypłaca zasiłki pieniężne w ciągu 26 tygodni trwania choroby, a pomocy lekarskiej udziela w ciągu 39 tygodni. Do pomocy leczniczej na koszt Zakładu Ubezpiecz. Pracowników Umysłowych ubezpieczony ma prawo po wyczerpaniu okresu zasiłkowego w Kasie chorych, o ile jest nadal chory (K).
 — **Abonentka z Borusławia p. Jarocin.** Tego rodzaju biura pośrednictwa niema w Poznaniu. Sądźmy, że jedynym właściwym sposobem uzyskania takiej pomocy jest poszukiwanie jej drogą ogłoszeń w gazecie i zgłoszeń na ogłoszenia poszukujących (K).

Z życia Towarzystw

Tow. Przemysłowe w Kościanie, odbyło w ubiegłą niedzielę (27 b. m.) nadzwyczajne zebranie, przy dość licznych udziałach członków na salce miejsc. „Bursy Rzemieślniczej”. Udział członków byłby o wiele liczniejszy, gdyby nie to, że był to właśnie dzień święta Chrystusa Króla, z okazji którego o tym samym czasie odbywała się na innej sali uroczysta akademja.
 Obrady Towarzystwa zajął i przewodniczył im prezes p. Wypych, witając w serdecznych słowach przybyłego jako prelegenta, wicepr. Zw. tow. p. red. A. Piotrowskiego. P. Piotrowski wygłosił obszerny lecz treściwy referat na temat: „Dla czego rzemieślnik i drobny przemysłowiec należy winien do Tow. Przemysłowych”. Zebrani z wielką uwagą wysłuchali wywodów prelegenta, darząc go w końcu szczerymi oklaskami.
 W obszernej, rzeczowej dyskusji przemawiali pp.: Wyrzykowski, Gątowski, Wawrzyniak, Siejek, Ciastowski, Klupieć, członkowie zarządu pp.: Trzybiński Tadeusz oraz p. prezes.
 W końcu odpowiedział na kilka poruszonych, aktualnych spraw, prelegent.
 W drugiej części zebrania załatwiono się z sprawą wycieczki gremjalnej do Lubina, którą zamierza Tow. urządzić w dniu 10 listopada. celem zwiedzenia tamtejszego klasztoru i znajdujących się w nim zabytków.
 Na tem zakończono przeszło trzygodzinne obrady, hasłem: Cześć Przemysłowi! (Kol.)
Z Stow. Chrz.-Nar. Naucz. w Poznaniu
 W auli szkoły wyd. przy ul. Działuńskich odbyło się pierwsze powakacyjne posiedzenie Stow. Chrześc.-Narodow. Naucz. w Poznaniu. Posiedzenie zajął prezes p. Lehmann, witając bardzo licznie zgromadzonych członków i gości. Wielkie zainteresowanie wzbudził referat p. prof. dr.

Frycza p. t. „Hipjena duszy”. Prelegent zwrócił uwagę na fakt, że w dobie obecnej bardzo dużo mówi się i pisze o higijenie ciała, pomijając zupełnie higienę duszy. Następnie w pięknych słowach wykazał, że tak jak ciało do rozwoju swego potrzebuje pokarmu, czystości, powietrza, słońca i ciepła, tak i dusza potrzebuje tych samych czynników, by mogła rozwijać się i cel swój osiągnąć.
 Następnie podano do wiadomości, że dotychczasowe Muzeum Szkolne, pochodzące z czasów zaborczych, likwiduje się, tworząc z wartościowych zabytków i wzorowych eksponatów nowe Muzeum Szkolne. W skład zarządu tegoż weszli pp. Szulczewski, Kryzan, Sobolewski, Kadlećkówna i prezes Stowarzyszenia, ostatni z urzędu. Po załatwieniu szeregu spraw organizacyjnych zamknął p. Lehmann zebranie, dziękując obecnym i zachęcając do gorliwego zajęcia się sprawą Stowarzyszenia. (z)
Z Stow. Urzędników Komunalnych. W sali p. Jarockiego, przy ulicy Masztalarskiej 8, odbyło się dnia 11 b. m. plenarne zebranie, które zajął prezes p. Rell, P. Nowicki wygłosił referat o Ordynacji Miejskiej (część I). Następnie pp. Cieśliński, Ruczkowski i prezes Rell zdali relacje z działalności dotychczasowej zarządu. Jak z komunikatów Zarządu wynika, Magistrat nie załatwił jeszcze dotychczas sprawy egzaminów. Uchwalono wniosek zarządu w sprawie dobrowolnego opodatkowania się na urządzenie gwiazdki dla wdów i sierot po ś. p. kolegach członków Stow. Stowarzyszenie Urzędników Komunalnych liczy obecnie około 450 członków. Przy Stowarzyszeniu istnieje Kasa Pogrzebowa, do której należy około 700 członków i która na wypadek śmierci członka czynnego wzgl. biernego wypłaca od każdego wypadku po 350,— zł i więcej.

ś. p.

Nikodem Podkomorski

zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., dnia 26 października 1929 roku, o godz. 7 wiecz., przeżywszy lat 79.
 Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu z kaplicy ementarza Jeżyckiego (ul. Dąbrowskiego), w środę, dnia 30 października 1929 roku, o godzinie 4 po południu.
 Nabożeństwo żałobne odbędzie się w środę rano, o godzinie 9 w kościele parafjalnym.
 W smutku pogrążeni
żona, dzieci, wnuki i rodzina.
 Poznań, Warszawa, Inowrocław, Goździechowo.
 ul. Patr. Jackowskiego 19. Osobnych zawiadomień nie wysyła się. dw 2662

W dniu 25 b. m. zmarł, ś. p.

Zdzisław Kornobis

współzałożyciel firmy naszej i d'ugoletni Członek Rady Nadzorczej

W ś. p. Zmarłym straciliśmy oddanego Przyjaciela i światłego doradcę.

dw 2661

Rada Nadzorcza i Zarząd firmy Kępińskie Młyny Parowe Tow. z ogr. odp. w Kępnie.

W sobotę, dnia 26 października 1929 roku, o godzinie 9.30 wieczorem, zasnęła w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa matka, siostra, szwagerka i ciocia, ś. p.

z Chwirotów

Zofja Nikody

przeżywszy lat 51. Pogrzeb odbędzie się w środę, 30 b. m. o godzinie 3 po południu z kaplicy św. Józefa na cmentarz parafjalny, o czym zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych

w ciężkim smutku pogrążeni
maż, dzieci i rodzina.

Poznań, Wierzbicice 21, Oborniki, Trzebinia, Kopaszyn, Chicago, Milwaukee.
 Zakład Pogrzebowy „Ceremoniał” Poznań Towarowa 25. tel. 31-80. zw 19878

Dnia 25 b. m. o godzinie 6,30 wiecz. rozstała się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa córka, nigdy niezapomniana siostra, szwagerka i ciocia, ś. p. nw 4849

Helena Marja Kołaczowska

przeżywszy lat 24. Ekspozycja zwłok odbędzie się we wtorek, o godz. 3 z domu żałoby Park Kościuszki 30 na cmentarz św. Piotra.

W ciężkim smutku pogrążona

Gniezno, Poznań. **rodzina.**
 Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Wagon kapusty

w główkach większe i mniejsze ilości sprzedaje na **głównym Dworcu Towarowym.** zw 74-5

Dnia 27 października 1929 r., o godz. 15 zasnęła w Bogu w 83 roku życia, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie św. Sakramentami, ś. p.

Wanda Dutkiewiczówna

nasza ukochana siostra i ciotka. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w środę w Rogoźnie o godzinie 9,30, poczem nastąpi złożenie zwłok do grobowca rodzinnego.

zw 19869

W smutku pogrążeni
siostry i rodzina.

Osobnych uwiedomień nie wysyła się.

Dnia 26 października 1929 roku, zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż i nasz nieodżałowany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Aleksander Noy

przeżywszy lat 72. Pogrzeb odbędzie się w środę, 30 października o godzinie 4 po południu, z kostnicy cmentarza parafialnego w Dębcu, o czym zawiadamiają

zw 19871

W smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Wielbnemu Duchowieństwu, Krewnym i Znajomym za liczne dowody współczucia i wieńce oraz za ostatnią przysługę oddaną drogiej naszej matce, teściowej i babci, ś. p. dw 2060

Weronice Wawrzynowiczowej
składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Strapiona
rodzina.

Tuchola, d. 26. 10. 1929.

W trzecią bolesną rocznicę śmierci naszego niezapomnianego męża i tatusia, ś. p.

Bronisława Ratajczaka
odbędzie się zw 19 845

msza św. żałobna

w środę, d. 30 b. m., o godz. 9, w kościele św. Marcina.

Żona i synek.

W dziesiątą bolesną rocznicę śmierci mego drogiego męża i kochanego tatusia, ś. p.

W. nrentego Machińskiego
odbędzie się

msza św. żałobna

w wtorek, 29 bm. o godzinie 8 rano w kościele Ks. Salezjanów, ul. Maształarska.

zw 19866 Żona z dziećmi

**FIRANKI
A DAMASZKI
DYWANY**

B. Głowacki

POZNAŃ,
Stary Rynek 97.

50 000 zł

oddam za rok za wypożyczone obecnie 40 000 zł, zabezpieczone I. hipoteką na realności miasta pow., oszacowanej przez przysięgłego rzeczoznawcę na 143 000. Zgłoszenia Kurjer zw 19830

Dom Miastowice, p. Kcynia
poszukuje od 1 listopada

gorzelnego

kawalera. Podać warunki.
Pw 6345-56,852

We wtorek, dnia 29 b. m. zostanie otwarta przy ulicy Nowej 4

CUKIERNIA pod firmą MIECZYŚLAW WEBER

Staraniem moim będzie zadowolić wszystkich: wyrobami najwyższego gatunku i jaknajszyszą obsługą. Mając nadzieję, że dotychczasowi moi Szan. Klienci nie odmówią mi nadal Swego cennego poparcia w moim nowym przedsiębiorstwie, pozostaję

bpw 853

z poważaniem **MIECZYŚLAW WEBER,**

były współwłaściciel i założyciel cukierni pod firmą W. Ciechanowski, M. Weber i S-ka

Kryte samochody

używane, w dobrym stanie, gotowe do wyjazdu, okazjnie na sprzedaż:

- FIAT 9/30, coupé 6 osob.
- PEUGEOT 9/28, cond. int. 4 osob.
- BOUTON 9/30, coupé, 6 osob.
- CHEVROLET — dorożka 6 osob.

Także kilka otwartych samochodów, dobrze utrzymanych. Splaty dogodne.

„PRAGA“ AUTOMOBILE, Pl. Wolności 11.
(Samochody do obejrzenia w garażu „Praga“ przy ul. Przemysłowej 23, narożnik pl. prez. Drwęskiego).
Pw 6440-43,125

PRZEBÓJ PARYŻA

**SAKYA-
MOUNI**
PERFUMY-PUDER

Rosine
PARIS

Kilimy

K. Kużaj
27 Grudnia 9

K. K.
P.

Restauracja

pierwszorządny lokal z ogrodem, centrum Poznania z powodu stosunków rodzinnych bardzo tanio za 50 000 zł do sprzedania tylko poważne oferty przyjmuje Kurjer zw 19846

Dom narożnikowy

przy ul. Gdańskiej-Chodkiewiczza, wolne 4 pokojowe mieszkanie, natychmiast sprzedam. Oferty pod „Dom narożnikowy“ do „Par“, Bydgoszcz, Dworcowa 72.
Pw 6515-68,1072

Agentów

sumiennych, pilnych do sprzedaży maszyn do szycia za wysoką prowizją poszukuje

E. Kromczyński, -Poznań
Al. Marcinkowskiego 5
bpw 84743

Magister praw

znający języki niemiecki, francuski i włoski szuka zajęcia, najchętniej u adwokata lub w redakcji. Łask. zgłoszenia do „Kosmos“, Poznań, Zwierzyniecka 6 pod nr. 1762
zw 19865

Stenotypistka

udoskon. dla niem. korespondencji, rzyzwyuczajona do samodzielnej pracy poszukuje zaraz odpowiedniej posady. Łask. zgłoszenia do „Kosmos“, Poznań, Zwierzyniecka 6 pod nr. 1762
zw 4844

Kapusta i ogórki kwaszone

znane z dobrej jakości poleca również w mniejszych ilościach po cenach konkurencyjnych. Dostawa na dogodnych warunkach

W. Kajtek, Poznań, ul. Dąbrowskiego 38.
Telefon 61-48. zw 19866

Najtrwańsza i najcisza maszyna na świecie z ta ulator-m decymalnym, jedyna na łożyskach kulkowych przy dźwigniach — lekkie i miękkie uderzenie.

Ekonomiczna i symp. maszyna do blura i podróży — 4 rzędowa — normalny walek, we wszystkich kolorach. Pw 6508-48,228

Zanim kupicie, żądajcie bezpłatnych demonstracji i prospektów.

„KARDEX“, Sp. z o. o. — POZNAŃ,
Tel 12-75 ulica Podgórna 10 Tel. 12-75

PP. Piekarze!

Maszyny piekarskie, najnowszego systemu, fabrykat zagraniczny, nie używane, mianowicie:

- maszynę do gnecenia ciasta,
- maszynę do dzielenia ciasta,
- maszynę do bicia piany

sprzedam natychmiast bardzo tanio, niżej własnej ceny. Spieszne zgłoszenia przyjmuje eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 19 867

2-3 pokojowego mieszkania

z kuchnią poszukuję możliwie wprost od gospodarza. Zapłacę czynsz zgóry według porozumienia. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 19870

Ekspedjent

z branży konfekcji męskiej może się zgłosić.
Tanie Źródło, Edward Michaelis
Poznań, ul. Wrocławska 22. Pw 6520-44,10

Dobrze zaprowadzony 60 lat istniejący

skład żelaza

artykułów budowl. i towarów kolonj.

w ruchliwym mieście na prowincji, gdzie dobra okolica wraz z domem 2-piętr. i składnicami zaraz do sprzedania. Klientela stała, składająca się z wszystkich okolicznych majątków, dobra egzystencja zapewniona. Objekt ca 200 000 zł, również tamże do nabycia

skład bławatów i konfekcji

położony w centrum miasta, z stałą wyrobioną klientelą, z obszernym domem, z towarem lub bez. Objekt ca 120 000 zł. Zgłoszenia poważnych reflektantów uprasza się składać do „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pód nr. 56,400
Pw 6522-56,400

DRUKI

wszelkiego rodzaju szybko, gwarantowane i tanio.

PILNE
już w kilku godzinach

Drukarnia Pospieszna
św. Marcina 77. — Tel. 56-32.
bpw 14

Drzewo opałowe

sosnowe szczapy I. kl. z Kresów dostarcza

„Arbor“, Wronki.
Pw 6504-56,397

Poważna firma poszukuje zaraz kilka inteligentnych, wymownych

PAŃ

do lekkiego podrózwowania. Miesięczny zarobek do 700 zł i więcej. Posada stała. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zw 19868

F.L.D.K. zdobywa

dominujące stanowisko jako
Największy Dom Odzieży w Polsce

czego dowodem bezsprzeczne zaufanie licznych rzesz kupujących.

W wszystkich oddziałach niebawem wybór.

Konfekcja damska, dla podłotków i dzieci.

Odzież męska i dla chłopów.

Kapelusze damskie i stroje.

Artykuły męskie i kapelusze.

Futra damskie i męskie.

Pończochy, rękawiczki i trykotaże.

Specjalna sprzedaż materiałów z metra.

Pierwszorzędny oddział miarowy! Liberje i umundurowanie!

POZNAŃ **F. Sisiecki**
Dom Konfekcyjny
SR AKC.

STARY
RYNEK
98-100.

Pw 6307-441

W Spółdzielczym Banku Pożyczkowym we Wrześni wakuje posada dw 2609

członka zarządu

Reflektuje się tylko na bankowca w wieku do lat 35, który dłuższy czas w Spółdzielni kredytowej pracował. Posada jest zaraz do objęcia. Oferty z podaniem referencji i warunków, należy skierować do Prezesa Rady Nadzorczej.

p. L. Dzieciuchowicza, Grzybowa, pow. Września.

laboranta (tki)

do pracowni bakterjologiczno-chemicznej. Szczegółowe oferty wraz z odpisami świadectw prosimy składać do dnia 10. 11. 1929 r. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

L. dz. 10 570/29 A. I.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

Kooperacji Spożywczej Sp. z o. o. Górna Wilda 76 odbędzie się 14 listopada 1929, o godzinie 16.30 w biurach firmy H. Cegielski Sp. Akc. Górna Wilda 136. Obecni na Walnym Zgromadzeniu decydują bez względu na ilość członków. zw 19 862

Porządek obrad:
Zmiana statutu.
Rada Nadzorcza: (—) Bernard Zieliński, prezes.

Na wniosek Jana Lechowskiego właściciela firmy Jan Lechowski, Młyn Parowy w Poznaniu, ul. Stroma 26, o udzielenie odroczenia wypłat, wyznacza się termin na dzień 21 listopada 1929, godz. 11, pokój 23 tutejszego Sądu do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wzywa się do przybycia na termin celem udzielenia wyjaśnień. Poznań, dnia 21 października 1929 Sąd Grodzki 2a. nw 4200

Niniejszem znosi się drogą publiczną, prowadzącą od Dolnej Wildy ku Bielnikom, oznaczoną katastralnie Wilda, karta 5, parc. 81, 325 — 327/80, a należąca podług księgi wieczystej do nieruchomości Poznań — Wilda, k. 677. nw 4841
Magistrat VII. (—) Ruge.

Kooperacja Spożywcza Spółdz. z ogr. odp. w Poznaniu, Górna Wilda 76

Aktywa Bilans za rok obrachunkowy 1928/29 Pasywa

Rachunek Kasy	21 340,39	Rachunek Wierzycieli	37 065,49
„ Towarów	9 899,48	„ Akceptów	55 492,44
„ Dłużników	9 761,15	„ Udziół	5 120,—
„ Banku	15 564,—	„ Nieodebranych Udziół	662,—
„ Urządzenia	2 179,30	„ Przejściowy	1 919,34
„ Kaucji	200,—	„ N odebranej Dywidendy	354,05
		„ Fund. Rezerwowego	4 092,43
		„ Zysk do dyspozycji Walnego Zgrom	4 298,57
	108 944,32		108 944,32

Rachunek Zysków i Strat za rok obrachunkowy 1928/29		Kredyt	
Debet		Kredyt	
Koszta handlowe	35 595,90	Zysk brutto	41 457,26
Strata na dłużnik.	1 320,64		
Amortyz. urządz.	242,15		
Zysk do dyspozyc. Waln. Zgromadz.	4 298,57		
	41 457,26		41 457,26

Ustępujących członków Rady Nadzorczej pp. Adama Laube i Wojciecha Piątkiewicza wybrano ponownie na Walnym Zgromadzeniu dnia 12. 10. 1929 r. zw 19861

Rada Nadzorcza: (—) Bern Zieliński, prezes. (—) Tyrakowski St., (—) Rybak Józ.

2. Nn. 3/29.

OGŁOSZENIE

Kazimierz Zmudziński, kupiec w Mroczy, wniósł na odroczenie wypłat na przeciąg 3 miesięcy po myśli rozp. z 6 marca 1928 (Dz. U. R. P. nr. 27, poz. 244). Do rozpoznania sprawy wyznacza się termin w tutejszym Sądzie na dzień 16 listopada 1929, godz. 9 przed poł., pokój 2. nw 4203

Wierzyciele mogą przybyć na rozprawę celem udzielenia sądowi wyjaśnień.
Sąd Grodzki w Nakle.

OBWIESZCZENIE

Zarząd Kasy Emerytalnej powołując się na poprzednie ogłoszenie o zamierzonej sprzedaży Zakładu Przyrodoleczniczego w Miłowodach ad Oborniki, oznajmia, iż

ostateczny termin do wnoszenia ofert na kupno tegoż Zakładu ustala się na dzień 30 listopada 1929 r.

Oferty należy adresować do Zarządu Kasy Emerytalnej, Poznań, Wierzbicice 6. dw 2658

2. R. 15/28.

PUBLICZNE DORĘCZENIE

Sperlichowa Herodlina, zamieszkała w Ostrzeszowie — Osada, zastąpiona przez adwokatów Czyża i Pieczyńskiego w Ostrowie, wniosła dnia 19 października 1928, przeciwko Wilhelmowi Sperlichowi, nauczycielowi wędrownemu, niewiadomego miejsca pobytu, skargę o rozwód, z wnioskiem o wyznaczenie terminu do ustnej rozprawy, na którym stawi wniosek: nw 4202

I. Małżeństwo stron uznaje się za rozwiązane z winy pozwanego.

II. Koszta sporu ponosi pozwany. Na skutek powyższej skargi wyznaczony został termin do ustnej rozprawy na dzień 17 grudnia 1929 przed poł., o godz. 10, przed sądem okręgowym w Ostrowie, sala 32, I. pr., na który to termin wzywa się pozwanego, by powierzył swe zastępstwo adwokatowi dopuszczonemu do wykonywania zawodu adwokackiego w sądach byłej dzielnicy pruskiej.

Ostrów, dnia 21 października 1929.
Wydział Cywilny IV. Sądu okręgowego Grzesiecki mp.

Licytacja mebli

przy ul. Towarowej 15/20, w składnicy firmy C. Hartwig. We wtorek, dnia 29 b. m., o godz. 11 przed południem, sprzedawać się będzie dobrowolnie najwięcej dającym za gotówkę: Pw 6518-56,398

sypialnię jasno - dębową kompl., jadalnię ciemno - dębową, kompl. kuchnię białą malowaną oraz wiele innych przedmiotów domowych. Meble są w bardzo dobrym stanie.

Giełda handlowa — W. Wojciechowski uprawniony licytator i taksator publiczny, ul. Stawna 13 Telefon 28-08.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Kuchnia

używana, stoły, obrusy, krzesła, tanio sprzeda Stolarska Bukowska 9. zdw 67 629

Motory elektryczne

o 1/2—15 KM. na 220 i 440 volt z jednoroczną gwarancją korzystnie sprzedaje „Franpol”, Grobla 27, telefon 3265. zdw 67 682

Akumulatory samochodowe

dostarcza i naprawia udzielając za każdą naprawę gwarancję jednoroczną po najniższych cenach „Franpol”, Grobla 27. zdw 67 631

Samochód

4 osob. Citroen r. 1927 otwarty, okazynie zaraz do nabycia wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 285

Warsztaty mechaniczne

w centrum miasta Poznania 150 m kw nowo urządzone gotowy warsztat pracy z kuźnią, instalacją światła, siły, maszyny z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa korzystnie do przejęcia. Cena 10 000 zł. Wiadomość: Informator”. Poznań Pasaż Apollo zdw 67 307

Dom

centrum Bydgoszczy pierwszorzędny hotel, restauracja i 4 sklepy. Dochód 48 000 rocznie. Cena 400 000. Wpłaty 200 000 re. zta do ugody na hipotekę. Mogę zamienić na folwark Biechniewicz, Bydgoszcz. Dworcowa 82. Pw 6485-63,1069

Skład

towarów krótkich z urządzeniem i mieszkaniem sprzedam za 2 800. Adres wskaże Kurjer zdw 67 267

Dwa obrazy

jeden Jana Matejki, drugi Juliana Pałata są do sprzedania. — Zgłoszenia Kurjer zdw 67 264

Zegarki

zegary, biżuterie, oraz budziki w wielkim wyborze poleca K. Ostrowski, ul. Wielka 15. bpw 820

Skład

w mieście pow. galanteryjno-słodlarski za 4 000 sprzedam. Kurjer zdw 67 256

Lampy

elektryczne, gazowe tanio. Różana 23. II. zdw 67 378

Futro

męskie prawdziwe bobry, ubrania, koszule nowe okazynie. Różana 23. II. zdw 67 377

Skład

obszerny centrum Bydgoszczy (ul. Gdańska) do sprzedania. Do objęcia potrzeba 10 000 w tem roczny czynsz). Zgłoszenia: Bydgoszcz, Cieszkowskiego 4, parter Kolowiertny. Pw 6480-63,1067

1.000 zł

pożyczki poszukuje. Procent według ugody, gwarancja zapewniona. Oferty Oredownik zd 66 979

Za 55 złotych

serwis obiadowy 12 osob. parcel. Za 8,50 serwis do kawy parcel. Za 28 zł 1/2 tuz. noży i widelcy. Alpaka lecz tylko w Hurtowni Wroniecka 24 w podwórzu. Wroniecka 24. zdw 66 394

Packard

samochód ciężarowy, 4 cylindrowy 3—4 tonn z przyczepką 5 tonową po przeprowadzonym gruntownym remoncie sprzedam tanio. „Browar Bydgoski”. Bydgoszcz. Ustronie 6. Interesentów przyjmuję o godz. 16-tej. nw 4781

Antyki

wielki wybór Bracia Pióro. — Aleje Marcinkowskiego 28. Kp 1039

Fortepiany

Pierwszorzędne krajowe i zagraniczne fabrykаты Na raty do 24 miesięcy Witalis Mar. Poznań 6w Marcin 43 nw 4102

Meble

sprzedaje najtaniej suche, gwarancja. Stolarska Wielkie Garbary 41. zdw 67 392

Dom

sprzedam przy Poznaniu z lokatorami. Oferty Kurjer zdw 67 291

Zbiór znaczków

bogaty album sprzedam za 100. Sniadeckich 30, II. pr., prawo. zdw 67 290

Dom

z dwoma składami, restauracją, kolonjalką i rzeźnictwem, stajnią, jazajdem, dużym ogrodem w mieście powiatowym, gdzie znajdują się wszelkie szkoły, z powodu zmiany przedsiębiorstwa jest zaraz do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuje Józef Fabiszak Wągrowiec, ul. Koczyńska. zdw 67 294

Kilka limuzyn

4—6 i 8 cyl. nowe i mało używane gotowe do użytku jako kupna okazynie poleca na dogodnych warunkach zapłaty „Koma” Sp z o. o. „Automobile. Poznań ul. Dąbrowskiego 93/95. telefon 77-67 i 54-78. nw 4338

Meble

we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski. Woźna 12 (Butel-ska). bpw 829

Wille

do tego 20 morgi ziemi w mieście sprzedam. Cena 30 000, wpłaty 15 000. Cyraniak. Poznań, 6w. Marcin 63. Pw 6503-43,183

Restauracje

sprzedam z własnym urządzeniem z mieszkaniem. Adres Kurjer zdw 67 598

Autobus

nowy z linją dobrze zaprowadzony zaraz na sprzedaż. Cena podług ugody. Zgłoszenia do Kurjera nw 4 846

Piec

duży kafłowy, transportowy, tanio do nabycia. Ludwik Zieliński, Górna Wilda 109, restauracja. zdw 67 261

Gospodarstwo rybno-rolne

396 morg w tem 180 morg jeziora reszta laki i ziemi pszenno-żytniej, torf dom 5 pokoi maszyn. inwentarze żywe i martwe nadkompletne pełne żniwa. Cena 45 tys. wpłaty 30 000 Spółka Osadn. Poznań, 6w. Marcin 49. zdw 67 506

Piec

gazowy do łazienki i salonik o-rzechowy sprzedam. Piechnikowa, Słowackiego 4. zdw 67 605

Restauracje

mieszkaniami sprzedam. Pijanowski, Strzelecka 8. zdw 67 599

Skład

przy Starym Rynku nadający się na każdą branżę na sprzedaż. — Kurjer zdw 67 573

Obrączki

ślubne zegarki najtaniej Matysiak 6w Marcin 9. bpw 1159

Do „Primusów”

części zapasowe jak: palniki, obrączki, igły itd poleca Ed. Kar-gie skład sprzętów kuch. Poznań, ul. Nowa 7. Pw 6 036-43,67

Dom

piętrowy, nadający się na każde przedsiębiorstwo, przy głównej ulicy, blisko rynku, wjazd, podwórze, śpiżarnie, duże stajnie, mieszkanie dla dwóch rodzin wolne, po 3 pokoje i kuchnię, sprzedam. Płowód wyjazd. Cena 25 000 zł, wpłata według umowy. Mindler, Krotoszyn, Piastowska 15. nw 4 845

Dom

narożnikowy, skład 3 mieszkania 9 000, dom 1914 budowany, 2 składy, 4 mieszkania 19 000 sprzedam spiesznie z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa. Stefan Kolecki, Wronki. zdw 67 590

Meble

po znizonych cenach na dogodnych warunkach spłaty sprzedaje Pielński, Woźna 7. zdw 67 1651

Dom

piętrowy i skład z chlewami i warsztatem, nadający się na wszelkie przedsiębiorstwo 1 km od Poznania przy fabrykach i dobrej okolicy, komunikacja kolejowa i autobusowa w miejscu, wprost od właściciela na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 639

Fałata

Malczewskiego, Sierstwiecowa oryginalny okazynie Antykwariat Stary Rynek 78, pierwsze piętro. zdw 67 642

Charta

białego, piękny okaz długowłosy stosunkowo tanio. Stary Rynek nr. 78. zdw 67 641

Magiel

domowy sprzedam. Łakowa 14, Klimczak. zdw 67 409-10

Singera

damska 150 zł, krawiecka 250 zł okrągłe czolienka sprzedawca Stary Rynek 78, pierwsze piętro. zdw 67 417-8

Domostwo

z kuźnią nadające się na skład, ogród, okazynie 6 000. Wszczę-polska Agencja, Poznań, Długa 5. zdw 67 627-8

Gospodarstwa domy, składy

największy wybór poleca i poszukuje Wszczępolska Agencja, Poznań, Długa 5. zdw 67 529-30

Antyczne

meble rozmaite na sprzedaż. — Skarbowska 4, parter, lewo. zdw 67 067

2 motory
1 ropowy 6 k. m., 1 benzynowy 12 k. m., mało używane w dobrym stanie, nadające się dla rolników okazynie na sprzedaż. Olejarnia Meczaniczna, Pogorzela Wlkp., zdw 67 151

Futro
sealowe damskie za 350 zł. Chelmońskiego 14 II., zdw 66 426

Teren
1200 metrów opłotowany, ładnym zaprowadzonym ogrodem, przy tramwaju, odpowiedni na wille, korzystnie sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera zdw 67 497

Czarne
skrzydło potrzebujące naprawy na sprzedaż. Mostowa 16, III., prawo. zdw 67 041

Komin
żelazny 400 mm, wysokość 18 m. Kocioł parowy, stojący pow. ogrzewalnej 20 m² na 6 atm. Nadaje się do młeczarni. Maszyna parowa 30 KM (PS). Motor 8 KM (PS) przewoźny do młocarni. Sprzedaż okolicznościowa. — Bronski, Poznań, Nowa 6, tel. 37-64. bpw 836

Futra
posiadam na składzie wielki wybór futer karakulowych z całych skór od 2600 zł. Zrebraki francuskie wnętrza piżmowcове sealowe różnego rodzaju futra. Najprzedniejszych gatunków oraz skóry każdego rodzaju, wydry wirgińskie, brązowe, fokowe. Błamy polecam bardzo tanio. Łajewski, Poznań, Fredry 1, Kw 1005

Okazja
Płaszcz karakulowy prawie nowy okazynie do sprzedaży, oraz przefasonowane futra na najnowsze modele. Jankowski, Rzezypospolitej 3. bpw 1852

Młyny
z przemiałem od 50 do 1000 ctn. na dobie na korzystnych warunkach kupna zamiany poleca Biuro Handlowe Boltar, Skarbowa 17, tel. 52-42. bpw 838

Rzeźnictwo
w mniejszym mieście dobrze zaprowadzone sprzedam lub wydzierżawie. Powód starość. Zgłoszenia Agencja Kurjera Krotoszyń. nw 4832

Kartony
Pudełka, segregatory itp. wykonuje tanio. Wlkp. Kartonaż, Poznań, ul. Dąbrowskiego 79. — Tel. 7468 zdw 66 312

Radjo
6 lampek, głośnik Philipsa skrzynka z anodówkami, akumulator, wykonanie wykwalifikowane za 900 sprzedam. Oferty pod zdw 65 418 do Kurjera.

Partja samochodów 2 osobowych
tanie i na dogodnych warunkach na sprzedaż „Komna” Sp. z o.p. Automobile, Poznań ul. Dąbrowskiego 83/85. telefon 77-67 i 54-78. nw 4339

Kryte samochody
używane w dobrym stanie, gotowe do wyjazdu, okazynie na sprzedaż: Fiat 930 coupé 6 osob., Peugeot 928, cond int 4 osob., Bontou 930, coupé 6 osob., Chevrolet — dorożka 6 osob. Także kilka otwartych samochodów dobrze utrzymanych. Splaty dogodne. „Praga” Automobile, Pl. Wolności 11. (Samochody do obierzenia w garażu „Praga”, przy ul. Przemysłowej 23, narożnik pl. prz. Drwieskiego). Pw 6439-43 126

Okazja
gospodarstwo 102 morgi, pszenno-buraczana ziemia, prywatne, 2 km. od miasta, budynki maszyn, pod dachówką, inwentarz nadkompletny, za 72 000 zł przy wpłacie 40 000 zł do sprzedania, oprócz tego 26 morg prywatne, miasteczku, ziemia bardzo dobra, za 20 000 zł przy wpłacie 15 000 zł do sprzedania. Zgłoszenia Ostojki Tomasz, Budzyń, powiat Chodzież, zdw 67 197

Blüthner'a
fortepian koncertowy, modny piękny ton sprzedam B. Hildebrandt, Poznań ul. Pocztowa 33, zdw 66 807

Samochód
Opel 925 KM z nasadzką po gruntownym remoncie, elektr. światło, starter i t. d. w najlepszym porządku — sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zdw 66 409

Tanio
nie ubierzysz, umieblujesz w Domu Komisowym św. Marcin 73a Pw 4944

Majątek
na Pomorzu pow. Brodnica 360 morg żywy i martwy inwentarz nadkompletny dom 7 pokoi zabud. maszyn., wodociąg 15 min od stacji, linia Warszawa—Gdańsk. Bliższych danych udzieli A. Cybulski, Brodnica n/Drw., tel. 142. zdw 67 337

Meble
na 24 raty mies., hurt. detalicznie gotówka wysoki rabat. Marcin Żytkowiak, tylko Chwaliszewo 5, zdw 67 607-a

Fortepian
sprzedaż Wskaże Jaskólski, 27 Grudnia 14 III., podwórko. zdw 66 197 8

Na groby I
Cylinderki z folii kryształowej różno kolorowej, odpornej na wilgoć i przepalenie, raz świeczki na groby w ampułkach staliowych poleca hurtownie Br. Snieżocki, Poznań ul. Fr. Ratajczaka 2 telefon 35 32. P 5620-39, 216

Dwile
parcele pod budowę na Winarach zaraz na sprzedaż. Cyryniak, Poznań, św. Marcin 63, zdw 66 178

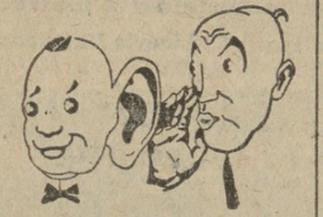
Fabryki
wille, wszelkie przedsiębiorstwa handlowe korzystnie poleca Biuro Handlowe Boltar, Skarbowa 17, tel. 52-42. bpw 839

Bechstein
za 7500 zł sprzedam. Chelmońskiego 4, II., prawo. zdw 67 414

Konia
wóz sprzedam. Cybińska 12. — przedpołudniem. zdw 67 546

Skórki
sealowe, bibeły, muflony, tani sprzedam. Śniadeckich 21, parter, prawo. zdw 67 437

Nurki
futro damskie, cena 220. — nowe sprzedam. Bryliński, Kanałowa nr. 8. zdw 67 428

..... do golenia, bierz tylko mydło Mioderms po 1.50 zł i kup je w drogerji Universum, ul. Fr. Ratajczaka 38. Nigdy już zagranicznego kupować nie będziesz. Pw 4283 18 616

Powóz
landau na gumach, lekki w bardzo dobrym stanie, sprzedam korzystnie ul. Stawna 6, zdw 67 124

Auto-dorożka
z koncesją na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 67 441

Na dzień Zaduszny Wieńce i krzyże
w wielkim wyborze poleca skład kwiatów „Flora” M. Grejserowa ul. 3 Maja 3 a. zdw 67 478

Motor
5 KM na kołach jak nowy do mielenia na dobrym chodzie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 485

Motor
Deutz'a 16 KM bardzo mało używany, ciężki lecz nowoczesny typ na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 484

Wóz
reklamowy piekarski wraz koniem i dwoma szorami natychmiast na sprzedaż. Zgłoszenia Ludwiczak, Dąbrowskiego 60. zdw 67 545

Pianino
i piec gazowy do ogrzewania — sprzedam. Kraszewskiego 4, II., prawo. zdw 67 552

Pianino
wysokowartościowe, nowoczesne, zagraniczne natychmiast do nabycia. Znacek na odpowiedź. — Agencja Kurjera Poznańskiego, Jarocin, Rynek 11. nw 4855

Dom
z restauracją w Śmiglu z pełną koncesją natychmiast sprzedam lub wydzierżawie. Turkiewicz. — Śmigiel. nw 4854

Kinoaparat
z motorem i dynamówką (Bosch-Benzin-dynamo) z 2 filmami w najlepszym stanie korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Józef Nowaczyk, Włoszakowice, powiat Leszno. nw 4853

Pianino
krzyżowe, wspaniałe. Adres Kurjer zdw 67 621

Gospodarstwo
32 morg ziemia dobra, pszenno-żytnia, budynki maszynowe, inwentarz żywy i martwy nadkompletny, 15 minut od dworca na sprzedaż. Cena według umowy. — Agencja wykluczeni. Józef Labrzycki, Mosina, powiat Śrem. zdw 67 624

5 KUPNA

Poszukuję
samochodu ciężarowego na pneumatycznych lepszych fabrykatów jak Büsing, Krupp lub tem podobne, może być też kompletna, mało używana 3-tonówką. W Siwek, Kolejowe Przedsiębiorstwo Dowozowe, Oborniki Nadbrzeżna nr. — telefon 58. nw 4797

Dubeltówkę
dobra cal 12 kupię. Oferty i cenę. Jan Białkowski, Pobiedziska zdw 67 230

Dom
3 do 5 pokoi blisko Poznania zaraz kupię. Pośrednicy wykluczeni Oferty Kurjer zdw 67 481

Sypialnię
jadalnię w dobrym wykonaniu okazynie kupię. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 66 416

Kupujemy samochody
z gotówką używane otwarte i kryte. Dokładne oferty uprawia „Komna” Sp. z o.p. Automobile, Poznań Dąbrowskiego 83/85 tel 77-67 i 54 78. nw 4337

Parceli
poszukuje w zamian za samochód Austroaimler limuzyna z ewtl. dopłatą. Oferty do „Kosmos, Poznań, Zwierzyniecka 6, pod nr. 1754. nw 4822

Czello
kupię. Oferty Kurjer zdw 67 327

Kupię
dom do 50 000 zł w Poznaniu (Śródmieście, Wilda lub Jezw.) ewentl. w Gnieźnie, Toruniu lub Bydgoszczy. Warunek wolne mieszkanie 5—8 pokoi z składem. Oferty Kurjer zdw 67 301

Jadalnię
dobrze utrzymaną kupię zaraz za gotówkę. Stół duży na 12-20 osób. Oferty Kurjer zdw 67 273

Zniszczone
fortepian lub skrzydło kupię. — Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer jw 2 895

Kupię
regal do akt. Żuromski, adwokat i notariusz. Sew. Mielżyńskiego 2, dw 2 653

Kupię
pianino za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 584

Kupię
białe jadalne kartofle wagonowo proszę o podanie ceny Kurjer zdw 67 440

Dom
na prowincji, możliwie z składem kupię. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 67 450

Składu
przyległem 2—3 pokojowym mieszkaniem przy ruchliwej ulicy w Poznaniu, nadającego się na branżę skór poszukuję. Oferty Kurjer zdw 67 451

Poszukuje
kupna małego domku lub parceli w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 470

Składu
kolonialnego i delikatesów z 3 pokojowym mieszkaniem poszukuję zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 209

6 KAMIENICE

Kamienicę
dochód 15 000 zamienie na mniejszą przy dopłacie. Oferty Kurjer pod zdw 67 110

Kamienicę
przy Marsz. Focha, 4 składy — przynosi 14 000, za 130 000, wpłaty 60 000 sprzedam Dudek, Wielkie Garbary 34. zdw 67 570

Kamienicę
z 3 domami z oficyną, morga ogrodu, skład, 5 pokoi wolnych, Bydgoszcz, główna ulica, (Gdańska) sprzedam 90 000, wpłaty połowę lub zamienie na wieksze gospodarstwo. „Rower”, Bydgoszcz, Gdańska 41. zdw 67 591

7 PIENIADZ

Hipoteki
weksle itp. kupno i sprzedaż pośredniczy solidnie z minimalną prowizją Biuro Handlowe Boltar Skarbowa 17, tel. 52-42 bpw 840

50 000 zł
hipotekę bardzo pewną płatną marcu przedsiębiorstwa przemysłowego i domach mieszkalnych sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 322

5.000 złotych
dam za 3 pokoje z kuchnią, łazienką. Oferty Kurjer zdw 67 056

Wspólnika
z gotówką do 20 tysięcy zł do nowotworzącego przedsiębiorstwa fabrycznego (cukier) przyjmie. — Zgłoszenia Kurjer zdw 67 459

Wypożyczam
mniejsze sumy. Odpowiedź 50 kr. znaczek. Oferty Kurjer Poznański zdw 67 427

50.000 zł
i więcej udzieli pożyczki za oddanie mieszkania 4—5 pokojowego z komfortem. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 444

Ubikacje
parterowe w śródmieściu z urządzeniem, telefonem oddam za udzielenie posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 460

Potrzebne
6 do 8 000 zł na pierwszą hipotekę nowozbudowanej kamienicy w Jarocinie po 15 proc. w dolarowym ubezpieczeniu na 2 lata lub dłużej. Agencja Kurjera Poznańskiego, Jarocin, Rynek 11 nw 4856

8 DO WYNAJECIA

Pokój
z kuchnią 20 minut od tramwaju odda za dzierżawę zgóry. St. Masłona, Junikowo. zdw 67 531-2

Mieszkania
1—4 pokoi wskaże Pijanowski, Strzelecka 8, (restauracja), zdw 67 600

Mieszkania
każdej wielkości za dzierżawę — odda „Komis”, Sew. Mielżyńskiego 25 a. zdw 67 581

Mieszkanie
3 pokojowe kuchnia z komfortem na Górczynie za czynszem na 2 lata spieszenie wydzierżawie. Pawilon, Marszałka Focha 15. zdw 67 503

Mieszkania
2x2 pokoje centrum 3x2 pokoje Łazarz 2x3 pokoje za dzierżawę wskaże Poznańska Informacja, Fredry 1, II., piętro. zdw 67 549

Mieszkanie
4 pokojowe na Wildzie z kompletnym urządzeniem za 10 tys. złotych w tem 1 rok komorne za zgodą gospodarza zaraz do objęcia. Agencja wykluczeni. Oferty Kurjer pod zdw 67 562 lub telefon 68-29.

Mieszkanie
pokój kuchnia, dzierżawa zgóry Adres Kurjer zdw 67 554

Mieszkanie
6 pokojowe, komfort, wskaże — Jaskiewicz, Fredry 6 zdw 67 628

2 pokoje
kuchnia, łazienka, Łazarz, 4.000 dzierżawa 65 zł od właściciela do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 67 254

Mieszkanie
3 pokojowe I. front. roczna dzierżawa 3 000 zł, wskaże „Krakus”, Pocztowa 30. zdw 67 511

Mieszkanie
wspaniałe, s'oneczne, 5 pokojowe Rynku pod Poznaniem, cena 125 zł, dogodna komunikacja. Oferty Kurjer zdw 67 512

9 SZUKA MIESZK.

Portjerstwa poszukuje
młody człowiek, uczciwy z dobrymi świadectwami i rekomendacjami osób znanych. Posadę obojętne natychmiast, miejscowość obojętne. Oferty Kurjer zdw 67 130

Mieszkania
2—3 pokojowe poszukuje zaraz Oferty z podaniem warunków uprawia „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod 43 162 Pw 6453-43 162

Poszukuje
1—3 pokojowe mieszkanie z kuchnią dla bezdzietnego solidnego małżeństwa za żadaną miesięczną dzierżawę. Łaskawe oferty do Kurj. pod zdw 59 408 Pośrednicy wykluczeni.

Mieszkania
2—4 pokojowe za dzierżawę lub meblami poszukuję, okolica warunki obojętne Oferty Kurjer zdw 67 580

Bezdzietne małżeństwo
poszukuje jednego lub 2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza. Okolica obojętne. Czynsz miesięcznie lub zgóry. Oferty Kurjer zdw 67 435

1 pokoju
i kuchni poszukuję wprost od gospodarza, place czynsz za rok zgóry. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 67 474

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Mieszkanie
3 pokojowe frontowe przy ul. św. Wojciecha zamienie na podobne lecz niekoniecznie frontowe ewtl. 4 pokojowe za dopłatą w okolicy ul. św. Marcina, Gwarnej lub Sew. Mielżyńskiego. Oferty Kurjer zdw 67 328

Zamienię
dwa pokoje z kuchnią, światło elektryczne w centrum na 3—4. Oferty Kurjer zdw 67 477

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
s'oneczny z fortepianem lub bez od 1. II. Krasieńskiego 13, II. p. pr. zdw 66 971

Sypialnia
i salon z fortepianem światło elektryczne, naprzeciw hotelu Polonia do wynajęcia inteligentnym panom od 1 II 29 Grunwaldzka 5, front, wysoki parter, prawo. zdw 67 277

Pokój
dobrze umebłowany s'oneczny, wynajme 2 solidnym panom od 1. II. Górna Wilda 13, III., prawo (przy ul. Półwiejskiej), zdw 67 125

Pokój
wynajme, Czartoria 8, I., lewo, front. zdw 67 320

Pokój
duży, umebłowany wolny od listopada, Mielżyńskiego 1, III., Malinowska. zdw 67 334

Pokój
umebłowany na 2 osoby od 1. II. do wynajęcia. Gwarna 17, III., p. r., prawo. zdw 67 426

Przyjmę
skromną panię na wspólny pokój. Ulica Woźna 20, II., lewo. zdw 67 424

Pokój
umebłowany 1—2 panów, osobne wejście balkon. Małeckiego 12, III., lewo. zdw 67 423

Pokój
1—2. Marszałka Focha 55, II., prawo. zdw 67 422

Pokój
dla pana frontowy do wynajęcia, Fabryczna 35, I., lewo. zdw 67 374

Spokojny
lepszy umebł. pokój wynajme osobie solidnej na posadzie. Sw. Marcin 4, II., piętro, lewo. zdw 67 432

Pokój
dobrze umebłowany, elektryczność, centralne ogrzewanie, telefon, łazienka, dla jednej lub dwóch osób ewentl. z utrzymaniem do wynajęcia. Matejki 61, III. p. r., prawo. zdw 67 490

Jeden
lub dwa pokoje z urządzeniem kuchni ewentualnie dla małżeństwa 1 p. r., do wynajęcia. — Wskaże Kurjer zdw 67 384

Pokój
przy dworcu ewentualnie z pianinem. Pocha 27, front, lewo, Adamska. zdw 67 319

Panu
pokój s'oneczny, 3 m. od St. Rynku z urządzeniem telefonu zaraz lub 1. II. Adres Kurjer zdw 67 333

Pokój
ładnie umebłowany dla 1 lub 2 panów. Małeckiego 28, Piechowski. zdw 67 303

Pokój
umebłowany wynajme. Piechocka, Wielkie Garbary 36, III. zdw 67 299

Centrum
wolny pokój z utrzymaniem od 1. II. Piekary 2, II., lewo. zdw 67 293

Pokój
umebłowany dla małżeństwa z urządzeniem kuchni. Pamiatkowska 8 a, IV., prawo. zdw 67 353

Dwa
pokoje dwóm osobom. Mostowa 33, parter, prawo. zdw 67 373

Gabinet
i sypialny wydzierżawie. Grunwaldzka 3, I., piętro. zdw 67 496

Pokój
czysty s'oneczny, światło elektr. wynajme. Wszystkich Świętych 3, I., piętro, lewo. zdw 67 458

Pokój
umebłowany do wynajęcia, od 1. II. Kanałowa 6, parter, lewo. zdw 67 456

Pokój
dobrze umebł. światło elektr. od 1. II. wynajme Cieszkowskiego 9, II., piętro. zdw 67 539

Ładny pokój
z elektrycznym światłem od 1. II. do wynajęcia. Długa 4, III., prawo. Pw 6517-44 9

Pokój
wspólny do wynajęcia. Strusia 9, III., lewo. zdw 67 490

Pana
na wspólny pokój z własną pościelą przyjmie. Osieńska, Łąkowa 7 a. zdw 67 429.

Pokoik
lepszej osobie wolny. Demarczyk Śniadeckich 11, (Łazarz), zdw 67 372

Elegancko
umebłowany pokój komfortowy od 1 listopada wynajme inteligentnej osobie. Aleje Marcinkowskiego 17, I., prawo, godzina 4—7. zdw 67 379

Pokoje
próżne, umebłowane, mieszkania poleca „Fragat”, Ratajczaka 15, pasaż, I. wchód, parter. zdw 67 376

Pokój
umebł. frontowy z światłem elektrycznym dla 2 panów do wynajęcia od 1. II. najchętniej z własną pościelą. Łazarz Spokojna 21, wysoki parter, prawo. zdw 67 383

Pokój
męski z łóżkiem, elektrycznością i łazienką. Przecznicza 11 a, prawo. zdw 67 381

Pokój
umebłowany Zielona 3, front, parter, lewo. zdw 67 390

Wynajmę
dwa pokoje razem lub pojedynczo Wyspiańskiego 14, III., lewo. zdw 67 439

Pokój
umebłowany wolny. Stempel — Wielka, 17. zdw 67 438

Pokój
frontowy 2—3 panów. Kanałowa 4, II. zdw 67 433

Pokój
Kraszewskiego 10, III., prawo. zdw 67 446

Śródmieście
umebłowany pokój inteligentnej rodziny, utrzymanie. Strzelecka nr. 9, I. zdw 67 445

Pokój
elegancko umebłowany zaraz do wynajęcia. Śniadeckich 4, III., prawo. zdw 67 452

„Informator” noleca pokoje umebłowane
dla panów, pań, małżeństw Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo), telefon 58-17. zdw 67 465

Pokój
2 panom wynajme. Marciniak, Niegolewskich 1. zdw 67 389

Inteligentnemu
panu pokój wynajme. Półwiejska 7, III., lewo. zdw 67 387

Pokój</

Pokój
utrzymanie inteligentnej panienki. Poczta 28. III. pr. zdw 67 524

Działalność
8. II. lewo. pokój dwuosobowy wynajmę. zdw 67 536

Gabinet i sypialnia
1-2 panów. Matejki 1. D-rwa Gackowska. zdw 67 535

Pokój
dla pana. Wierzbicice 39a. tylny dom. I. lewo. zdw 67 411

Pokój
umeblowany. ogrzewanie, elektr. 1-2 osoby. Seweryna Mielżyńskiego 5. front. Knaflowski. zdw 67 416

Zanku
blisko pokój bez pościeli. Składowa 1. wejście 3. parter, prawo. zdw 67 415

Pokój
umeblowany frontowy wynajmę panu 1. II. Matejki 54. Zielińskiego 5. zdw 67 576

Pokój
umeblowany. używaniem kuchni wynajmę. Niegoławskich 14. I. w podwórzu. mieszkanie 21. zdw 67 575

Pokój
frontowy dwóm panom z utrzymaniem lub bez. Plac Bernardyński 1. I. prawo. zdw 67 568

Dwa
pokoje elegancko umeblowane. sypialnia i gabinet z telefonem dla dwóch osób z utrzymaniem wynajmę. Misurzewicz. Cieszkowskiego 7. zdw 67 542

Duży
słoneczny pokój. elektryczność. wolny od listopada. Wskaże Kurjer zdw 67 558

Pokój
frontowy elektr. dla solidnego pana. Szkolna 11. I. lewo. zdw 67 564

Pokój
dla 2 pań lub panów. Polna 18. III. prawo. zdw 67 544

Solidnego
pana na pokój. Wielkie Garbary 12. II. lewo. zdw 67 541

Pokoik
dla 2 panów od 1 Łakowa 17. w podwórzu na prawo. IV piętro. zdw 67 558

Pokój
frontowy lepszymu panu 1. II. lub dwóm wynajmę. Żurawska. Półwiejska 6. II. zdw 67 555

Pokój
czysty wynajmę panu zaraz. — Adres wskaże Kurjer zdw 67 618

Pokój
utrzymaniem lub bez do wynajęcia. Gwarna 18. III. prawo. zdw 67 625

Przyjmę
skromną panią w wspólny pokój. Adres wskaże Kurjer zdw 67 619

Pokój
umeblowany. światło elektryczne panu inteligentnemu wynajmę. Pościel pożądana. Kosiańskiego 10. parter, prawo. zdw 67 498

Sew. Mielżyńskiego
25 a II pr. pokój umeblowany bez pościeli. zdw 67 623

Pokój
umeblowany. centr. ogrzew dla dwóch osób. własna pościel wynajmę 1. II. Śniadeckich 16 III. prawo. zdw 67 627

Dwóch
lub 3 panów przyjmie na wspólny pokój Staszica 8. II. prawo. zdw 67 626

Pokój
willa Deblec niekrepujący zaraz. Wskaże Kurjer zdw 67 636

Pokój
ładny frontowy wynajmę Wielkie Garbary 44 III. prawo. zdw 67 634

Pokój
wynajmę tania. Strumykowa 10. Kaczmarek. zdw 67 633

Pokój
wspólny dla 2 panów. M-cowa nr. 14. Łuszczyńska zdw 67 637

12 SZUKA POKOJU

Poszukujemy
w śródmieściu 2 pokoi próżnych na lokal biurowy Łaskawe piśmienne zgłoszenia prosimy kierować do sekretariatu Wielkopolskiego Związku Myśliwych ul. 27 Grudnia 19 zdw 66 896

Pokoju
niekrepującego poszukuje dwóch inteligentnych panów Zgłoszenia ceną Kurjer zdw 66 927

1-2
eleg. pokoi dla przyjeźdnego sponożonego pana zaraz lub 1. Warunek osobne wejście. Oferty Kurjer zdw 67 266

Poszukuję
elegancko umeblowanego pokoju w śródmieściu z niekrepującym wejściem Uprasza się o podanie ceny i położenie do Kurjera zdw 66 832

Małżeństwo
poszukuje pokoju. Oferty Kurjer zdw 67 560-1

Pokój
niekrepujący z książki schodowej potrzebny od 1. 11. 29 Kurjer Poznański zdw 67 321

Skromnie
umeblowanego pokoju szuka osoba z 6 letnim chłopcem. Oferty Kurjer rw 7479

Pokoju
skromnego poszukuje pan od 1. 11. okolica Starego Rynku do 35 złotych miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 67 298

Pokoju
nieodległego dla pana okolica Długiej. poszukuje. Tel. 5805. zdw 67 265

Kawaler
poszukuje pokoju niekrepującego w śródmieściu. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 352

Pokoju
umeblowanego dla 2 panów poszukuje. Oferty Kurjer zdw 67 382

Panna
poszukuje pokoju niekrepującego najchętniej ze schodów do 50 zł. własna pościel i całkowita bielizna od 1 grudnia. Oferty Kurjer zdw 67 344

Pokoiku
poszukuje młody, spokojny mężczyzna. Oferty Kurjer Poznański St. Rynek rw 7481

Poszukuję
pokoju umeblowanego dla jednego lub dwóch panów w centrum — Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera filia St. Rynek rw 7482

Bezdzietne
małżeństwo szuka umeblowanego pokoju zaraz Zgłoszenia Kurjer zdw 67 604

Taniego
pokoju poszukuje dwóch panów w okolicy Jeżyc. Zgłoszenia Kurjer podaniem cen zdw 67 608

Poszukuję
pokoju dwuosobowego. centrum pianino. Oferty Kurjer zdw 67 578

Poszukuje
sie 1 lub 2 dobrze umeblowanych pokoi z niekrepującym wejściem i telefonem. Szczegółowe oferty do „Drukarni Wielkopolskiej”. Półwiejska 20. zdw 67 517

Pokoju
poszukuje na biuro w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 67 521

Próżnego
pokoju poszukuje prawnik urzędnik. centrum. Oferty Kurjer zdw 67 412

2 pokoi
1 duży frontowy, poszukują 3 osoby używalnością kuchni lub obiadaniami od 1. 11. śródmieście. — Oferty Kurjer zdw 67 408

Pokoju
umeblowanego poszukuje małżeństwo bezdzietne bez kuchni. śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 67 454

Skromnego
pokoju poszukuje student. Zgłoszenia z ceną Kurjer zdw 67 551

Szukam
pokoiku skromnie umeblowanego dla pana z własną pościelą. — Oferty Kurjer zdw 67 548

Poszukuję
zaraz w śródmieściu duży dobrze umeblowany pokój z osobnym wejściem nadającym się na cele biurowe ewet. jeszcze i drugiego pokoju obok dla użytku mieszkaniowego. Oferty Kurjer zdw 67 540

Panienska
poszukuje skromnego pokoju — własną pościelą. Oferty Kurjer zdw 67 448

Student
poszukuje pokoju od 1. 11. Zgłoszenia do Kurjera z podaniem ceny zdw 67 486

Pokoju
słonecznego poszukuje inteligentny pan Oferty Kurjer Poznański zdw 67 491

Poszukuję
pokoju dla panią w pobliżu Placu Wolności z elektrycznością używalnością kuchni na czas kuracji. Oferty Kurjer zdw 67 622

13 LOKALE

Ubikacja
wraz z mieszkaniem (jeden pokój) w śródmieściu na cichej warsztat do wynajęcia Zgłoszenia Kurjer zdw 65 791

Mieszkania
lub sutereny gdzieby można lepszą, mniejszą obralnie i orasowanie urządzić poszukuje sie zaraz dla młodej solidnej pani Zgłoszenia Kurjer dw 2454

Ubikacje
nadające się na fabrykę wydzierżawiać Labendowa Sienna 5. rw 7478

Skład
obszerny, śródmieście Gniezna, nadający się na każdą branżę korzystnie zaraz do oddania. Ławicki, Gniezno, Warszawska 35. nw 4848

14 DZIERŻAWY

Garaż
wynajmę Mazowiecka 5 zdw 67 384

Byli dzierżawca
domen. żonaty, dzielny agronom poszukuje zaraz lub później dzierżawy majątku średniej wielkości w Wielkopolsce lub na Pomorzu ewentualnie przyjmie w posiadanie samodzielnego administratora na większym majątku z kaucją 50 tys. zł Łaskawe oferty uprasza się nadesłać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 66 551

Wydzierżawie
młyn wodno-motorowy o prężmiale 8 tonn pod Poznaniem. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 67 069

Dzierżawy
w Poznaniu 2000, 1000, 400 mórg na Pomorzu: 252, 240 mórg Woj. Warszawskie, 1400 mórg na korzystnych warunkach poleca Biuro Handlowe Boltar Skarbowska 17. tel. 52-42 bpw 837

Piekarni
poszukuje zaraz na prowincji lub wsi kościelnej. Agencji wykluczeni Maria Wojciechowska, Wylatowo. pow. Mogilno. zdw 66 849-50

Ogrodnik
poszukuje dzierżawy ogrodnictwa lub kupna mniejszego gospodarstwa przy wpłacie 10 000. Łopiński, Wargowo, poczta Wargowo. zdw 67 587-8

Fabryka
cukierków 2 ubikacje z całkowitem urządzeniem, centrum za dzierżawę rok zgóry 1 000 złotych do oddania. Lech. Grobla 22. tel. 29-45. zdw 67 357

Gościniec
salą, składem kolonialnym wielkiej wsi. morga ozrodu, wpłaty 15 tys. lub wydzierżawie na 6 lat dzierżawa za 2 lata zgóry. Zgłoszenia Sowiński, Poznań, św. Marcina 22. tel. 18-97. zdw 67 406-7

Okazyjnie
na sprzedaż z powodu choroby właściciela detal. skład węgla i drzewa Korzyśno położenie w śródmieściu Poznania. Tania dzierżawa z kontraktem kilkoletnim. Większy zapas towaru. Ubikacja mieszkaniowa, stajnia, szopa. Potrzeba zaliczki 8 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 67 489

15 UZDROWISKA

„Mila” — Pensjonat Zakopane
przyjmuje tylko chrześcijan. — Idealne warunki dla rekonwalescentów. Pw 5022 56 200

17 POZZIEKOWANIA

Pani Piechockiej
ul. Marsz. Focha 20. I. p. i jej synowi Tadeuszowi uczn. gimn. Marij Magdaleny za łaskawy zwrot zrubionego złotego zegarka drogęj pamiętki składam gorące podziękowanie Buczyńska, Małeckiego 33 I. p. zdw 67 592

21 ZCUBY

Zgubiono
drogocenna torebkę z pieniędzmi, wełnowa skóra w Puszczykowie „Silwa” Za wysokim wynagrodzeniem do oddania Kraszewskiego 11. Lesińska Pw 6452-56.394

Zgubiono
książeczke wojskową na nazwisko: Wilhelm Zapf, Zieliniec. — pow. Poznań. zdw 67 060

Skradzioną
książeczke inwalidową wystawioną przez P. K. U. Gniezno, na nazwisko Marjan Górski, oraz inne papiery umiarkowanym. zdw 67 419-20

27 ROZMAITE

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 4941

Koszule męskie
wykwintnie wykonywa Grochowski Wierzbicice 24a zdw 63 774

Salon Mód „Zofia”
Bukowska 3. II p. szyje najładniej i najszybciej. zdw 65 095

W prywatnej
koncesjonowanej szkółce przy ul. Kretęj 4. I. lewo. jest jeszcze kilka miejsc dla dzieci w wieku od 3-6 lat. zdw 66 552

Kuśnierz
wykonuje wszelkie prace w ten zakres wchodzące fachowo i solidnie. Św. Józefa 3. parter, prawo. zdw 67 158

Kupię
maszynę do nadrabiania pończoch. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 67 161

Kapelusze
damskie przerabia farbując czyści „Regina” św. Marcina 78 zdw 66 007

Aleksander Thomas
Nowa 5. Salon Sztuki, dzieła pierwszorzędnych artystów malarzy. Pw 6033-43.0

Robótki ręczne
rysuje po cenach umiarkowanych. Jankowska Stary Rynek 48 II. bpw 786

Samochód
kryty sześciuosobowy wypożyczam po 40 gr kilometr. telefon 29-33. zdw 65 358

Bieliznę
do naprawy przyjmuję w dom. Adres wskaże Kurjer zdw 66 808

Kościelne
sprzęty metalowe, złoci i srebrzy Galwanizacja ul. Wypiańskiego 11. zdw 67 231

Krawcowa
wykonują płaszcz, suknie akuratnie, tania. Grobla 5. II. prawo. zdw 67 500

Witold Leworski
Wrocławska 36 najtaniej obrazy i oprawa obrazów. Pw 6 037 8-43.121/2

Zakopane
Biuro J. Kubińskiego sprzedawca wille 12 pokojowa w pierwszorzędnej dzielnicy willowej za 6 tys. dolarów nw 4852

Telefon 15-60
Posłańcy Miejscy wykonują następujące zlecenia jak: ekspedycja listów paczek i bazarów. Electroluxem odkurzenia, czyszczenie i froterowanie parkietów i linoleum. Biuro ul. Woźna nr. 11. Kw 1 056

Krawcowa
dobra, polecona poszukuje pracy poza domem Łaskawe oferty Kurjer zdw 67 332

23 OZENKI

Wesołego
eleganckiego pana by umilić nudne życie pozna pani celem ożenku. Wojsków niewykluczeni. Zgłoszenia z fotografią Kurjer zdw 67 295

Kawaler
lat 39, wysoki brunet, posiadający 300 mórg dobry gospodarz i rolnik, szuka znajomości panny celem ożenku, z majątkiem do 20 000 tys., celem spłaty rodziny. Posrednictwem rodziców mile widziane. Oferty proszę do Kurjera rw 7 456

Blondynka
młda na posadzie posiadająca wyprawę osobistą i cokolwiek gotówki poszukuje na tej drodze meża religijnego o dobrym charakterze od lat 30. Ponadto na stałej posadzie (fryzjerz maia pierwszeństwo) racza swe oferty z ożem możliwe z fotografią która się zwraca do Kurjera Poznańskiego zdw 67 311

Kawaler
szatni lat 29, obecnie w wojsku jako podoficer zawodowy poszukuje znajomości pań w celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Poznański jw 9216

Przybyły
z Francji kawaler lat 30, średniego wzrostu, posiadający 5 000 zł. z porządnej rodziny z braku znajomości, pragnie poznać pannę od lat 20 młodego charakteru, mająca skład lub t. p. Oferty wraz z fotografią, która się zwraca proszę kierować Kurjer zdw 67 520

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach Kantaika I II p zdw 65 286

Vala Jennings
rozpoczyna komplet tańców dla osób poważniejszych i listopada. Przyjmie jeszcze kilka wpisów. Ratajczaka 29 III lewo. Pw 6 035-43.30

Szkoła Tańca Antoszewskiego
przyjmuje zgłoszenia do kursów i lekcji prywatnych, codziennie Zielona 3 Pw 5980-40 170

Szkoła tańców Stelli Kledeckiej
Poczta 29 tel. 33-29 — 4 11 nowy kurs uzupełniający Lekcje prywatne każdego czasu. Pw 6431-41 210

Tani kurs tańców
nowości 1929/30: pass doble, walc angielski yale blues slow-fox, tangó Opaliński, Mielżyńskiego 1. II. 6.30-9. Kurs półroczny 20 zł. zdw 67 091

Madame Dygat-Zakrzewska
Officier d'Académie Parisienne diplômée a repris ses leçons aprés les vacances Grammaire-Conversation Littérature Préparation au baccalauréat — S'adresser Ogródowa 12 au fond de la cour 2 étage a droite de 2 a 4 zdw 58 621

Uczę
gruntownie i tania języka angielskiego i francuskiego. Oferty Kurjer zdw 67 271

Energicznego
pana, który udzieli korepetycji uczniowi V gimn. Szczególnie polskiego, matematyka, poszukuje. Kurjer Poznański zdw 67 296

Kursy
kroju i szycia damskiego. Wpisy przyjmują Amelia Klawiterowa, Marij Magdalen- I. III narożnik Racyńskich. dw 2 649-50

Nauczycielka
z bardzo dobrym francuskim, niemieckim, muzyka poszukiwana do Małopolski do siedmioletniego chłopczyka Zgłoszenia Kurjer zdw 65 758

Szkoła Kabaretowa
przyjmuje uczniów, wszystkie kierunki, wpisy Rybaki 7. II. prawo, 4-7. zdw 67 409

Kursy
handlowe rozpoczynam 5 listopada. Kromczyńska, Ogródowa 16. zdw 67 534

Korespondencji
handlowej polskiej oraz korepetycji uczniom gimn. niższego udziałem Pielary 2. I., od 16-19 bpw 818

Tani kurs tańców
Panie do kompletu zapraszam — Opaliński, Mielżyńskiego 1. II. 6.30-9. zdw 67 594

Udzielam lekcji
języka niemieckiego. Oferty Kurjer zdw 67 630

25 MUZYKA

Duet
lub trio wolny od 15. 11. Oferty Kurjer zdw 67 168

Kwartet
skrzypce, fortep., flet i Jazzb. od 1. 11. wolni Kawiarnia lub kino. Guziński, Aleje Marcinkowskiego 28. III. Tel 39-27. zdp 67 275

Duet
wolny. Oferty Kurjer zdw 67 323

Gitare
zamienię na cytre Kurjer zdw 67 314

Lekcje
muzyki ćwiczenia. Młyńska 3. III. zdw 64 659-60

Pianista
wolny. Oferty Kurjer nw 4847

Lekcyj
fortepianu udziela nauczycielka niedrogo. Ratajczaka 10. I. zdw 67 453

27 SZUK. PRACY

Ekspedjentka
do filij piekarskiej w Poznaniu potrzebna zaraz z kaucją. Zgłoszenia osobiste godz 17 do 20 ul Chwaliszewo 7/8 I pr. rpw 7453

Posady sekretarki lub korespondentki
poszukuje od listopada wzgl. później rutynowana stenotypistka polsko-niemiecka francuska i angielska, obeznana z wszelkimi pracami biurowymi Kilkuletnia samodzielna praktyka. Chlubne świadectwa Oferty Kurjer zdpw 67 305

Kucharka
znająca się na wykwintnej kuchni poleca się na wesela i inne uroczystości rodzinne lub przyimie zastępstwo Łaskawe zgłoszenia Fr. Gradzielska Poznań, Sew. Mielżyńskiego 26 27. u p. Maciejewskiej dom ogrodowy. zdw 66 732

Sierota
poszukuje posady jako elewka do dworu. Oferty Kurjer zdw 66 750

Gospoia
wiek 30 lat samodzielna sympatyczna z Poznania znająca całkowicie gospodarstwo domowe i ogrodowe szuka posady u samotnej osoby lub prosiw stwie od 1. 11 lub 15 Miejscość obojetna Zgłoszenia Kurjer zdw 66 142

Majster
ceglański z długoletnią praktyką obeznany z wyrobem cegły, drewny, pustaki i dachówek z pierścieniowymi piecami i maszynami poszukuje posady od 1 stycznia Wskaże Kurjer zdw 66 654

Szukam
posady ekspedienta w składzie biurowym Łaskawe oferty proszę skierować Roman Drzewiecki, Poznań, Marszałka Focha 27. front, parter zdw 66 893

Biuralistka
znająca wszelkie prace biurowe szuka posady, względnie jako kasjerka. Oferty Kurjer zdw 66 352

Pomocnik
stolarski, obeznany w swym zawodzie poszukuje pracy. Oferty Kurjer zdw 67 359

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady — bez gotowania od 1 lub poslugi. Oferty Kurjer zdw 67 358

Robotnik
bardzo chętny do pracy lat 30, szuka jakiegokolwiek pracy — Oferty Kurjer zdw 67 274

Kucharka
poszukuje posady do restauracji od 1. Oferty Kurjer zdw 67 294

Kasjerka - ksiązkowa
z 7 letnią praktyką biegła w rachunkach i pisanu na maszynie, poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 67 276

Robotnik
bardzo chętny do pracy lat 30, szuka jakiegokolwiek pracy — Oferty Kurjer zdw 67 274

Kucharka
poszukuje posady do restauracji od 1. Oferty Kurjer zdw 67 294

Pomocnik
stolarski, obeznany w swym zawodzie poszukuje pracy. Oferty Kurjer zdw 67 359

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady — bez gotowania od 1 lub poslugi. Oferty Kurjer zdw 67 358

Sierota
lat 19, inteligentna uczciwa z dobrimi świadectwami szuka posady kasjerki ekspedientki lub innej bransy Oferty Kurjer zdw 65 330

Inwalida
wojenny przyjmuje wszelkie prace wchodzące w zakres budowlany. Również przeprowadza robótki i zwózki pawilonów z P. W. K. Zgłoszenia uprasza Piotr Walczak Poznań Staroleka ul. św. Antoniego 22 a zdw 66 424

Kasjerka
lub samodzielna ekspedjentka przyjmie zaraz lub później posadę, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer zdw 66 427

Młoda

2 obuwników

na sztyt robotę szukają pracy na prowincji z utrzymaniem. — Zgłoszenia Kurjer zdw 67 434

Posługaczka

szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 67 442

Fryzjerski

pomocnik, mający kurs damskiego poszukuje posady. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 67 449

Wiejska

dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego z cościółkiem gotowaniem od 1. 11. Oferty Kurjer zdw 67 473

Osoba

w średnim wieku, obeznana z gospodarstwem wiejskim i wiejskim, zna dobrą kuchnię obywatelską skromnych wymagań szuka posady od 1 listopada. — Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 67 595

Dziewczyna

poszukuje posady od 1. z gotowaniem i prasowaniem sztywnej bielizny. Oferty Kurjer zdw 67 553

Dwie

inteligentne, fertyczne panienki poszukują posady w b. zamożnym domu za pokojowe. Chętnie wyjadą zagranicę. Świadczenia, referencje pierwszorzędne. Oferty do Kurjera zdw 64 147

Magister farmacji

samotny, referencje wzorowe, z praktyką byłej dzielnicy pruskiej przyjmie posadę. Zarząd od 15. listopada. Warunki Kurjer Poznański dw 2656

Pracznia

uczciwa poszukuje prania. Półwiejska 25, III. zdw 67 617

Rzeźnik - szofer

poszukuje posady od 1. 11. Oferty Kurjer zdw 67 371

Sierota

lat 14 szuka posługi przed i po południu od pierwszego. Oferty Kurjer zdw 67 537

Służąca

poszukuje posady do wszystkiego jako pokojowa od 1. 11. — Oferty Kurjer zdw 67 398

Starszy

pomocnik malarski poszukuje zajęcia. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 67 402

Młodsza

maszynistka - biuralistka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 67 405

Młodsza

krawcowa poszukuje posady jako początkująca. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 67 404

200 zł

kaucji wstawi robotnik za otrzymaną posadę woźnicy lub innej pracy. Kurjer zdw 67 401

Gospodynie

kucharki, pokojowe, dziewczyny z gotowaniem poleca Pośredniczka, Wiktoria Puschewa, św. Marcin 16-17. zdw 67 356

Sierota

lat 24, z dobrymi świadectwami, szuka posady do wszelkich prac domowych, lub do dzieci od 1. 11. 29. Oferty Kurjer zdw 67 355

Skórnik

z działu skór surowych z wieloletnią praktyką, poszukuje zaraz posady. Oferty pod dw 2 651 Kurjer Poznański.

Dziewczyna

17 lat z dobrego domu ze wsi, w miejscu nie była, szuka posady do dzieci lub lepszych prac domowych i, lub 15. 11. Zgłoszenia do Kurjera zdw 67 603

Początkująca

biurowa poszukuje pracy od 1. 11. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 612

Służąca

z praniem z gotowaniem, poszukuje posady 1. 11. Kurjer zdw 67 574

Panna

poszukuje posady na 7-8 godz. dziennie. Oferty Kurjer zdw 67 487-8

Młoda

biuralistka pisząca na maszynie, poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer zdw 67 585

Dziewczyna

z dobrymi świadectwami, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 67 482-3

Posługi

na po południe poszukuje. Oferty Kurjer zdw 67 645

Bona

inteligentna, lat 21, zmienni posadę. Zna szycie, haftowanie inne robotki. Początki muzyki, język polski, niemiecki. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 67 494

Ekspedjentka

kawiarka poszukuje posady od 1. 11. Oferty Kurjer zdw 67 493

Kucharka

umiejąca dobrze gotować, poszukuje posady od 1. 11. Oferty Kurjer zdw 67 506

Kucharka

lat 20, poszukuje posady od pierwszego do wszystkiego bez prania. Oferty Kurjer zdw 67 509

Poszukuje

posługi na przed pol. najchętniej w Jeżycach. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 509

Pomocnik

z branży kolonialno-delikatosewej wolny od wojskowości, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje Jan Jakrzewski, Jaraczewo, p. Jarocin. zdw 67 518

Czeladnik

kowalski poszukuje pracy najchętniej samodzielnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 513

Ślusarz

budowlany samodzielny, poszukuje pracy. Oferty Kurjer zdw 67 515

Ślusarz

szofer, obeznany tokarstwie, autogenicznym spawaniu, samodzielny, poszukuje pracy. Oferty Kurjer zdw 67 514

Pisarz

gospodarczy szuka podobnej posady z kaucją 2-3.000 lub wypoczynek za udzielenie posady. Oferty Kurjer zdw 66 877

Absolwentka

szkoły przemysłowo-gospodarczej umiejąca prowadzić gospodarstwo, fachowo wykształcona w krawiectwie, pisząca bierze na maszynę i znająca stenografię poszukuje posady w większym gospodarstwie wiejskim lub w dużym pensjonacie. — Łaskawe zgłoszenia pod „L. H.” „Par”, Katowice, Poprzeczna 8. Pw 6481-71.322

Kawiarka

poszukuje posady znająca się także przy maszynie „Ekspress” od 1. 11. lub 15. 11. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 316

Wiejska

dziewczyna młodsza poszukuje posady do dzieci lub lekkich prac domowych od 1. 11. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 315

Szofer

kawaler lat 29, sumienny może się okazać dobrą świadectwami poszukuje posady w mieście lub na prowincji. Oferty Kurjer zdw 67 312

Pomocnik

ogrodnicy, szkółkarz poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 66 776

Student prawnik

poszukuje posady biurowej. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 420

Młodszy

czeladnik slusarsko-kowalski. — trzeźwy, sumienny, chętny do pracy szuka zajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 432

Poszukuje

posady panna z dobrej rodziny do wyreczenia pani domu również z szyciem od 15 listopada lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 812

28 WOLNE MIEJSCA

Przedstawiciele

na miasto Poznań, Gniezno, Kalisz, Łódź, Inowrocław branży delikatosewej poszukuje. Kaucja pożądana. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 67 589

Biuralistka

początkująca zaraz potrzebna. — Zgłoszenia Poznańska Informacja, Fredry 1, II, piętro. zdw 67 550

Poszukuje

się panny do dzieci z dobrymi rekomendacjami. Zgłoszenia z podaniem warunków i odpisem świadectw pod adr.: Marja Hożakowska, Wolsztyn. zdw 67 157

Prasowaczki

na bieliznę mogą się zgłosić. W. Rakowski, Poczta 1. zdw 67 149

30 agentów

jeszcze potrzebujemy. Wysoka prowizja. Okazja dla agentów losowych, asekuracyjnych. Zgłoszenia Sniadeckich 30, II, 4-7. zdw 65 429

Biegła

sumienna ekspedjentka z branży rzeźniczej potrzebna zaraz lub od 1. 11. r. Zgłoszenia pisemnie z odpisem świadectw i podaniem wysokości pensji przyjmuje Jan Wdowicki, mistrz rzeźniczy, Kościan. nw 4831

Potrzebuję

na przeciąg zimowy 17 garnaczy. Adres Jan Przybył, Poznań, ul. Marcełińska, Przedsiębiorstwo budowlane, tel. 62-48. zdw 67 304

Uczenica

może się zgłosić M. Modzelewicz Dom Handlowy, Poznań, Kramarska 19/20. rw 7476

Panienska

do krawiectwa damskiej z 3 letnią nauką potrzebna. Winterrówna, św. Józefa 6, parter, lewo zdw 67 313

Uczenica

biurowa potrzebna „Warszawianka”, Aleje Marcinkowskiego 8. zdw 67 310

Potrzebne

2 posługaczki od 8-11 i od 6.30-12. Gaertig, Poczta 26. zdw 67 281

Bona

freblanka poszukiwana na wieś do 3 letniego chłopczyka zaraz lub od 15. 11. Wymagane pierwsze porządne polecenia i poprawne władanie językiem polskim. Zmiana z powodu zamążpójścia obecnej wychowawczyni. Zgłoszenia do Kurjera zdw 67 279

Pomocnik

fryzjerski, dzielny w swym zawodzie potrzebny Stefanski — Marszałka Pocha 96. zdw 67 346

Kuśnierka

potrzebna zaraz w dom do przerobienia futra sealowego. Gucmanowa, Chwaliszewo 20. zdw 67 347

Chłopak

do posyłek w wieku 15 lat potrzebny zaraz. Św. Marcin 38, II, piętro. zdw 67 380

Maszynistkę

do adresów, młodszą, biegłą przyjmie Piliński, Lodowa 1 — Łazarz. zdw 67 393

Dwie

dzienne prasowaczki na sztywną bieliznę na wyjazd do Gdyni. Zgłoszenia: ul. św. Wawrzynca nr. 28, I, wprost. jw 2914

Linotypista

do amerykańskiej maszyny 3 magazynowej, z elektrycznym ogrzewaniem może się zaraz zgłosić. Drukarnia Nakładowa, J. Kawalera w Szamotułach. zdw 67 286

Poszukuje

zaraz panny która umie pończochy wiązać na okrągłej maszynie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 67 287

Młode

panie silnie zbudowane, poszukujemy. Imprezy Wdowiskowe, Rybaki 7, II, prawo, 4-7. zdw 67 610-11

Służąca

potrzebna Górna 113 parter, Ratajczak. Zgłoszenia o godz. 7. zdw 67 386

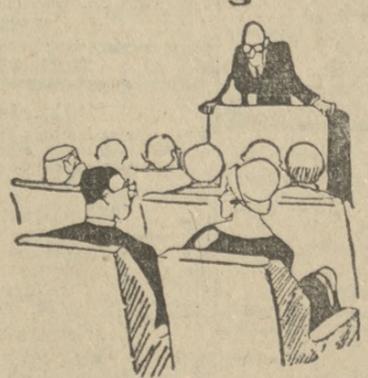
Dziewczyna

potrzebna, Musielak, Dąbrowskiego 41 a. zdw 67 403

500 zł

miesięcznie zarabia inteligentni panowie odwiedzając prywatną klientelę. Zgłoszenia Kurjer jw 2917

Humor zagraniczny

— W jakim sensie będzie przemawiał prelegent? — W drugim... (Passing Show London) S. F.

3 niezrównane gwiazdy ekranu w dramacie sensacyjnym p. t.

„BANDYTA“

Colosseum, św. Marcin 65.

Rod la Rocque
Lupe Velez
Warner Oland

Pw 6523-44,11

Przedpłata na listopad 1929 r. za eba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. z 4.00 w agencjach w mieście z 4.50 z odnośnikiem do domu w Poznaniu z 4.70 z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4.86, kwartalnie z 14.58, pod opaską w Polsce z 9.00 pod opaską w innych krajach z 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładach, strajków i t. p., wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 1.9.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potoczными 240 gr. od 1-lamowej milim. Ogłoszenia skompilowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przed połudn. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.